	Sēdes video translācija	09.05.2019	9.00	11.00	13.30	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/536
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=3798c3ab-094a-4137-aa8f-fd78e3164d0f

09.05.2019. 13.Saeima ceturtā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2019.gada 9. maija sēde sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 14:42, sēdes ilgums- 5 h 42 minūtes / 4 h 07 min -darbs sēdē

PIEBILDE: 9. maijā notiek viena sēde nr.4 -trīs daļas (pavasara sesija).
LABOT KĻŪDU: nav ievietota saite stenogrammā, uz sēdes video ierakstu e-arhīvā Saeimā *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas pavasara sesijas ceturtā sēde 2019. gada 9. maijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Frakciju viedokļi

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie kolēģi!
Aicinu ieņemt vietas Sēžu zālē, lai varam sākt Saeimas 2019. gada 9. maija sēdi.

Godātie kolēģi! 6. maijā mēs saņēmām sāpīgu ziņu. Piedaloties Otrā pasaules kara spridzekļu neitralizēšanas misijā, ko veica NATO karavīri, Ādažu militārajā bāzē sprādzienā gāja bojā Albānijas Bruņoto spēku virsleitnante Zarife Hasanaja un tika ievainoti vēl divi albāņu karavīri. Viena stāvoklis ir ļoti smags, un ārsti cīnās par viņa dzīvību.

Pieminēsim bojāgājušo virsleitnanti Zarifi Hasanaju ar klusuma brīdi. *(Klusuma brīdis.)*

Paldies.

Godātie kolēģi! Sāksim izskatīt Saeimas sēdes darba kārtību.

Vispirms - iesniegtās izmaiņas Saeimas Prezidija apstiprinātajā sēdes darba kārtībā.

Ārlietu komisija lūdz sēdes darba kārtībā iekļaut lēmuma projektu **"Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai"**. Vai deputātiem ir iebildumi pret šo darba kārtības grozījumu? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lūdz sēdes darba kārtībā iekļaut lēmuma projektu **"Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" (Nr. 77/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2019. gada 31. maijam"**. Vai deputātiem ir iebildumi pret šo darba kārtības grozījumu? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Sākam izskatīt grozīto darba kārtību.

Darba kārtībā - Saeimas Prezidija ziņojumi par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem.

Tātad Ārlietu komisija ir iesniegusi patstāvīgo priekšlikumu - lēmuma projektu **"Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas**

neatzīšanas politikai”. Vai deputātiem ir iebildumi pret šī patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu šodienas sēdes darba kārtībā? Iebildumu nav. Līdz ar to lēmuma projekts sēdes darba kārtībā ir iekļauts.
Par atvaļinājumu piešķiršanu.

Par piešķirto neapmaksāto atvaļinājumu deputātei Janīnai Kursītei-Pakulei šā gada 8. maijā.

Saeimas Prezidijs ir saņēmis deputātes Janīnas Kursītes-Pakules iesniegumu ar lūgumu piešķirt viņai neapmaksātu atvaļinājumu šā gada 8. maijā. Saeimas Prezidijs atvaļinājumu ir piešķīris un par to informē Saeimu.

Par neapmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu deputātam Reinim Znotiņam šā gada 15. un 16. maijā.

Godātie deputāti! Par atvaļinājuma piešķiršanu mums ir jābalso.
Lūdzu zvanu! Balsosim par neapmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu deputātam Reinim Znotiņam šā gada 15. un 16. maijā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 84, pret un atturas - nav. Lēmums pieņemts.

Darba kārtībā - likumprojektu izskatīšana.

Likumprojekts **“Grozījumi likumā “Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu””**, otrais lasījums. Likumprojekts atzīts par steidzamu.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā - deputāts Andrejs Judins.

A. Judins (JV).

Labrīt, cienījamie kolēģi! Es gribu jums atgādināt, ka grozījumus likumā mēs nolēmām veikt, lai nodrošinātu bijušās VDK dokumentu publiskošanu. Gada sākumā, konstatējot, ka ir neskaidrības saistībā ar likuma piemērošanu, tika nolemts grozīt likumu un skaidri pateikt, ka visi VDK dokumenti ir publicējami un pieejami gan pētniekiem, gan ikvienam cilvēkam, kuram ir interese.

Vakar Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā mēs izvērtējām iesniegtos priekšlikumus. Komisijas vārdā es gribu teikt paldies Juridiskajam birojam un deputātam Ritvaram Jansonam, kas palīdzēja izstrādāt labāku, precīzāku formulējumu.

Ir saņemti septiņi priekšlikumi. Visi priekšlikumi ir formulēti kā komisijas priekšlikumi, un tie visi tika atbalstīti vienbalsīgi. Līdz ar to es ceru, ka mēs varēsim arī ātri izskatīt šo likumprojektu.

1. ir Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšlikums, kas paredz, ka Latvijas Nacionālajā arhīvā bez ierobežojumiem ir publiski pieejami dokumenti, kas nesatur informāciju par cietušajiem - trešām personām - vai informāciju par šā likuma 3. pantā minēto personu veselības stāvokli, seksuālo orientāciju un dzimumdzīvi.

Iepriekš bija paredzēts, ka, ja visa tā informācija, kas ir publicēta... teiksim, tādus datus nesatur. Patlaban mēs veicam arī redakcionālus grozījumus, un būtībā arhīvs būs atbildīgs, lai minētā informācija, sensitīvā informācija, nebūtu pieejama. Priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. 2. un 3. priekšlikums ir savstarpēji saistīti.

2. priekšlikumā bija paredzēts, ka... es atvainojos, $7.^2$ panta pirmās daļas 8. punktā bija paredzēts, ka LPSR VDK operatīvās lietas un operatīvo lietu materiālu kartotēkas un citi dokumenti ir publiskojami. Saistībā ar šo normu bija pamats, manuprāt, uzskatīt, ka visi dokumenti ir publiskojami, bet šo normu diemžēl lasīja atšķirīgi, un tāpēc ir nolemts izslēgt $7.^2$ panta pirmās daļas 8. punktā vārdus "un citus VDK dokumentus", vienlaikus veidojot jaunu punktu, kur ir nepārprotami un skaidri pateikts, ka visi VDK dokumenti ir publicējami. 2. priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. Un 3., kā es jau minēju, ir ar to saistīts priekšlikums. Tas paredz papildināt $7.^2$ pantu ar jaunu punktu - 16. punktu -, kas noteic, ka arī citi LPSR VDK dokumenti ir publicējami. Priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātam Ritvaram Jansonam.

R. Jansons (NA).

Labdien, godātie kolēģi! Lūdzu atbalstīt gan 3. priekšlikumu, gan pārējos uz otro lasījumu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas atbalstītos priekšlikumus, jo jāņem vērā, ka *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* VDK dokumentu izpēte turpinās. Nāks klāt jauni dokumenti, kurus pētnieki būs atklājuši. Lai nebūtu katrreiz jāver vaļā tā sauktais VDK likums un politiķiem jānosaka, kuri dokumenti tiek publicēti, šī funkcija jāuztic Latvijas Nacionālajam arhīvam. Arhīvs vislabāk zinās, kuri VDK dokumenti vēl ir jāpublicē papildus tiem, kurus jau ir paredzēts publicēt. Tā, piemēram, noteikti svarīgi dokumenti nāks klāt no Iekšlietu ministrijas Informācijas centra. Tie parāda to, kā drošības iestādes gan iznīcināja Latvijas pilsoņus, gan deportēja viņus 1949. gadā, tie varbūt ir daudz svarīgāki par citām dokumentu grupām, bet vēl šobrīd nav likumā iekļauti.

Līdz ar to arhīvs, pielietojot visas datu aizsardzības... ievērojot personas datu aizsardzību, varēs pats izvēlēties šos dokumentus un publicēt savā mājaslapā.

Lūdzu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Deputāts priekšlikumu atbalsta. Deputāti atbalsta komisijas atbalstīto priekšlikumu.

A. Judins. Komisija ir atbalstījusi.

Arī 4. priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. 5. priekšlikums paredz aizstāt vārdu "spriedums" ar vārdu "nolēmums". Mēs vakar diskutējot konstatējām, ka, protams, tiesa var taisīt spriedumus, bet var būt arī lēmumi, un vajadzētu lietot vārdu, kas aptver abus jēdzienus - gan spriedumu, gan lēmumu. Tādēļ ir paredzēts aizstāt vārdu "spriedums" ar vārdu "nolēmums". Un, ņemot vērā, ka lēmumā var būt

lemjošā daļa, ir arī paredzēts noteikt, ka... faktiski rakstīt tā: "[..] taisīto tiesas nolēmumu rezolutīvajām vai lemjošajām daļām." Priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. 6. - Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšlikums, kas paredz, ka tā kārtība, kas būs nodibināta ar minētajiem izskatāmajiem grozījumiem, ir attiecināma arī uz lēmumiem, kas bija publicēti pagājušajā gadā. Priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. Un pēdējais, 7., priekšlikums paredz, ka likums stājas spēkā 2019. gada 1. jūnijā. Priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Judins. Lūdzu atbalstīt likumprojektu galīgajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu"" otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 86, pret un atturas - nav. Likums pieņemts.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā"**, trešais lasījums.

Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas vārdā - deputāte Inese Ikstena.

I. Ikstena (AP!).

Labrīt, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Labrīt, kolēģi! Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir izskatījusi priekšlikumus likumprojekta "Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā" trešajam lasījumam.

Uz trešo lasījumu saņēmām deviņus priekšlikumus - gan redakcionāla rakstura, gan pēc būtības.

1. priekšlikums ir pēc būtības, un to ir iesniedzis deputāts Mārtiņš Bondars. Gribu piebilst, ka šis priekšlikums komisijā netika atbalstīts sakarā ar to, ka radās daudz neskaidrību, jautājumu par Latvijas pilsoņa ceļošanas pases... priekšlikumu iekļaušanu... jo nav skaidrs, vai tai jābūt pasei vai pilsoņa ceļošanas pasei. Diemžēl arī Iekšlietu ministrija un PMLP nebija gatavas sniegt skaidrojumu komisijā. Līdz ar to komisija uz šo brīdi šo priekšlikumu nav atbalstījusi.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātam Mārtiņam Bondaram.

M. Bondars (AP!).

Cienītā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Cienītās kolēģes! Šis priekšlikums, pirmkārt, uzlabos mūsu pilsoņu... līdzpilsoņu drošību, otrkārt, paplašinās iespējas un, treškārt, ļoti vienkārši palielinās ekonomisko aktivitāti valstī.

Daudzi prasa: "Nu kāpēc divas pases vajadzīgas?" Es jums izstāstīšu. Vienkārši! Latvijā ir cilvēki, kuri ražo Ķīnā un pārdod Krievijā. Un situācija šad un tad ir tāda, ka, iesnieguši pasi, lai uz vienu valsti saņemtu vīzu, viņi nevar aizbraukt uz otru valsti, jo pases ta' nav. Ja būtu divas pases, šis jautājums tiktu atrisināts. *(Dep. J. Ādamsons: "Labāk trīs!")*

Tālāk. Kolēģi, Latvijā ir arī pilsoņi, kuri, ja tie atrodas kādā trešā valstī, grib braukt uz vēl vienu trešo valsti. Un iznāk, ka šajā trešā valstī viņiem ir jāsaņem vīza. Lai saņemtu vīzu - kas viņiem jādara? Jānodod pase. Tas nozīmē, ka šajā trešā valstī viņi paliek bez neviena dokumenta - oficiāla dokumenta -, kas apliecinātu viņu personu. Tā, piemēram, ja Latvijas pilsonis, kurš atrodas Dienvidāfrikas Republikā, vēlas braukt uz Namībiju, tad Namībijas vēstniecībā tiek atdota pase un Latvijas pilsonis paliek bez dokumenta. *(Starpsauciens.)*

Un visbeidzot. Mūsu līdzpilsoņi... tas ir arī par drošību... Mūsu līdzpilsoņi brauc uz valstīm, kuras savā starpā kašķējas *(Dep. A. Kaimiņš: "Piemēram?")* ...nu, nav, tā teikt, draudzīgās attiecībās viena ar otru. Labāk būtu attiecībā uz to vienu valsti lietot vienu pasi un attiecībā uz otru valsti lietot otru pasi. Un tas atrisinātu šo situāciju. Tad nevienam nevarētu pārmest, ka jūs, kungs vai kundze, braucat uz šīm... nu, mums nedraudzīgajām vietām.

Tie ir trīs vienkārši argumenti (iespējams, ka ir vēl arī citi), kāpēc ir vajadzīgas divas pases - vienas valsts pases. Un ir valstis, kurās tas tā ir.

Es zinu, ka PMLP argumentē: "Tas maksās naudu." Kolēģi, tas maksās naudu! Pilsoņi, kuri saņems šīs pases, par tām maksās. Tas ir maksas pakalpojums. Tas nav bezmaksas pakalpojums. Tā ka valsts galu galā neiztērēs nevienu centu.

Otrs PMLP arguments ir: "Oi, mums jāpārprogrammē sistēmas! Tas prasīs trīs gadus." Ļaudis, trīs gadus?! Labrīt! Es domāju, ka, ja grib nedarīt, tad var pateikt, ka tas prasīs 10 gadus.

Vienkārši ir jāķeras tam vērsim pie ragiem. Ne velti priekšlikums paredz to, ka ne jau tūlīt pēc šīs likuma normas stāšanās spēkā būs nepieciešams izdot divas pases. Nē! PMLP tas būs jādara tikai ar nākamā gada 1. jūliju.

Kolēģi! Ja konstatēsim, ka patiešām objektīvu iemeslu dēļ PMLP nespēj to nodrošināt 2020. gada 1. jūlijā, tad atliksim vēl par pusgadu vai gadu! Nāksim pretī šiem ļaudīm! Nu, palīdzēsim mūsu birokrātijai - tā teikt, iedosim laiku! Viss taču ir vienkārši! Viss ir vienkārši!

Tāpēc, kolēģi, man ir priekšlikums atbalstīt visus trīs manus priekšlikumus, lai beidzot Latvijas pilsoņiem būtu vairāk iespēju, būtu lielāka drošība un lai Latvijas ekonomiskā telpa paplašinātos.

Paldies jau iepriekš par atbalstu. Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labrīt! Man ir ļoti liels prieks, ka beidzot esam ķērušies klāt jautājumam par cilvēku galveno problēmu risināšanu, un es aicinātu atbalstīt šo priekšlikumu, bet varbūt tad iet vēl tālāk, lai cilvēkiem nebūtu problēmu, - tiem, kas daudz ceļo, vienkārši piešķirt pasi katrai valstij *(Starpsaucieni.)*, lai varētu braukt uz katru valsti. Tad nebūs šīs birokrātiskās problēmas, ja pase būs iesprūdusi kādā vēstniecībā vīzas saņemšanai. Tas, protams, mazliet humoram.

Manuprāt, priekšlikums pēc savas būtības nav loģisks, jo nav īsti normāli, ka cilvēkiem vienlaikus ir vairākas pases, bet es opozīciju aicinu atbalstīt to un iet tālāk: lai cilvēkiem būtu vieglāk - kaut vai simtiem pasu katram! Pasi katrai valstij!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Vai komisijas vārdā kas skaidrojams?

I. Ikstena. Nav.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. - deputāta Bondara iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 29, pret - 44, atturas - 9. Priekšlikums nav atbalstīts. *(Starpsauciens.)*

I. Ikstena. 2. - deputāta Mārtiņa Bondara priekšlikums saistībā ar Latvijas pilsoņa ceļošanas pasi. Komisijā netika atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I. Ikstena. 3. priekšlikums ir redakcionāla rakstura un komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti... 3. priekšlikums ir daļēji atbalstīts, iekļauts 4. priekšlikumā.

I. Ikstena. ...iekļauts 4. - komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I. Ikstena. 4. - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I. Ikstena. 5. - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I. Ikstena. 6. - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I. Ikstena. 7. - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I. Ikstena. 8. - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I. Ikstena. 9. - deputāta Mārtiņa Bondara priekšlikums par ceļošanas pasi. Nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I. Ikstena. Lūdzu atbalstīt likumprojektu trešajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 87, pret un atturas - nav. Likums pieņemts.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā""**, pirmais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Juta Strīķe.

J. Strīķe (JK).

Labdien, cienījamie kolēģi! Juridiskā komisija ir atbalstījusi vairāku deputātu, tai skaitā arī manis, iesniegto likumprojektu "Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"". Paredzamais grozījums likumā ir vēl viens solis pretī tam, lai mazinātu naudas ietekmi politikā.

Likumprojekts paredz noteikt ierobežojumu vairākām augstākajām amatpersonām, tai skaitā arī Saeimas deputātam, saņemt atalgojumu par darbu biedrībās vai nodibinājumos.

Mēs skaidri apzināmies, ka līdzdarbošanās nevalstiskajās organizācijās parasti ir brīvprātīga. Parasti cilvēki tajās darbojas, lai sniegtu labumu sabiedrībai. Visbiežāk šādas biedrības, kas ir ar plašu biedru loku, to biedri finansiāli atbalsta, lai nauda tiktu veltīta kādam mērķim. Prakse liecina, ka biedrības finansējumu parasti iegūst no biedru naudas, ziedojumiem vai dalības projektos. Neparasti ir tas, ka dažās biedrībās darbinieki tomēr tiek dāsni atalgoti. Neparasti ir tas, ka dažās biedrībās ir ļoti šaurs sponsoru loks un neskaidri finansējuma avoti.

Jūsu pārdomām fakti par Latviju no "Pasaules ziedošanas indeksa", kurā Latvija jau vairākus gadus atrodas valstu saraksta lejasdaļā. Tie ir rādītāji, kuri raksturo iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā. No 145 valstīm mēs atrodamies 128. pozīcijā. Mūsu kaimiņvalstis un lielākā daļa pārējo Eiropas valstu ir būtiski mūs apsteigušas. Vai šī nav problēma, par kuru mums būtu jāuztraucas? Šis nav likumprojekts, lai aizliegtu amatpersonām darboties biedrībās! Gluži pretēji - šis ir likumprojekts, lai veicinātu biedru līdzdalību nevalstiskajās organizācijās idejisku apsvērumu dēļ - bez darba samaksas, proti, veltot tam savu brīvo laiku, bet savu pamatdarbu veicot valsts pārvaldē, Saeimā vai izpildvarā, un tur gūstot, protams, savus būtiskākos ienākumus.

Šis ir likumprojekts, kas vērsts pret slēptiem maksājumiem visaugstākajām valsts amatpersonām, politiķiem, izpildvaras amatpersonām. Šis ir likumprojekts, kas vērsts pret apmaksātu lobiju darbību parlamentā un izpildvaras augstākajos amatos.

Protams, jau tad, kad likumprojektu izskatīja Juridiskajā komisijā, izvērsās karstas debates par amatpersonu loku, uz kuru tas varētu attiekties, un par ienākumu veidu. Vai tā ir tikai darba samaksa vai arī citas atlīdzības izmaksas, piemēram, komandējuma nauda? Protams, mums vēl ir gaidāmas karstas diskusijas par visiem šiem jautājumiem.

Šis ir viens no darbiem, lai veidotu godīgas politikas augsni Saeimā un Ministru kabinetā, tādā veidā vairojot tautas uzticību valsts varai.

Aicinu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Pirms kāda laika mūsu kolēģis 13. Saeimā, kurš bija mans kolēģis arī 12. Saeimā, no šīs tribīnes runāja ļoti labas lietas. Viņš teica, ka vajag mīlēt sievieti, bet mīlēt varu nedrīkst. *(Dep. A. Kaimiņš: "Tā viņš teica, jā!")* Ka tas nav pareizi.

Jā, Kaimiņa kungs to pateica, un es viņam absolūti piekrītu.

Es tikai nevaru saprast, kāpēc Kaimiņa kungs, kas ir apskurbis no varas mīlestības, ir parakstījis šo likumprojektu. Varbūt cerībā tā sīkmanīgi atriebties dažiem Saeimas deputātiem, dažiem saviem kolēģiem? *(Dep. S. Riekstiņš: "Kāds sakars?!")* Juridiskajā komisijā mums tik tiešām bija ļoti asas debates par šo likumprojektu. Un es vēlējos saprast, kas ir tā problēma, kuru 10 Saeimas deputāti vēlas atrisināt ar šo likumprojektu. Kurš ir tas Saeimas deputāts, pret kuru viņi grib vērsties? Kā jūs domājat? Izskanēja Valaiņa kunga vārds. Valaiņa kungs ir opozīcijas deputāts. *(Starpsaucieni: "Āāā!"; "Ooo!")* Tātad šis likumprojekts ir mērķēts uz to, lai ierobežotu Valaiņa kunga iespējas

un varbūt arī kādu citu opozīcijas deputātu iespējas sadarboties ar nevalstisko sektoru un saņemt godprātīgu atlīdzību par šo darbu.

Šis varas skurbums bija tik liels tiem, kas parakstīja šo likumprojektu, ka viņi aizmirsa, ka šis likumprojekts trāpīs arī viņiem pašiem. *(Starpsauciens: "Kuram?")* Judina kungs, piemēram, ir viens no tiem, kuram acīmredzot bija (varbūt arī joprojām ir) iespēja saņemt atalgojumu par dažādām darbībām "Providus". Un kaut kas īstenībā laikam šajā likumprojektā būs jāpielabo. Tā teica arī "Providus" pārstāvji.

Bet, ja mēs runājam par to, ka šis likumprojekts kaut kādā mērā, kā uzskata tā iesniedzēji, uzlabos Saeimas prestižu, tad man ir tiešām ļoti lielas šaubas. Jo Saeimas prestižu nevar uzlabot tāda sīkmanīga vēlme iegriezt opozīcijas deputātiem, kamēr - kamēr! - tu vēl esi pie varas. *(Dep. S. Riekstiņš: "Kāds sakars vispār?!")* Jo šis likumprojekts nekādā ziņā nav domāts, lai tas attiektos uz 14. Saeimu, uz tiem kolēģiem, kurus jūs pat vēl nezināt. Nē, iesniedzēji vēlas, lai šis likumprojekts sāktu darboties jau tagad. Tas nozīmē, ka iesniedzēji, izmantojot savu stāvokli, par kaut ko grib atriebties Valaiņa kungam, Latvijas Pašvaldību savienībai un varbūt vēl kādam citam. *(Starpsauciens: "Par ko?")*

Jo anotācijā, kura principā ir likumprojekta sastāvdaļa, rakstīts ļoti dīvains pieņēmums: "Būtisku aspektu šī likumprojekta ieviešanai rada deputāta atalgojums, kuru maksā no necaurskatāmiem līdzekļiem, kuri nav pakļauti normatīvajam regulējumam." Tātad, domājot par Valaiņa kungu, iesniedzēji, visticamāk, izdarīja pieņēmumu, ka Latvijas Pašvaldību savienības līdzekļi ir necaurskatāmi... nav pakļauti Latvijas Lielo pilsētu asociācijai *(Starpsauciens: "Lielo pilsētu asociācija!")*... kuri nav pakļauti normatīvajam regulējumam.

Godātie kolēģi! Varas skurbums ir tik liels, un vēlme izmantot savu stāvokli ir tik liela, ka tā tik tiešām līdzinās vecenei no pasakas par zelta zivtiņu. *(Starpsauciens: "A visi domāja par Valaini!")* Šī vecene vēlējās aizvien vairāk un vairāk, sūtīja savu vīru zvejnieku pie zelta zivtiņas, viņš gāja, nopūtās un nopūtās pie bangojošās jūras un domāja: "Nu ko vēl tā vecene vēlas?" Jūs šobrīd esat tā vecene, kura ir pilnīgi apskurbusi no varas, kas viņai ir vienkārši iekritusi rokās.

Ja jūs tiešām vēlaties Saeimas prestižu celt, tad padomājiet par to, kādas koalīcijas deputātu iniciatīvas šī pusgada laikā jūs esat iesnieguši Saeimā. Ko jūs esat izdarījuši... izņemot atriebību un varaskāri... kas tiešām uzlabo Saeimas prestižu? Nekas. Tikai atriebība un sīkmanība.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Artusam Kaimiņam.

A. Kaimiņš (KPV LV).

Par atriebību, par sīkumainību, par ērgļa aci... Es šeit neredzu savu parakstu, Jūlija Stepaņenko. Es redzu, ka pirmais iesniedzējs ir frakcijas KPV LV deputāts Aldis Blumbergs, tad no JK ir Juta Strīķe, Krišjānis Feldmans, Rancāna kungs, Riekstiņš, Budriķis, Žunnas kungs, no frakcijas KPV LV - Ģirģena kungs, Geidāna kungs un Zakatistova kungs. Kur ir Kaimiņa kungs? *(Starpsauciens.)* Tā ir, kad tviterī sēž līdz pulksten diviem naktī. *(Smiekli. Aplausi.)*

Runājot par biedrībām, par atriebībām... jā, patiešām, man pašam arī ir biedrība. Tā saucas "Kam pieder valsts". Manā deklarācijā ir redzams - man ir biedrība, es tajā esmu vienīgais valdes loceklis. Atalgojumu nesaņemu. Principā nevarēja jau citādāk arī partiju nodibināt, ja tev nav biedrības. *(Dep. K. Feldmans: "Nu, var!")* Nu, ziniet, pirmo partiju nevar! Pirmo!

Bet doma ir par to, ka Valaiņa kungs patiešām saņem no Latvijas Lielo pilsētu asociācijas sev - cik? Trīs tūkstoši eiro nāk klāt? Šmita kungam arī ir līdzīgi - no zivju biedrības... rūpniecības... vai kā tamlīdzīga... Šeit mums ir divi tādi kandidāti.

Te nav runa par atriebību. Te ir runa par otru algu. Jūs paši, abi divi tur sēdošie, esat iesnieguši attiecībā uz Kārtības rulli... iesniegumu... par to, ka... samazināt deputātu benzīna izmaksas, samazināt dzīvošanas izmaksas, samazināt piemaksas un tā tālāk, tā teikt, valsts līdzekļus it kā nešķērdējot... bet tīri nepopulistiski, vai ne? Jā, bet šajā likumprojektā... Vienkārši var saņemt otru algu legālā veidā, jo tu jau nezini, kas tai biedrībai ziedo.

Pieņemsim, mums... kad mēs dibinājām savu partiju... biedrībā mums nāca ziedojumi no Anglijas, no Īrijas, izmantojot *PayPal*. Nu, Valsts ieņēmumu dienests jau netiek klāt tam *PayPal*! Pieņemsim, neredz tos ziedotājus... Līdz ar to šis ir normāls, atbalstāms priekšlikums attiecībā gan uz 13. Saeimu un 29. Saeimu, gan visām pārējām.

Protams, Eiropā ir prakse, ka deputāts var strādāt, saņemt atalgojumu arī kaut kur citur. Arī mums Latvijā ir tā, ka deputāts var būt pedagogs, deputāts var būt aktieris, ārsts, mākslinieks, var saņemt autoratlīdzību. Varbūt vajag mēģināt attīstīt tās šķautnes? *(Smiekli. Aplausi.)*

Protams, tā nav normāla situācija, ka no saviem pienākumiem atstādinātais... Manuprāt, Latvijas lielākā nelaime - Aivars Lembergs saņem no "Latvijai un Ventspilij" apmēram 90 tūkstošus ik gadu. Bet tas jau ir cits stāsts, un tas jau būs cits likumprojekts. Jo tas ir stāsts par pašvaldību deputātiem. Šajā gadījumā ir runa par Saeimas deputātiem.

Lūdzu atbalstīt šo. Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Sievieti vajag mīlēt, nevis Saeimas frakcijas priekšsēdētāja biedra amatu, uz kuru tik ļoti tiecās deputāts Artuss Kaimiņš. Kādēļ viņš tiecās? Tādēļ, lai saņemtu nedaudz papildu atalgojumu. Jo viņam joprojām ir tieksme uz varu vairāk nekā uz mīlestību pret sievieti. Bet ne par to.

Pēc būtības šī priekšlikuma jēga nav saistīta ar jautājumu, kas ir interešu konflikta novēršana, un par to bija ļoti karstas diskusijas Juridiskajā komisijā. Un es paskaidrošu.

Atalgojuma saņemšanas fakts pats par sevi nav nekādā veidā saistīts ar interešu konfliktu. *(Dep. L. Ozola: "Ooo!")* Lēmumu pieņemšanas fakts, tiesības pieņemt lēmumus - tas ir tas, kas var radīt interešu konfliktu. Nevis atalgojuma saņemšanas fakts pats par sevi.

Es nosaukšu piemēru. Pirms manis tribīnē kāpa deputāts Artuss Kaimiņš, kurš sacīja, ka šādā veidā *(Dep. A. Kaimiņš: "Ir vēl kāds deputāts bez manis šajā Saeimā?")* tiks ierobežotas šīs... visādas nelegālas lietas. Es nosaukšu piemēru: SIA "Suņu būda", kuras īpašnieks ir Artuss Kaimiņš un kura ir saņēmusi līdzekļus no kompānijas *Airtech*, kas saistīta ar Meroni. Tas ir atļauts. Un būs atļauts arī turpmāk. *(Dep. A. Muižnieces starpsauciens.)*

Ko es gribu pateikt? Šāds ierobežojums nekādā veidā neliedz Saeimas deputātiem vai citām valsts amatpersonām ieņemt amatus, būt īpašniekiem sabiedrībās ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrībās un tādā veidā uztaisīt, piemēram, mazo nodokļu maksātāju SIA "Suņu būda", un saņemt no Meroni naudu. Tas likumā ir atļauts, un šis grozījums to neaizliegs arī turpmāk.

Otra lieta, kuru ir būtiski pateikt. Ierobežot Saeimas deputātu iespējas darboties dažādās profesionālās biedrībās un organizācijās un par savu darbu saņemt samaksu - tas ir absurds pēc būtības. Paskaidrošu, kāpēc. Tādā veidā mēs patiesībā vedam uz to, lai Saeimā negribētu strādāt savas nozares profesionāļi, piemēram, Latvijas labākie ārsti, kas, ļoti iespējams, ir kādas biedrības, profesionālas ārstu biedrības, priekšgalā, Latvijas labākie... jebkurā citā profesijā strādājošie, kas ieņem kaut kādus amatus kādās nevalstiskajās organizācijās tāpēc, ka viņi ir nozares profesionāļi. Kāpēc viņiem to liegt? Tikai tāpēc, ka tad varbūt izklausīsies, ka interešu konflikts tiks novērsts? Tieši pretēji! Jo lielāka atklātība un lielākas iespējas atklāti redzēt, kur Saeimas deputāti saņem kādu atlīdzību, jo lielāka iespēja kontrolēt. Jo vairāk būs ierobežojumu, jo vairāk būs arī potenciālu apdraudējumu, potenciāla interešu konflikta situāciju, kas tieši vedinās uz domu, ka kaut kas nelikumīgs notiek.

Vēl viena būtiska detaļa. Šajā konkrētajā gadījumā ir jāteic, ka attieksme pret faktu kā tādu... ka Saeimas deputāts saņem atlīdzību... Vienalga, vai tas ir Valaiņa kungs vai kāds cits deputāts, nav nozīmes... kaut kur citur viņš kaut ko saņem. Saņemt naudu šī priekšlikuma virzītāju izpratnē esot slikti. Naudas saņemšana par darbu pati par sevi ir normāla rīcība, jo par darbu ir jāsaņem samaksa. Darbs nav jāveic bez maksas. Un tādai jābūt domāšanai! *(Starpsauciens.)* Parlamentam un tiesībsargājošajām institūcijām ir jākontrolē, vai persona, kas par savu darbu ir saņēmusi samaksu, pieņem lēmumus kā Saeimas deputāts, kas ir interešu konfliktā... kas ir par labu konkrētai organizācijai. Ja interešu konflikts tiek konstatēts, Saeimas deputātu sauc pie likumā noteiktās atbildības.

Es nosaukšu piemēru, kāda... pat ja tiks pieņemts šāds likums, šāds grozījums... ko mēs varēsim darīt nākotnē? Tīri teorētiski. Tas, protams, nekad nenotiks, bet teorētiski iespējama šāda situācija *(Starpsauciens.)*: divi Juridiskās komisijas locekļi Aldis Gobzems un Juta Strīķe izdomā un savstarpēji vienojas, ka kļūs par advokātu biroja SIA "Berezins un Juraša" īpašniekiem un caur šo SIA lobēs kādas bezkompromisu tiesiskuma idejas, par to kā īpašnieki saņems dividendes, kuras būs sastrādājuši, teiksim, šī biroja juristi šī lobija gadījumā. Šāda teorētiska un praktiska situācija ir iespējama. Un šāds likumprojekts, ja tas tiek virzīts, šādu situāciju neaizliedz.

(Dep. K. Feldmans: "Tad vajag ierosināt!") Pēc savas būtības tas tomēr ir daudz lielāka interešu konflikta risks.

Ko es gribu teikt? Es gribu teikt, ka mūsu valstī, manuprāt, vispār ir nepareiza izpratne, ka Saeimas deputāts nedrīkst neko citu darīt, kā tikai sēdēt parlamenta Sēžu zālē. Tieši pretēji! Lai mēs nonāktu līdz situācijai, ka šajā zālē sēž cilvēki, kas nevis ņirgājas, kad mēs izskatām jautājumu par daudzbērnu ģimenēm un tamlīdzīgi... bet lai šeit sēdētu katras nozares labākie profesionāļi, lai Saeimas vēlēšanās gribētu startēt katras nozares visizcilākie speciālisti, visgudrākie Latvijas cilvēki, tāpēc mums ir jāļauj šiem cilvēkiem vienlaikus darboties arī savā profesijā, jo to ir viegli pārbaudīt, un par to arī saņemt attiecīgu samaksu. Līdz...

Atkal, piemēram, ārsti, ja? Ārsts tu drīksti būt, bet vienlaikus drīksti būt deputāts. Vai tad no tā mainās situācija, ja tu esi ārsts un drīksti būt Saeimas deputāts, - vai tad nevar nonākt interešu konfliktā? Tāpat var nonākt interešu konfliktā, lemjot jautājumu, kas saistīts ar kādu konkrētu medicīnas nozari. Kāpēc šādi ierobežojumi jāuzliek veselai virknei nozaru? Mums vajadzīgs, lai parlamentā ienāk visinteliģentākie Latvijas prāti, nevis tādi cilvēki, kas, visticamāk, privātajā sektorā nespētu tik daudz nopelnīt, kā sēžot šajos amatos un vēloties saglabāt frakcijas priekšsēdētāja biedra amatu, lai būtu lielāka alga, kā to vēlas, piemēram, Artuss Kaimiņš. Tāpēc šis grozījums interešu konflikta novēršanas likumā nenovērš interešu konfliktu, bet vienkārši ir mēģinājums samazināt ienākumus konkrētiem cilvēkiem, piemēram, Viktoram Valainim, kurš saņem atalgojumu no Latvijas Pašvaldību savienības. Un tā principā ir izrēķināšanās.

Otra lieta. Nevis otra, bet droši vien pēdējā. Pēdējā lieta, ko es gribu pateikt. Šis piemērs, no likumdevēja viedokļa, ir jautājums par to, ka nedrīkstam parlamentā pieļaut kazuistisku likumu pieņemšanu, proti, likumu pieņemšanu, lai tos attiecinātu uz konkrētām personām. Un es... Likums ir jāpieņem nevis tādēļ, lai izrēķinātos ar kādu konkrētu personu, bet tādēļ, lai... lai tas iekļautos kopējā likumu sistēmā un būtu sistēmiski loģisks.

Mēs ejam no pretējās puses. Juridiskās komisijas priekšsēdētāja Juta Strīķe atbalsta to, ka turpinām kazuistisku likumu pieņemšanu, ko Juridiskajai komisijai vajadzētu novērst. Kazuistisku likumu pieņemšana noved pie ļoti daudzām neskaidrībām. Tas noved pie sarežģītas likumdošanas. Jo sarežģītāka likumdošana, jo vairāk iespēju, ka notiks dažādas krāpšanās un tamlīdzīgi. Likumiem nav jābūt kazuistiskiem. Tiem jābūt vienkāršiem, sistēmiski loģiskiem, integrētiem kopējā likumu, kā saka, ietvarā. Tādējādi tiek samazinātas iespējas, ka tiks izdarītas darbības, kas ir vērstas, teiksim, uz interešu konfliktu, uz pārkāpšanu...

Tāpēc es... Lūdzu neatbalstīt šo priekšlikumu, jo, pirmkārt, tas pēc loģikas neaizliedz dažādos citos veidos saņemt papildu atalgojumu par savu darbu. Un, otrkārt, tā ir kazuistiska pieeja. Juridiskajā komisijā nedrīkstētu būt likumprojekta virzīšana, tā teikt, no kazuistiskas prizmas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Blumbergam.

A. Blumbergs (KPV LV).

Godātie kolēģi! Aicinu atbalstīt šos grozījumus, jo, būsim atklāti, būtībā tā ir iespēja valsts amatpersonām saņemt stipendiju.

Es kā advokāts arī... es nevaru strādāt savā profesijā, jo izvēlējos deputāta ceļu. Un es šeit redzu iespēju novērst potenciālos interešu konfliktus.

Katrā ziņā mēs visi esam dzirdējuši to, ka ir dažādas biedrības... piemēram, biedrība "9maijs.lv", kas saņem finansējumu no Krievijas vēstniecības. Šobrīd šis likums neaizliedz deputātiem saņemt necaurskatāmu finansējumu arī no ārvalstīm.

Tāpēc es lūgtu atbalstīt šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Didzim Šmitam.

D. Šmits (KPV LV).

Kolēģi! Dāmas un kungi! Tā kā tiku pieminēts, uzskatu par savu pienākumu kāpt tribīnē un runāt.

Tā ir taisnība - šis likumprojekts skar mani personīgi. Arī es... Jau 13 gadus esmu Latvijas Zivrūpnieku savienības prezidents un esmu saņēmis atalgojumu, un kā tāds arī kandidēju uz Saeimas vēlēšanām. Esmu joprojām. Tāpēc es šodien balsojumā atturēšos, jo tas skar mani. Es domāju, ka savulaik likumdevējs arī šādu balsošanas iespēju ir radījis, lai tad, kad jautājums skar tevi konkrēti, tu varētu atturēties.

Taču, ja likumprojekts virzīsies tālāk, es noteikti rosināšu priekšlikumus. Un es ceru... Īstenībā ļoti labi, ka tāds priekšlikums ir. Es ceru, ka tas atvērs debates par to, kas ir interešu konflikts, par to, kas ir lobēšana, par to, kā to padarīt atklātu, par to, kā novērst dažādas papildu ietekmes uz Saeimas deputātiem... tai skaitā - par profesiju ierobežošanu... Jo es tiešām nesaprotu, kāpēc mums ir profesijas, kurās drīkst strādāt, un ir profesijas, kurās nedrīkst...

Atcerēsimies Latvijas pirmsākumus, proti, brīvvalsti līdz 1940. gadam! Saeimas sēdes bieži sasauca pulksten piecos vakarā. Kāpēc? Jo pa dienu cilvēki strādāja - strādāja savās profesijās. Un Saeimas darbu uztvēra kā tādu godu un pienākumu - nākt un lemt par likumiem. Nezaudēja saikni ar cilvēkiem, ar savu profesiju un zināja, par ko balsos. Un, protams, kad jautājums skāra kādu konkrēti, tad viņš izmantoja šo pogu, lai atturētos un nebalsotu. Tāpat, kā tas ir pašvaldībās, piemēram, ja skar konkrētus lēmumus... ir deputāti, kas balso.

Manuprāt, mums tomēr jārunā par lielo izvēli. Es nesaku, ka noteikti ir viena pareizā rīcība, ka visi Saeimas deputāti drīkst strādāt. Protams, var būt kāds ierobežojums, speciālie dienesti, kur tiešām ir konflikts, bet principā - vai Saeimas deputāts var strādāt vai nevar? Nu tad nevar neviens! Mēs visi esam šeit un strādājam tikai šeit.

Vēl viens piemērs. Manuprāt, mēs arī ļoti daudz simulējam procesus, pieņemam formālas normas, kas kaut ko liedz, bet patiesībā tēlojam, ka tas risina jautājumu. Teiksim, uzņēmējs, kam pieder uzņēmums un kurš pirms savu deputāta pilnvaru uzņemšanās bijis arī šī uzņēmuma vadītājs *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*, valdes priekšsēdētājs, pēc ievēlēšanas drīkst joprojām būt šī uzņēmuma īpašnieks, bet nedrīkst vairs būt valdē, vadīt uzņēmumu. Vai tiešām mēs domājam, ka, ja cilvēks, kurš joprojām ir uzņēmuma īpašnieks un savā vietā valdē ieceļ kādu uzticības personu, teiksim, ģimenes locekli, tiešām vairs šo uzņēmumu nevada *de facto*? Viņu vairs neinteresē, kā uzņēmumam sokas? Vai vienkārši mums ir papīri, kuros tā nav, bet patiesībā viņš lēmumus pieņem? Un lai kāda būtu biedrība, es saku... un man liekas interesanti, ka visās biedrībās... tiek pateikts, ka nav skaidras izcelsmes finanšu līdzekļu, bet es domāju, ka tie ir pietiekami skaidri daudzās biedrībās. Vai tiešām jūs domājat, ka, ja kāds, kam ir mērķis lobēt politiķi, bet tagad tas politiķis neieņems amatu tajā biedrībā... vai viņš neatradīs veidu, kā viņu lobēt un kā par to samaksāt?

Tā ka es atturēšos, bet, ja likumprojekts tiks virzīts tālāk, es ļoti ceru, ka mēs visi konstruktīvās debatēs tiešām runāsim par to, ka nevis kaut ko aizliegt formāli, bet patiesībā padarīt publisku. Mums visiem, katram no mums, ir kādas intereses, vai ne? Labas, sliktas, var dažādi par to domāt. Svarīgākais ir, ka tās ir publiskas, atklātas, ka mēs visi to zinām, bet it īpaši - brīdī, kad ir jāpieņem lēmumi, kur var būt interešu konflikts.

Paldies jums.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Sandim Riekstiņam.

S. Riekstiņš (JK).

Labdien, kolēģi! Jā, es tiešām gadus divus plānoju afēru, kā iekļūt Saeimā un atriebties par kaut ko... nezinu... Valaiņa kungam. Labs arguments!

Ja mēs šobrīd runājam par to, ko jau kolēģi minēja... tiešām varu piekrist, ka ir grūti piesaistīt labākos, gudrākos un zinošākos startēt Saeimas vēlēšanās deputāta atalgojuma dēļ, kas varbūt nav spējīgs konkurēt ar lielu uzņēmumu menedžeru atalgojumu. Tam es varētu piekrist. Bet šis hibrīds, kas ir šobrīd, ka var dažādās biedrībās saņemt algu, manuprāt, nav īstais ceļš. Strādājot gan par deputātu, gan par apakškomisijas vadītāju, es nevaru iedomāties, kurā brīdī varētu vēl uz slodzi strādāt kādā biedrībā. Jau tagad ir tā, ka brīvdienās jādara daudzas lietas. Piedodiet, tad varbūt sāksim ar to, ka manā apakškomisijā divu mēnešu laikā atnāksim vismaz uz vienu sēdi. Mēs pat to nespējam izdarīt, bet gribam kaut kādu hibrīdu saglabāt.

Viens kungs te tikko stāstīja, ka bez atalgojuma nevar strādāt. Varētu piekrist. Interesanti, vai veikala *Maxima* traģēdijā... jūs saņēmāt atalgojumu, it kā aizstāvot cietušos, vai nesaņēmāt? Pilsētā runā, ka saņēmāt, bet - kas zina? Jūsu tēze taču ir, ka bez atalgojuma strādāt tā kā nevajadzētu, vai ne? Patiesībā interesants fakts.

Kolēģi! Es tomēr aicinātu... Mēs visi saprotam, par ko patiesībā ir runa - par biedrībām. Katrs pats var atrast publiskajā telpā ļoti daudz informācijas, kā pie dažādām biedrībām ir "piezīdušies" dažādi personāži. Un šie ieņēmumi ir kosmiski.

Tāpēc aicināšu tomēr atbalstīt Juridiskās komisijas jau pieņemto lēmumu un neklausīties te cilvēciņos, kuri, piedodiet, tēlo bruņiniekus, kaut tādi nav. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Atim Zakatistovam.

A. Zakatistovs (KPV LV).

Kolēģi! Saeimā ir Analītiskais dienests, un frakcijām bija iespēja savākt 20 parakstus, lai Analītiskajam dienestam lūgtu veikt pētījumus. Frakcija KPV LV kopā ar "Attīstībai/Par!" parakstīja šādu dokumentu - lūdza veikt pētījumu par lobēšanas tiesisko regulējumu Eiropā un citur pasaulē.

Šis jautājums, ko mēs šodien skatām, principā ir būtisks Saeimai, ir būtisks Saeimas prestižam.

Lobēšanas jautājums Saeimā ir jautājums ar bārdu. Es vēl biju ļoti tālu no politikas, kad uzņēmēju vidū bija iniciatīva veidot lobētāju reģistru. Šāds reģistrs, lobētāju reģistrs, mums ir absolūti nepieciešams. Tas ir nepieciešams, lai mēs varētu pasargāt paši sevi. Jo šobrīd mēs nevaram satikties ar cilvēkiem kafejnīcās, nevaram vienkārši iet pa ielu un ar kādu runāt, jo cilvēkiem tad ir aizdomas, bažas, ka kaut kas tiek bīdīts aiz muguras. Varbūt ir, varbūt nav. Bet,

ja būtu regulējums lobēšanai... ja būtu par cilvēku rakstīts, ka viņš ir, teiksim, "lobētājs Nr. 68"... Ja lobētājiem būtu ētikas kodekss, tad būtu ļoti skaidri reģistrā... būtu jebkuram saprotams, ka tāds un tāds cilvēks aizstāv tādas un tādas intereses un mēģina panākt zināmus grozījumus tādos un tādos likumos. Tā būtu mums un mūsu reputācijai brīvbiļete! Mēs atkal varētu iet un runāt ar cilvēkiem, nebaidoties, ka mūs kāds aiz stūra nofilmēs un pēc tam sāks veidot pasakas par to, ko mēs mēģinām un ko mēs nemēģinām darīt. Šis ir brīdis, kad mums jāsāk nopietni domāt par šo jautājumu.

Saeimas Analītiskais dienests šobrīd strādā pie lobēšanas izvērtēšanas, viņiem šis uzdevums ir dots līdz gada beigām, un es ceru, ka mēs pie šī jautājuma atgriezīsimies nākamā gada sākumā un tiešām attīrīsim šo Saeimu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Butānam.

J. Butāns (JK).

Iepriekš dzirdējām dažādus argumentus, kāpēc biedrībās ļaut saņemt atalgojumu.

Viens no argumentiem bija - ja nesaņems... ja neļaus biedrībās saņemt atalgojumu, tad cilvēki izdomās, kā to saņemt citādāk. Tātad pašā saknē... jau dzirdam, ka cilvēki, kas tendēti saņemt paralēli darbam Saeimā atalgojumu biedrībā, ir tendēti uz shēmošanu. Tas vien jau liecina par to, ka jāpievērš uzmanība šiem cilvēkiem, kuri caur dažādām shēmām vēlēsies saņemt papildu atalgojumu. Vēlētājiem būs iespēja šos cilvēkus vieglāk izgaismot, redzēt un attiecīgi balsot vēlēšanās. *(Dep. L. Liepiņa: "Ārprāts!")*

Otra tēze, ko dzirdēju, bija - ja tu strādā bez maksas, tad tu neesi labākais, jo tikai labākie strādā par maksu, saņem atalgojumu. Šāds arguments neiztur kritiku un ir tiešs apvainojums daudziem nozares profesionāļiem neatkarīgi no tā, vai tie būtu ārsti, juristi, projektu vadītāji, inženieri, kas strādā biedrībās, nesaņemot par to atlīdzību, un cenšas panākt, lai mūsu valsts būtu labāka.

Pats esmu darbojies bez maksas. Uzskatu, ka konkrēti savā jomā esmu ar savu devumu palīdzējis sasniegt daudz. Un arī zinu daudzus citus cilvēkus, kas, savās jomās darbojoties, būdami profesionāļi, sasniedz daudz un padara mūsu valsti labāku.

Trešais, ko dzirdēju, - par darbu jāsaņem atalgojums. Ja saņem atalgojumu, tas ir atalgots darbs. Mēs šeit, Saeimā, strādājam pilnas slodzes darbu, tāpēc par to saņemam atalgojumu. Tātad - ja strādājam biedrībā un saņemam atalgojumu, tas arī ir pilnas slodzes darbs. Tas nav brīvprātīgs darbs... ar ko mēs galvenokārt saprotam biedrības.

Tāpēc aicinu neņemt vērā iepriekš izteiktos argumentus *(Dep. J. Kursīte-Pakule: "Neņemt vērā!")* un balsot "par" Juridiskās komisijas un Jutas Strīķes izvirzīto likuma grozījuma priekšlikumu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Augsti godātā Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Klausoties, ka šis likumprojekts ir paredzēts man... paldies! Šis būs pirmais likumprojekts, kas būs paredzēts man *(Dep. K. Feldmans: "Ne pēdējais!")*, tā ka redzēsim, kā tas tālāk attīstīsies. Bet, ja motivācija ir tiešām kaut kādā veidā ietekmēt opozīcijas deputātus vai vispār Saeimas deputātus... ja tas attiecas tiešām uz mani (es nebiju šajā komisijas sēdē), tad varu jums droši teikt, ka jūs piedzīvosiet lielu vilšanos, jo manu pārliecību un manus uzskatus šis likumprojekts nemainīs ne par vienu centimetru, ne par vienu milimetru. Es domāju, ka tieši otrādi - tas varētu tikai stiprināt manu pārliecību. Jo tas nozīmē, ka es strādāju pareizā virzienā. *(Starpsauciens.)*

Attiecībā uz to, ko jūs šodien runājāt... šī nav vienīgā biedrība, kurā esmu darbojies... vairākās... Un es domāju, ka ir zināma... liela atšķirība starp darbošanos biedrībā un strādāšanu biedrībā. Šeit pietrūkst izpratnes par šīm divām daļām: ko nozīmē darboties un ko - strādāt.

Ja mēs runājam par strādāšanu, tad tiešām... Ja šo jautājumu esam atvēruši, tad, manuprāt, biedrības nebūtu vienīgā lieta, kas būtu jāpārskata; tad vispār jāpārskata, kur deputāts drīkst strādāt. Es personīgi esmu startējis Saeimas vēlēšanās, publiski norādot to, kur darbojos, strādāju, kādu atalgojumu saņemu. Vēlētāji to ir novērtējuši un izteikuši savu viedokli. Tāpēc es arī šobrīd šeit atrodos. Ja šie noteikumi mainīsies, es tos respektēšu, bet tas nekādā veidā nemainīs manu politisko pārliecību.

Tas, kas ir interešu konfliktā... Es tiešām viennozīmīgi pievienojos tam, ko teica šodien no tribīnes, un ceru, ka jūs arī ieklausījāties katrā vārdā, ko šodien minēja Gobzema kungs. Tā bija liela taisnība, jo fiktīvā nodarbinātība, slēptie maksājumi caur uzņēmumiem - tā, manuprāt, ir lielākā problēma. Es ceru, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs strādās daudz aktīvāk, lai šos gadījumus... un ka tas tiešām met milzīgu šaubu ēnu uz Saeimu, kur slēpjas... fiktīvi saņem atalgojumu... Arī es pēdējā laikā esmu novērojis ļoti daudz gadījumu, kad, manuprāt, politiskas personas ieņem fiktīvus amatus. Un es iesniegšu priekšlikumus šajā likumprojektā.
(Dep. K. Feldmans: "Super!") Par to tālāk runāsim komisijā. *(Aplausi.)* Ticiet man, tam nav nekāda sakara ar ZZS, tie ir koalīcijas partneru pārstāvji.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam otro reizi.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Pirmkārt, man ir jāsaka: saņemt atalgojumu par darbu ir normāli, tā ir norma, nevis kaut kas amorāls. Man liekas, amorāli ir runāt par to, ka par darbu nevajag saņemt samaksu. Patiesībā tā ir lielākā kļūda, ko mēs pieļaujam.

Otrkārt, sabiedrībā jau sen ir uzskats, ka Latvijas parlaments ir atrauts no tautas, no sabiedrības. Kāpēc ir atrauts? Tāpēc, ka Latvijas parlamentā ir virkne... ne visi, protams, bet ir virkne cilvēku, kuri vispār savā dzīvē nav strādājuši, piemēram, privātajā sektorā, kuriem vispār nav izpratnes par to, kā tas ir - nopelnīt naudu un par to samaksāt nodokļus. Kā šādi cilvēki vispār var kaut ko izlemt Latvijas sabiedrības labā, ja viņiem nav izpratnes par to, kā vispār ir uzbūvēta šī sistēma?

Tas, ko es gribu pateikt, - tas ir fakts, ka ierobežojumi Saeimas deputātiem tieši noved pie parlamenta darba kvalitātes samazināšanās, nevis uzlabošanās. Šis manis nosauktais piemērs ar SIA "Suņu būda", kas it kā ir sniegusi reklāmas pakalpojumus Meroni... par tām kompānijām, kas tur... "Ventbunkers" vai kas tur ir, es neatceros no galvas... Nu ko tad "Suņu būda" varēja reklamēt naftas tranzītā, es atvainojos? Būsim godīgi! Par ko tā nauda ir tikusi saņemta, tas visiem taču tāpat ir saprotams. Tā ir tā bīstamība.

Ja mēs runājam par to, ka saņemt biedrībās naudu - tas ir milzīgs noziegums, tad līdz ar to mēs sakām, ka visas biedrības, faktiski viss nevalstiskais sektors ir kaut kāda noziedzīga organizācija. Nu tad aizliedzam nevalstisko sektoru! Vai varbūt... ja par darbu nedrīkst saņemt samaksu, tad varbūt sākam moralizēt par to, ka skolotāji saņem samaksu vai ka ārsti un medmāsiņas saņem samaksu, jo par darbu, it īpaši par virsstundām, taču nedrīkstot saņemt samaksu! Man liekas, ka tieši otrādi: jo vairāk cilvēks strādā, jo vairāk viņam jāsaņem. Un tas pats attiecas uz deputātiem. Lai nebūtu tāda situācija, kāda ir tagad.

Kā ir faktiski? Deputāti pelna naudu - dibina komisijas. Vairāk komisiju - vairāk amatiņu. Tur vairāki padomnieki... Tādā veidā... Frakcijas priekšsēdētāja biedra amatiņš - vēl viena piemaksiņa, vēl kaut kur... Tā sakrāj to deputāta aldziņu. Man liekas, ka tas ir nepareizs ceļš, tas nav īstais veids, kādā Saeimas deputātam vajadzētu savākt savu atalgojumu, jo tas degradē parlamentu. Saeimas deputātam saņemt atalgojumu savā profesionālajā darbībā, ikdienā, vienalga, kur viņš strādā... Un es piekrītu Didzim Šmitam jautājumā par to: kāpēc par ārstu strādāt tu drīksti, bet par juristu, piemēram, nedrīksti? Bet vienlaikus tu vari būt jurists, īpašnieks, un saņemt dividendes. Un tas nav noziegums - saņemt dividendes. Bet biedrībās saņemt atalgojumu - tas ir noziegums. Un tā ir tā problēma! Tā ir tāda milzīga divkosība. Mēs sakām: lai deputātiem nebūtu interešu konflikta, mēs te, parlamentā, vienkārši paši kaut ko padibināsim, paši sev kaut ko pieliksim un tā pelnīsim naudu. Daudz atklātāks, caurskatāmāks būtu veids, ka deputāts varētu ikdienā... pierādīt savā ikdienas dzīvē, profesionālajā darbībā, ka viņš ir spējīgs nopelnīt tur naudu. Esmu pārliecināts, ka mēs uz nākamo vai aiznākamo sasaukumu šeit iegūtu daudz vairāk savu nozaru profesionāļu un speciālistu un ka līdz ar to arī celtos parlamenta pieņemto lēmumu, likumu kvalitāte, darba kvalitāte kopumā.

Tāpēc nevajag pataisīt veselu nozari - nevalstisko sektoru - par noziedzniekiem! Mēs sakām, ka tam ir kaut kāda milzīga ietekme uz politiku, bet vienlaikus mums ir dažas tādas nevalstiskā sektora organizācijas, piemēram, "Delna" vai Sorosa fonds, kuru ietekme uz politiku ir *okay*, ir leģitimizēta. Tās organizācijas drīkst ietekmēt politiskos lēmumus, citas - nedrīkst.

Tur ir pārāk daudz divkosības, un tāpēc šis likumprojekts nav atbalstāms.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Kasparam Ģirģenam.

K. Ģirģens (KPV LV).

Labdien, cienījamie deputāti! Arī mans paraksts ir uz šī likumprojekta, un mans pamatojums ir ļoti tāds... nedaudz citādāks. Mans novērojums ir vienkāršs - šie deputāti, kuriem ir biedrības... viņiem ir ļoti, ļoti zema komisiju apmeklētība. Viņi neapmeklē komisijas, viņi ieskrien, uzliek tikai parakstu un aizskrien, viņi pat trīs četras reizes neatnāk... Un iedzīvotāji viņiem par to maksā naudu - par to, ka viņiem ir jābūt šajās komisijās. *(Aplausi.)*

Diemžēl tas attiecas arī uz Viktoru Valaini. Es ļoti jūs gaidu savā komisijā, lai mēs varam pārstāvēt cilvēku intereses un veiksmīgi darboties turpmāk.

Liels paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Armandam Krauzem.

A. Krauze (ZZS).

Labdien, kolēģi! Es saprotu, ka te laikam visiem jānāk atskaitīties, kuri strādā kādā biedrībā un saņem atalgojumu. To jūs, protams, varat apskatīt manā amatpersonas deklarācijā. Bet es gribu teikt, ka man ir apmēram 20 gadu pieredze dažādās biedrībās - ar atalgojumu, bez tā, starptautiskās un arī Latvijas profesionālo organizāciju biedrībās. Gribu teikt, ka šodien mēs runājam varbūt nevis par lobēšanu, bet vairāk par interešu konflikta novēršanu, kas varētu būt saistīts ar lobēšanu. Bet, ja mēs runājam par šo likumprojektu, tad mums šis jautājums jāskatās plašāk.

Interešu konflikts var būt arī vienam pasniedzējam, kurš ir deputāts, kurš ir profesors, kaut kādā veidā strādā universitātē, bet šeit, Saeimā, viņam jāpieņem lēmums, kas attiecas uz šo universitāti par līdzekļu piešķiršanu. Tikpat labi tas var būt arī kāds ārsts, kurš praktizē, lai saglabātu savas profesionālās iemaņas. Un atkal - Saeimas darba kārtībā, skatot budžetu, ir jautājums par konkrētas summas piešķiršanu kādai slimnīcai. Arī tad, man liekas, veidojas interešu konflikts. Mēs tā varam turpināt runāt par sportistiem, par intelektuālo darbu un tā tālāk.

Man liekas, ka tiešām šis jautājums jāskata plašāk un jānosaka, ka deputāti nekādā veidā nevar saņemt atalgojumu ārpus Saeimas. Ja ārsts vēlas saglabāt savas profesionālās iemaņas laikā, kamēr viņš ir deputāts, to var darīt brīvprātīgi. Ļoti labi! Cilvēki varēs iet un par lētāku naudu saņemt ārsta pakalpojumus.

Arī tie, kas strādā universitātē, piemēram, kolēģis Judins... Beitneres-Le Gallas kundze varbūt arī strādā... bet, nu, vismaz pagājušā gada deklarācijā jums ir ieņēmumi. Nu ļoti jauki! Universitāte varēs ietaupīt naudu, jo mūsu cienījamā Beitneres-Le Gallas kundze bez maksas ies un lasīs lekcijas studentiem. *(Dep. D. Beitnere-Le Galla: "Es nelasu lekcijas!")*

Un pašā, pašā būtībā es tomēr gribētu... ko Artuss Kaimiņš sacīja. Viņš teica: "Man ir biedrība." *(Dep. A. Kaimiņš: "Nu ja!")* Artus, tev nevar būt biedrība! *(Dep. A. Kaimiņš: "Bet man ir!")* Tu neesi izlasījis likumu, kas ir biedrība! *(Aplausi.)* Es nocitēšu: "Biedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, kuram nav peļņas gūšanas rakstura." *(Dep. A. Kaimiņš: "Bet man ir!")* Bet tev nevar būt personu apvienība, tu no tās biedrības pazudīsi, un tad biedrība pastāvēs. Tu esi privatizējis vai piesavinājies, ka tev ir biedrība, bet tu faktiski... Tev nav nekādas biedrības, Kaimiņ! *(Aplausi.) (Dep. A. Kaimiņš: "Man ir! Šauj mani kaut nost! Man ir!")*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Lindai Ozolai.

L. Ozola (JK).

Labdien, godātie kolēģi! Man liekas, diskusijās, kas ir izvērtušās gana garas, mums sāk zust daži akcenti, kuri, manuprāt, ir svarīgi un kurus centīšos izcelt.

Reaģējot uz to deputātu teikto, kuri sacīja, ka šis likumprojekts ir vēršanās pret konkrētiem deputātiem... Es atbalstīšu šo likumprojektu pirmajā lasījumā un aicinu to darīt arī jūs. Gribu uzsvērt, ka mēs neesam pret citiem deputātiem, bet pilnīgi noteikti esam par caurskatāmu lēmumu pieņemšanu Latvijas likumdevējā tā, lai tas būtu visas sabiedrības interesēs.

Ļoti plaši izskanēja arguments par divkosību, bet, manuprāt, divkosīgi ir citā likumprojektā iesniegt priekšlikumu samazināt deputātiem papildizdevumus, kas ir pilnīgi pamatoti, kur interešu konflikts nav iespējams, un vienlaikus mēģināt stiprināt deputātu iespējas gūt peļņas.

Šinī gadījumā mēs runājam par biedrībām, kur tik tiešām var būt interešu konflikts. Es domāju, ka lietas ir jāsauc īstajos vārdos, jo, ja alga kādā konkrētā biedrībā ir lielāka par Saeimas deputāta

algu, tad tas ir vienkārši apmaksāts lobijs. Un tie, kas teica, ka šeit varētu būt vēršanās pret konkrētām personām vai ka likumprojekts ir uzrakstīts konkrētām personām... tā vis nebūs taisnība. Bet šie deputāti, kas šobrīd ir 13. Saeimā, noteikti ir uzskatāmi piemēri. Jo, ja tā ir taisnība, ka mums ir kolēģi, kas strādā vai nu Latvijas Lielo pilsētu asociācijā, vai arī Rīgas pašvaldības nodibinājumā un vienlaikus ir Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas deputāti, tad tur ir acīmredzama iespēja rasties interešu konfliktam, kas ar šo likuma grozījumu tiks novērsta. Bet tas nenozīmē, ka neviens nevērsīsies pret citiem pārkāpumiem vai cita veida iespējamiem konfliktiem.

Mums ir jāatceras, ka šinī gadījumā mēs runājam par interešu konfliktu, kas var rasties, strādājot konkrētās biedrībās.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Krišjānim Feldmanam.

K. Feldmans (JK).

Labdien! Tas tiešām... droši vien atbildīs patiesībai, ja es teikšu, ka vairākumam ievēlēto Saeimas deputātu ienākumi kopš viņu ievēlēšanas ir palielinājušies. Taču ir arī virkne deputātu, kuriem tie ir samazinājušies *(Starpsauciens: "Piemēram?")* - ja runājam par profesionāļiem, to skaitā tādiem, kas strādājuši privātajā sektorā un ir atzīti savā jomā. Bet ne par to ir stāsts.

Piemēram, es esmu, tā teikt, nācis no privātā sektora. Un, protams, es arī labprāt redzētu, ka pēc iespējas vairāk cilvēku, pirms viņi uzsākuši darbu sabiedrības labā, būtu uzkrājuši pieredzi privātajā sektorā. Tad, kad es pirms vairākiem gadiem, redzēdams beztiesiskumu un korupciju valstī, nolēmu iet politiķa karjeras virzienā, tā bija apzināta izvēle. Es zināju, kādi ierobežojumi pastāv politiķiem. Jo tie ierobežojumi ir evolucionējuši jau vēsturiski. Un tie arī mūsdienās ir diezgan pamatoti.

Ir divi veidi, kā varētu strādāt parlamentārieši.

Viens veids ir, ka tie ir ļoti labi nodrošināti cilvēki, piemēram, privātuzņēmēji ar lieliem ienākumiem. Viņi sasauc Saeimas sēdes piecos vakarā, atnāk un brīvprātīgi, bez jebkāda atalgojuma, nobalso par dažādiem likumprojektiem. Es nezinu, vai tas Latvijas iedzīvotāju interesēs būtu... tieši Latvijas gadījumā... un vai tas vispār kaut kur mūsdienās vēl notiek tā, kā tas notika pirms 100 gadiem Latvijā.

Un ir otrs veids jeb otrs risinājums, kura virzienā šobrīd Latvija iet kā demokrātiska valsts ar caurskatāmu politiku. Proti, politiķis, parlamentārietis pirmām kārtām ir sabiedrības pilsoņu pilnvarnieks, un viņš par šā sava pilnvarojuma izpildi saņem atlīdzību no nodokļu maksātāju naudas, bet nekādā veidā vairs negūst blakusieņēmumus. Ir pamatota tēze, ka būtu jāskatās un jādiskutē par tām darbībām, par tiem ienākumu avotiem, no kuriem politiķis, piemēram, Saeimas deputāts, var vēl arvien saņemt ienākumus.

Kā jau teicu, es pirms daudziem gadiem izdarīju savu izvēli un zināju, uz ko eju. Un varbūt ienākumi man un arī daudziem citiem ir samazinājušies. Es apzināti, lai nemaldinātu sabiedrību par to... un lai neviens nevarētu man pārmest, ka es tomēr kaut ko lobēju... Es pat, godīgi sakot... Nākamajā manā amatpersonas deklarācijā - par 2019. gadu - jūs neatradīsiet... Man vairs nav nevienas kapitāla daļas, es nesaņemšu arī dividendes. *(No frakcijas SASKAŅA: "Uz sievu pārrakstīji?")* Es esmu pārdevis savas kapitāla daļas. Un mani, godīgi sakot, vairs neinteresē... Tas ir apzināts lēmums.

Mēs šobrīd Latvijā esam tādā situācijā, ka politiķiem ir jāizdara šādi apzināti lēmumi sabiedrības labā. Viņiem ir jāupurē... jāupurē arī savi spēka gadi (spēka gadi - es ar to domāju tieši šo posmu, kur parasti privātajā sektorā varētu piedzīvot vislielāko karjeras izaugsmi) un jāstrādā ar pilnu atdevi, apmeklējot visas komisijas sēdes un piedaloties pilsoniskās sabiedrības veidošanā. Tāpēc es, protams, atbalstīšu un esmu arī viens no šī likumprojekta parakstītājiem. Jo nav korekti (un tas ir maigi teikts), ka, piemēram, tā pati Latvijas Lielo pilsētu asociācija... Astoņas pilsētas no nodokļu maksātāju naudas katra samaksā 20 tūkstošus eiro biedra naudu šai konkrētajai biedrībai, kopā veidojot kaut kādu budžetu, kura lielākā daļa pēc tam atalgojumā tiek izmaksāta septiņiem darbiniekiem. Bet tā jau arī ir nodokļu maksātāju nauda un šī alga faktiski ir pielīdzināma Saeimas deputāta atalgojumam!

Tā ir tāda shēma. Cilvēku uztverē tā ir shēma. Mēs jau varam teikt, ka tas ir pilnīgi tiesiski, nekas nav pārkāpts. Bet cilvēku uztverē diemžēl tā ir shēma, tāpēc jālikvidē. Un, protams, turpinot, ka mēs ejam uz to, lai parlamentārietis būtu pilnīgi neatkarīgs no visa, lai viņš būtu visas sabiedrības pilnvarnieks, lai viņam nebūtu personisko interešu... viņam, protams, varbūt ir kaut kādas ideoloģiskas intereses, bet lai viņam nebūtu mantisku interešu... šis ir solis tajā virzienā, un droši vien sekos arī citi soļi.

Nu tā ir realitāte! Mēs dzīvojam Latvijā. Mēs zinām, kā ir Latvijā. Jā, arī dividendes daudzi saņem, tāpēc es esmu atbrīvojies no savām kapitāla daļām, lai man neviens nevarētu teikt, kā tas bija iepriekšējā sasaukumā, ka es kādu lēmumu esmu pieņēmis kāda sava uzņēmuma labā un tamlīdzīgi.

Tā ka atbalstīsim šo likumprojektu un iztiksim arī parlamentā bez shēmām!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Kučinska kungs, vai jums debatēm pietiks ar 11 minūtēm?

Vārds deputātam Mārim Kučinskim.

M. Kučinskis (ZZS).

Godājamā priekšsēdētāja! Cienījamie deputāti! Vairāk vai mazāk es Latvijas parlamenta katrā sasaukumā esmu bijis no 2003. gada un, protams, būtu ārkārtīgi priecīgs, ja šādas pusotru stundu ilgas debates būtu par darba kārtības jautājumiem, kas pozitīvā virzienā ir, - par ekonomikas attīstību, par izglītību, par citām svarīgām lietām. Bet, protams, var jau arī tā...

Mums pastāv šie izņēmumi, kas attiecas gan uz... vismaz pagaidām pastāv... uz ārstiem, pedagogiem, radošajiem darbiniekiem, un pagaidām ir arī biedrības. Es ļoti labi saprotu, ka, visticamāk, biedrību vairs nebūs.

Bet kas visvairāk šajos gados ir apbēdinājis? Ne jau tas, ka ir kāds zināms dakteris, kas savā brīvajā laikā, kad viņš nav parlamentā, brauc ārstēt cilvēkus, vai pasniedzējs, kas dalās savās zināšanās ar studentiem. Iepriekšējā Saeimas sasaukumā deputāts bija Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētājs, un neviens tā īsti nebija aizdomājies, ka varētu sariebt, atriebties un pataisīt Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāju par slikto cilvēku, jo viņš ir biedrībā, viņš saņem par to algu. Es dzirdēju, ka galvenais un pats svarīgākais iemesls... jo ne jau atriebība, protams... jūs jau neatriebjaties nevienam, jūs ceļat Latviju it kā tiesiskā vidē.

Bet galvenais, ka tas ir tāds slikts lobijs, jo patiesībā visi parlamenta deputāti gribot vai negribot ir kādu interešu pārstāvji. Viņi ir lobiji... Un, ja kāds apgalvo, ka viņš pilnībā... visas, visas, visas

nozares... tad nonākam pie tā, kas ir briesmīgākais visā manā pieredzē, - tā ir liekulība, tā ir melošana, tā ir augstprātība. *(Dep. K. Feldmans: "Nevērtē pēc sevis!")* Un tas, ka noslēpjas aiz savas maskas *(Dep. K. Feldmans: "Kas notika ar valsts noslēpuma izpaušanu?")* un atnāk ar priekšlikumu, nebūdams nevienā sabiedriskā organizācijā... atnāk ar priekšlikumu, kur skaidri redzams, ka šis priekšlikums piecreiz pārsniedz iesniedzēja intelektu... Bet tajā pašā laikā viņš ir *(Troksnis zālē. Aplausi.)*... Un viņš saka, ka pats to ir izdomājis! Ka tas ir viņa! Tādā gadījumā, man šķiet, ir labāk, ja šie dakteri, kas var strādāt, aizstāv *(Starpsauciens: "Tas ir par Valaini?")* medicīnas intereses. Jo tāds pašvaldību pārstāvis patiešām neslēpjoties pasaka, ka viņš aizstāv un pārstāv pašvaldības, izglītību... pārstāv un lobē, cik vien tas ir iespējams, savu... nevis slēpjas aiz savas maskas. Un pagaidīsim, kad... Es varu derēt, ka nāks šādi gudri priekšlikumi uz otro un trešo lasījumu... Tur būs skaidri redzams, ka tas cilvēks to nav iesniedzis.

Tāpēc, man šķiet, tas, ko teica Zakatistova kungs, ir ievērības cienīgs... par to, ka vajadzētu izanalizēt vispār visu pieredzi, kāda attiecībā uz šo jautājumu ir. Un lobiju likums, lobiju reģistrs... Ja katrs pasaka, ko tad viņš īsti pārstāv, tas ir piecreiz svarīgāk pret sabiedrību. Piecreiz *(Dep. K. Feldmans: "Kāpēc ZZS to neiesniedza? Kas jums liedza?")* ...pret sabiedrību!

Mēs jūs gaidījām, protams...

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jutai Strīķei.

J. Strīķe (JK).

Es domāju, bija ļoti interesanti vērot un klausīties, kurš te bija visvairāk par šo likuma grozījumu satraucies.

Vai Stepaņenko kundze par šo grozījumu tik ļoti uztraucas savu lielo parādsaistību dēļ, kuru apmaksai ar deputātes algu nepietiek?

Vai Gobzema kungs satraucas par to, ka nedrīkstēs savu brīvo laiku veltīt, viņaprāt, vērtīgākām nodarbēm nekā deputāta darbs? Vai vēlme veltīt sevi deputāta darbam ir tik ļoti sevi izsmēlusi, ka liegums saņemt otru algu biedrībā liks viņam apmest kažoku uz otro pusi un tagad lobēt ZZS un SASKAŅAS dāsni apmaksātos deputātus? *(Starpsauciens: "Nu nepārspīlē!")*

Šmita kungs! Es saprotu, jums ļoti, ļoti sāp. Jūsu aizstāvji jūsu vietā arī gribētu saņemt pie deputāta algas vairāk nekā 40 tūkstošus gadā. Uzaiciniet, lūdzu, pie sevis Gobzema kungu, lai nav žēl skatīties uz zaudēta advokāta saskābušo, saskumušo seju! *(Smiekli.)*

Valaiņa kungs, jums tiešām ļoti, ļoti piestāv tas, ko jūs darāt. Tik skaisti, tik bagātīgi... un tik neprofesionāli neslēpt savu lobētāju un patieso finansētāju intereses! Jums abiem kopā ar Šmita kungu... vajadzētu apvienot tās biedrības. Varētu varbūt nopelnīt par abiem vairāk nekā 33 tūkstošus gadā šādā biedrībā. Un kā iztēlojaties - kā varētu šī biedrība saukties? Nu, piemēram, "Krabis pašvaldībai" vai "Pilsēta krabim".

Es aicinu būt drosmīgiem un tiešām veltīt visus spēkus tam, lai pildītu solījumu strādāt tautas labā, nevis mēģināt atrast shēmas, kā gūt sev personiskos labumus. Atcerēsimies to zvērestu, ko mēs devām, stājoties amatā!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko otro reizi.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Pirmām kārtām es vēlos tiešām no sirds atvainoties Kaimiņa kungam. Jūs tiešām neesat parakstītājs, bet... Tiešām, lūdzu, atvainojiet! Jūs tik ļoti esat saplūdis ar dažiem saviem kolēģiem, ka, lasot tos parakstus, es redzēju arī jūsējo. Atvainojiet!

Bet Strīķes kundzi es vēlos aicināt varbūt iemācīties kārtīgāk lasīt arī valsts amatpersonu deklarācijas. Jo, ja jūs tagad mēģināt mani personīgi ķidāt un aizskart to, kas manā deklarācijā rakstīts, tad jūs droši vien neredzējāt arī to, ka manas parādsaistības ir krietni, krietni mazākas par to daļu, kur es esmu kreditore. Tā ka Strīķes kundze droši vien savā ziņā vai nu matemātiku neprot, vai arī lasītprasme ir jāuzlabo.

Bet, ja runājam par biedrībām, - kolēģi, šī ir tā diena, kurā jūs esat pilnībā pasludinājuši nevalstisko sektoru ārpus likuma. Ir tik šausmīgi, ja kāds no deputātiem darbojas biedrībā un *(Dep. K. Feldmans: "Darbojies! Bet par velti!")* saņem par to atlīdzību! Ir tik šausmīgi, ja kāds no deputātiem lobē sabiedrības - koncentrētas sabiedrības - intereses Saeimā!

Kolēģi, tiešām nevajag liekuļot.

Es aicinu neatbalstīt. Paldies jums.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Vai komisijas vārdā ir kas piebilstams? Komisija lūdz atbalstīt pirmajā lasījumā.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 80, pret - 4, atturas - 2. *(Aplausi.)* Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu.

J. Strīķe. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 30. maijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 30. maijs.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu reģistrācijas režīmu!

Laiks **paziņojumiem**. Vārds deputātei Vitai Andai Tēraudai.

V. A. Tērauda (AP!).

Cienījamie kolēģi! Šodien svinam Eiropas dienu. 9. maijs ir Eiropas diena. Mums būs pasākums ārā, blakus Saeimas namam, - pagalmā, teltī. Aicinu jūs visus piebiedroties. Svinēsim Eiropas dienu kopā ar jauniešiem no Naukšēniem un Rīgas. Lūdzu!

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Augsti godātie kolēģi! Mirkli uzmanības! Rītdien notiek Baltijas Asamblejas basketbola turnīrs Jelgavā, Mātera ielā 44A, pulksten 15.00. Basketbola komanda būs, un fanus lūdzam piebiedroties!

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Krišjānim Feldmanam.

K. Feldmans (JK).

Labdien vēlreiz! Informēju, ka pēc Saeimas sēdes - nevis šajā pārtraukumā, bet pēc Saeimas sēdes - piecu minūšu laikā dibināsim deputātu grupu sadarbības veicināšanai ar Taizemes parlamentu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds Saeimas sekretāra biedrei. Reģistrācijas rezultāti.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Valērijs Agešins, Sergejs Dolgopolovs, Rihards Kols, Regīna Ločmele-Luņova, Igors Pimenovs, Ivars Puga, Ļubova Švecova, Inese Voika un Jānis Vucāns.

Sēdes vadītāja. Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti! Aicinu ieņemt vietas Sēžu zālē! Turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem"**, pirmais lasījums.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā - deputāts Artuss Kaimiņš.

A. Kaimiņš (KPV LV).

Labdien vēlreiz! Skatām likumprojektu Nr. 274/Lp13, kura ierosinātājs ir Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis, - "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem".

Komisijas sēdē deputāti uzklausīja Valsts prezidenta kancelejas padomnieku Jāni Plepu, tiesībsargu Juri Jansonu, Ārlietu ministrijas parlamentāro sekretāri Zandu Kalniņu-Lukaševicu, Iekšlietu ministrijas un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Juridiskās nodaļas vadošo juristi Inu Vorpu, Saeimas Juridiskā biroja vadītāju Dinu Meisteri, kā arī Tēvzemes biedrības valdes priekšsēdētāju Jāni Tomelu.

Par faktiem. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati: 2014. gadā kā nepilsoņi ir reģistrēti 74 jaundzimuši bērni, 2015. gadā - 77 bērni, 2016. gadā - 47 bērni, 2017. gadā - 51 bērns un pagājušajā gadā, 2018. gadā, - vairs tikai 33 bērni.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas sēdē, uzklausījuši dažādos viedokļus, deputāti balsoja: par - septiņas balsis, pret - divas balsis; neviens neatturējās. Nolēma atbalstīt likumprojekta "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem" virzīšanu izskatīšanai Saeimas sēdē pirmajā lasījumā.

Likumprojekts tika izskatīts arī Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijā kā līdzatbildīgajā komisijā, un tajā balsojums par likumprojektu "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem" bija šāds: par - astoņas balsis, pret - četras balsis, atturējās - viena balss. Arī līdzatbildīgā komisija pauda konceptuālu atbalstu tā virzīšanai uz izskatīšanu Saeimas sēdē pirmajā lasījumā.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā es aicinu atbalstīt likumprojektu "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem" pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Pirmām kārtām es vēlos pateikt paldies Valsts prezidentam par šo likumdošanas iniciatīvu, taču uzskatu, ka šī iniciatīva ir nepietiekama un ir paplašināma, veidojama daudz plašākā formātā.

Minētais jautājums saistīts ar Latvijas politikā ilgstoši lietotu paņēmienu - sēt bailes. 1,9 miljoni tiek baidīti ar nelielu sabiedrības daļu - ka tā būšot ļoti bīstama Latvijas sabiedrībai.

Šeit ir vairāki argumenti.

Es sākumā pateikšu, kādus priekšlikumus es iesniegšu, un pēc tam sniegšu arī argumentāciju, kāpēc.

Es iesniegšu priekšlikumu piešķirt pilsonību visiem, kuri Latvijas Republikā dzimuši no 1990. gada (tie ir 10 028 cilvēki). Es iesniegšu arī priekšlikumu piešķirt pilsonību visiem, kuri Latvijas Republikā pēc 1990. gada ir beiguši mācību iestādi latviešu valodā. Tādā veidā tiktu kaut daļēji labota vēsturiskā netaisnība.

Un tagad es paskaidrošu, kāpēc es iesniegšu šādus priekšlikumus un kāpēc tādi ir iespējami.

Pirmkārt. No juridiskās tehnikas viedokļa ir iespējams papildināt ne tikai paša likuma tekstu, bet arī izdarīt labojumus likuma nosaukumā un līdz ar to paplašināt šo jautājumu, attiecināt to ne tikai uz tiem cilvēkiem, kas ir bērni pašlaik, bet arī uz tiem bērniem, kas piedzima 1990. gadā, un tiem, kas mācījušies latviešu plūsmas mācību iestādē.

Otrkārt. Mans priekšlikums ir saistīts ar to, ka tie, kas ir šīs idejas pretinieki, faktiski apgalvo, ka tā ir bīstamība Latvijas Republikai. Gribu uzsvērt - 10 028 cilvēki, kas ir dzimuši pēc 1990. gada, nevar būt bīstami 1,9 miljoniem sabiedrības. Šī bīstamība ir objektīvi neiespējama. Ja 1,9 miljoni cilvēku baidās no 10 tūkstošiem Latvijā dzimušu cilvēku, tad šādus cilvēkus nevar saukt ne par drosmīgiem, ne par tādiem, kas spēj aizstāvēt Latvijas Republikas intereses.

Vēl viens arguments, kas man šajā sakarā ir jāpasaka attiecībā uz nepilsoņa statusa izbeigšanu. Šim jautājumam ir būtiska nozīme sabiedrības saliedēšanas procesā. Nepilsoņa statuss pats par

sevi ir tāds statuss, kas šķeļ Latvijas sabiedrību. Ar sašķeltu Latvijas sabiedrību mēs veicinām bīstamību, mēs veicinām nedrošību un nelojalitāti pret Latvijas valsti.

Cilvēkiem, kuri ir izjutuši šo vēsturisko netaisnību un kuriem ne jau viņu vainas dēļ nav piešķirta pilsonība, proti, viņi Latvijā ir piedzimuši, bet viņiem nav piešķirta pilsonība pēc valsts neatkarības atjaunošanas... šī vēsturiskā netaisnība nevis jālabo šiem cilvēkiem pašiem, bet tas ir jāizdara valstij. Tas ir jāizdara valstij, lai mēs pēc daudziem, ilgiem gadiem izbeigtu diskusijas par šo jautājumu.

Vēl viena tēze, kas ir būtiska. Atkal kārtējo reizi tiks draudēts ar bailēm par Latvijas turpmāko ģeopolitisko situāciju, latviešu valodu un tamlīdzīgi. Desmit tūkstoši bērnu, kas dzimuši kopš 1990. gada Latvijā, objektīvi nemaz nespēj ievēlēt kādu politisko partiju Saeimā, līdz ar to viņi objektīvi nekādā veidā nevar ietekmēt nevienu politisko procesu. Ar to skaitu ir par maz, ja baidās par to, ka tie būs kādai nacionāli noskaņotai partijai politiskie konkurenti.

Vēl apgalvo, ka tas varētu būt apdraudējums latviešu valodai. Tad ir jāpasaka divas tēzes. Pirmā un būtiskākā tēze. Latvijā latviešu valodu neapdraud nekas. Nav iespējams nosaukt nevienu piemēru, ka Latvijā kāds būtu aizmirsis runāt un rakstīt latviski. Latviešu valoda izzūd tikai vienā citā gadījumā. Tā ir emigrācija. Tas notiek, kad Latvijā cilvēki nespēj savilkt galus un ir spiesti emigrēt, laist savas saknes svešās zemēs - Anglijā, Vācijā, Amerikā vai kādā citā valstī.

Bērniņi, kuri piedzimst Anglijā un tur sāk iet bērnudārzā un skolā... kā mēs jau zinām no prakses, ir viena daļa tādu latviešiem dzimušu bērnu, kas vairs nerunā latviešu valodā.

Risks ir emigrācija, nevis cilvēki, kas dzīvo Latvijā.

Šajā kontekstā vēl viens arguments ir tas, ka Latvijā lielākā daļa cilvēku, it īpaši gados jauni cilvēki, visi kā viens ne tikai saprot, ne tikai runā, bet arī pabeidz mācību iestādes latviešu valodā. Tas ir mīts, ka Latvijā cilvēki, kuri nav latvieši, nesaprastu latviešu valodu un nerunātu latviešu valodā! Tāpēc attiecībā uz šo likumprojektu es iesniegšu arī priekšlikumu, ka cilvēks, kas ir pabeidzis skolu latviešu valodā... tātad viņš ir kārtojis eksāmenus latviešu valodā... Kas vēl viņam būtu jāpierāda, lai iegūtu Latvijas pilsonību, ja viņš ir spējis nokārtot eksāmenus latviešu skolā latviešu valodā?! Es domāju, ka tas ir pietiekams arguments un šāda dubulta pilsonības iegūšanas kārtība ir absolūti nepareiza.

Es domāju, ka šodien ir pienācis laiks beigt baidīties. Sākotnējais priekšlikums, ko iesniedza Valsts prezidents, attiecas uz pavisam niecīgu skaitu nepilsoņu bērnu. Tie ir pārdesmit cilvēki katru gadu. Es saprotu, ka viena koalīcijas frakcija runā par potenciālu priekšlikumu paplašināt šo jomu līdz diviem tūkstošiem cilvēku, sākot no 15 gadu vecuma. Bet būtībā uz valsts kopējā rēķina 2 tūkstoši vai 10 tūkstoši... Mēs atkal... tas ir tāpat kā ar jau iepriekš izskatītajiem jautājumiem par nodarbinātību, par studentu iespējām strādāt nevis 20 stundas, bet 40 stundas... Tur lielā diskusija bija par aptuveni pieciem tūkstošiem cilvēku. Šajā gadījumā runa ir par aptuveni 10 tūkstošiem cilvēku.

Aicinu ne tikai Latvijas parlamentu, bet arī Latvijas sabiedrību nebaidīties no šiem cilvēkiem, kuri ir dzimuši Latvijā. Viņi tāpat šeit maksā nodokļus. Viņi tāpat šeit dzīvo. Un, ja jūs gribat, lai viņi ir lojāli Latvijai, tad Latvijai pirmajai ir jāpasniedz roka pretī. Tas būtu milzīgs žests - milzīgs žests! - Latvijas sabiedrības saliedēšanās procesa virzienā. Tas būtu žests, kas neļautu mūsu politiskajiem oponentiem ārpus valsts robežām manipulēt ar šo jautājumu... ka mēs kādu apspiežam, ka mēs kādu abižojam un tamlīdzīgi. Tas veicinātu Latvijā ne tikai demokrātiju, bet arī mūsu ideju... ka mēs lēmumus pieņemam nevis baidoties, bet ka mēs lēmumus pieņemam, būdami drosmīgi, ka mums ir pašapziņa un ka mēs saprotam, ka ne 100, ne 1000, ne 10 tūkstoši

cilvēku nav mums apdraudējums un nekad nevarēs apdraudēt ne Latviju, ne Latvijas vienotību, ne latviskumu un tā tālāk.

Vēl viens arguments. Pat tad, ja kāds no šiem cilvēkiem, kuri iegūtu pilsonību šādā kārtībā un kuri ir dzimuši pēc 1990. gada, izrādītos nelojāls valstij, ir iespējams iestrādāt mehānismu, kā šo pilsonību atņemt par nelojalitāti valstij. Arī šādi aizsardzības mehānismi ir iespējami.

Katrā ziņā es lūdzu kolēģus... Es saprotu, ka šeit būs arī pretējs viedoklis... Lūdzu kolēģus nebaidīt Latvijas sabiedrību.

Es saprotu, ka tāda ir bijusi politiskā konjunktūra un faktiski viss politiskais uzstādījums, uz kura dažas partijas ir vispār pastāvējušas, vienmēr baidīdamas, ka nāk krievi... ka viņi nāk un nāk... jau 28 gadus... un tamlīdzīgi... Ticiet man, krievi arī mīl Latviju, krievi arī grib būt piederīgi mūsu valstij tāpat kā citi cilvēki, kas ir dzimuši Latvijā! *(Dep. A. Kiršteina starpsauciens.)* Tie nav mūsu valsts ienaidnieki. Viņi arī grib, lai mūsu valsts būtu viena no pasaules bagātākajām valstīm, un viņi grib būt kopā ar mums, pārvaldīt mūsu valsti.

Un vēl. Ja skatāmies statistikas datus, tad redzam, ka tīri nepilsoņu īpatsvara sadalījumā krievu ir tikai aptuveni 65 procenti, pārējā daļa - tās ir citas tautības, dažādas citas tautības. Nediskriminēsim mūsu bērnus!

Ja jūs, Nacionālā apvienība, cīnāties par Latvijas interesēm, tad nevis baidiet Latvijas sabiedrību ar to, ka krievi nāk, bet, lūdzu, izdariet visu, lai no Latvijas sabiedrības neaizbrauktu cilvēki! Atbalstiet jautājumus, kas saistīti ar demogrāfiju, atbalstiet jautājumus, kas tiek iesniegti arī no opozīcijas, par atbalstu daudzbērnu ģimenēm! Atbalstiet jautājumus par nekustamā īpašuma nodokļa atcelšanu, lai cilvēkus neizdzītu no savām mājām un viņiem nevajadzētu doties emigrācijā! Jo, Nacionālā apvienība, latviskums izzūd vienīgi tad, ja cilvēki ir ārpus valsts robežām. Latvijā cilvēki, kuriem ir pašapziņa, kuri lasa grāmatas, kuri skolā mācās Raini vai Imantu Ziedoni, vai Latvijas vēsturi, nespēj zaudēt ne latvietību, ne latviskumu.

Tāpēc nebaidiet šoreiz no Saeimas tribīnes un atbalstiet. Es jūs tiešām aicinu - tas būs visas mūsu valsts interesēs, tas būs fantastisks žests pret cilvēkiem, kuri piederīgi mūsu valstij.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evijai Papulei.

E. Papule (SASKAŅA).

Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Domāju, ka ir pienācis brīdis (varbūt laika ziņā vēlu, bet, kā saka paruna, labāk vēlu nekā nekad) Latvijas sabiedrībai, iestādēm, likumdevējam pieņemt lēmumu, kas parāda valstisku briedumu mūsu demokrātijas pieredzē. Ir jāpārtrauc padomju... un arī mūsu pašu nevarības (29 gadu garumā!) seku turpināšanās - cilvēku dalīšana pilsonības jautājumā pēc valodas.

Nav pieļaujams, ka 29 gadus pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas mūsu valstī arvien dzimst nepilsoņu bērni. Viņu vecāki šeit dzīvo, strādā, viņu bērni ir Latvijas pilsoņi. Nepilsoņa statuss, es tomēr gribētu teikt, bija pārejas posma risinājums, to nedrīkst producēt bezgalīgi, jo tas parāda valsts nespēju lemt par būtiskiem jautājumiem un nespēju sabiedrībā radīt pārliecību, ka valsts spēj piedāvāt uz tās attīstību vērstus risinājumus. Valstiska stāja ar spēju... jaunajai paaudzei, kura nevar būt atbildīga par vēsturi, dot iespēju būt Latvijas pilsoņiem, Latvijas patriotiem... vismaz

piedzimstot. Tāpat kā katram bērnam - Latvijas pilsonim. Jūs taču nejautājat pilsoņiem, vai viņu bērni ar ķeksīti izvēlēsies vai neizvēlēsies pilsonību.

Patiesību sakot, pats svarīgākais, ko, bērnam piedzimstot, var dot valsts, ir uzticības kredīts, ka šis cilvēks, kas dzimis Latvijā, saņemot Latvijas pilsonību, augs piederīgs, būs savējais, gribēs un spēs sniegt personisku ieguldījumu Latvijas labā. Tikai tā veidosim valsts attieksmi un rūpes par saviem iedzīvotājiem, jo katrs no tiem mums taču ir svarīgs.

Cienīsim ģimenes, kuras izvēlējušās dzīvot Latvijā, nevis aizbraukušas uz valstīm, kur, iespējams, bērnam pilsonību piešķir automātiski atbilstoši piedzimšanas vietai, tādējādi ļaujot uzreiz iegūt garantētu valsts aizsardzību, priekšrocības nākotnē, labklājību, cieņu, garantētas cilvēktiesības un iespējas iegūt starptautiski augstu vērtētu izglītību. Kopš neatkarības atgūšanas arvien pieļaujam atavismu - politisku arhaismu, kas ir valstiski šķeltniecisks, kas šķeļ iedzīvotājus. Katrai valstij (un koalīcijai vajadzētu par to domāt arī citos jautājumos, skarot izglītības jau iepriekš pieņemtos nosacījumus, ar ko te visi ļoti lepojas un leposies) ...un tomēr katrai valstij ir jārūpējas par saviem iedzīvotājiem gan labklājības, gan vēl jo vairāk labsajūtas ziņā.

Cilvēki, kas jutīsies piederīgi un leposies ar savu valsti, spēs parūpēties vispirms par savu, tad par savu tuvinieku un citu iedzīvotāju labklājību. Vai tas nav jūsu mērķis, cienītā koalīcija? Šobrīd, diskutējot par, iespējams, ne tik ļoti svarīgiem valsts attīstības jautājumiem, mēs tērējam daudz laika, bet, par budžetu runājot, neviena vārda...

Diez vai labklājību var celt un sasniegt valstī, kur sabiedrībā valda iekšējs naidīgums, neuzticība, cilvēku dalījums svešajos un savējos. Iepriekšējā diskusija, īpaši pēdējās runātājas teksts, rādīja to, ka mēs arī šeit sāksim dalīt 100 cilvēkus pareizajos un nepareizajos, derīgajos un nederīgajos. Temīda šobrīd ir citur, nevis šeit. Diez vai labklājību var celt un sasniegt valstī, kur sabiedrībā valda iekšējs, kā jau teicu, naidīgums. Politiski apzināti tiek kultivēts cilvēku iedalījums, uzturot vienas tautas pārākumu pār citu. Arī 21. gadsimtā. Arī Latvijā.

Gan vēsturiski, gan tagad... Mēs prasām, lai citas valstis izturētos labi pret mūsu valsts emigrējušiem tautiešiem, bet nevēlamies rūpēties par Latvijā dzīvojošiem cilvēkiem. Un gandrīz 30 gadus pēc neatkarības atgūšanas mūsu darbs un lēmumi nerāda briedumu (arī politisko briedumu ne), drosmi pieņemt augstsirdīgus lēmumus, tādus, kuri kopumā radītu vienlīdzīgu valsts attieksmi un uzticību saviem iedzīvotājiem.

Runāšu vēlreiz arī par ķeksīti, ko daudzi izmanto kā argumentu. Atstāsim ķeksīti, sniedzot iespēju atteikties, nevis lūgt...! Varbūt tomēr spēsim mainīt pieeju un būsim pārsteigti par rezultātiem. Neatriebsim, jo atriebība un pazemojoša attieksme kā bumerangs pavēršas pret mums pašiem. Pret jums pašiem.

Šie cilvēki, potenciālo nepilsoņu vecāki, dzīvo mums līdzās, un ir jārod cilvēciski cieņpilns un 21. gadsimta vērtībām, jā, arī pieredzes mācībām atbilstīgs veids, kā sadzīvot, sastrādāties un meklēt dialogu veiksmīgāk. Kā gan varētu vēl labāk kā no piedzimšanas brīža veidot patriotiski veselīgas valsts un pilsoņa attiecības? Latvijas spēks ir nevis ierakumos, aiz augstām sienām izolējoties, bet stingra identitātes apziņa, ko nesalauzīs... nesalauza pagātnes pāridarījumi un to atstātās vātis un nesalauzīs arī lēmums par pilsonības automātisku piešķiršanu Latvijā dzimušajiem bērniem.

Bērni bieži vien prot labāk nekā pieaugušie atrast saskarsmes punktus, jo viņos vēl nav vēstures radīto stigmu. Ļausim viņiem just valsts labvēlīgo attieksmi! Ticiet man, viņi pakāpeniski... pieaugot viņi analizēs vēstures notikumus citādi.

Nenosodīsim, pirms ir, par ko nosodīt!

Aicinu atbalstīt likumprojektu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Edvīnam Šnorem.

E. Šnore (NA).

Labdien, cienījamie kolēģi! Starp mums šeit ir ne viens vien jurists, tāpēc es gribētu lūgt - labojiet, ja es kļūdos.

Latvijas likumi jau tagad noteic, ka visi - pilnīgi visi! - nepilsoņu bērni var iegūt Latvijas pilsonību, ja vien paši bērni vai viņu vecāki, ja bērni mazi, to vēlas. Šis likumprojekts attiecas tikai uz to nelielo daļu nepilsoņu, kuri ir skaidri pateikuši, ka viņi negrib Latvijas pilsonību nedz sev, nedz saviem bērniem. Tātad juridiski korektāk būtu šo likumprojektu saukt šādi - "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem pret viņu vecāku gribu". Tas būtu juridiski korektāk, jo tikai par šo kategoriju ir runa. Par tiem, kuri specifiski iebilst, kad viņiem prasa: "Vai jūs gribat...?" Viņi iebilst: "Nē, mēs negribam!"

Tātad... Jo visi pārējie jau tagad var būt un ir Latvijas pilsoņi.

Uzskatu, ka ar varu jeb, kā šajā gadījumā, ar likumdošanas aktu uzspiest pilsonību kādam pret viņa gribu, - tas ir absolūti nepareizi. Nedomāju, ka šāda voluntāra valsts rīcība vairos lojalitāti šo konkrēto nepilsoņu ģimenēs.

Es arī nedomāju, ka šis solis jebkādā veidā risinās okupācijas sekas. Tieši otrādi! Klausoties šīs runas, tā vien izskatās, ka tas ir tikai pirmais solis, lai, kā saka, ieliktu kāju durvīs un pēc tam šīs durvis vērtu plašāk vaļā. Un galu galā... Nu, šobrīd ir runa par šo kategoriju - par bērniem, kuri no 1990. gada... un kuriem tātad ir 29 gadi tagad, un pēc tam acīmredzot būs runa par to, lai pilsonību piešķirtu arī visiem pārējiem Latvijas nepilsoņiem. Tas, protams, dotu otro elpu vienam otram politiskajam spēkam šajā Saeimā. Protams, tas dotu viņiem iespēju pacīnīties par tām lietām, kuras līdz šim pie esošā pilsoņu sastāva viņiem nav izdevies dabūt cauri. Tās ir tātad valodas lietas un, es pieņemu, dalība NATO, jo nepilsoņiem nepatīk dalība NATO - to mēs zinām. Un tas dod iespēju visus šos jautājumus pārskatīt.

Gobzema kungs teica, ka latviešu valodu Latvijā nekas neapdraud. Gribu atgādināt, ka pavisam nesen, nu samērā nesen, 2012. gadā, bija referendums, kur 270 tūkstoši Latvijas pilsoņu nobalsoja pret latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Domāju, ka mēs pilnīgi droši varam pieskaitīt klāt šeit nepilsoņus, kuri principiāli neiegūst Latvijas pilsonību... acīmredzot vai nu negrib runāt latviski, vai... katrā ziņā atsakās kārtot šo eksāmenu... pieskaitīt klāt, un tad būs jau pusmiljons.

Lai šādu situāciju panāktu, ir jāsāk ar mazumiņu, ar pirmo soli. Domāju, ka šis ir pirmais solis, lai radītu precedentu. Bet tas ir ļoti bīstams precedents, kas var novest pie ļoti sliktām sekām nākotnē.

Tāpēc es aicinu noraidīt šo likumprojektu. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Dacei Bluķei.

D. Bluķe (AP!).

Labdien, godātie kolēģi! Mēs šobrīd runājam par bērniem, kas vēl tikai piedzims Latvijā, un par viņu pilsonību... kuri vēl neko nevar nolemt un izlemt.

Publiskajā vidē ir tik daudz spekulāciju un melu par to, uz ko šis likumprojekts attiecas! Es esmu dzirdējusi argumentus, ka līdz ar šo grozījumu pieņemšanu ukraiņu viesstrādnieku bērni automātiski saņems Latvijas pilsonību. Nē, tas tā nebūs. Ukraiņu viesstrādnieki ir Ukrainas pilsoņi, un uz viņu bērniem šis likums neattieksies. Esmu dzirdējusi, ka šis likums ļaus indiešu un pakistāniešu studentu bērniem, ja tādi šeit piedzims, saņemt Latvijas pilsonību. Nē, tas tā nebūs. Indiešu studenti turpina būt Indijas pilsoņi, un pakistāniešiem ir Pakistānas pilsonība. Uz viņu bērniem, ja tādi šeit piedzims, šis likums neattieksies. Esmu dzirdējusi arī tādu argumentu, ka Londonā dzimušajiem latviešu bērniem neviens britu pilsonību automātiski nepiešķir. Jā, nepiešķir, jo viņu vecākiem ir Latvijas pilsonība. Un viņu bērniem tāpat būs Latvijas pilsonība.

Vienādot nepilsoņu bērnus ar imigrantu un bezvalstnieku bērniem - tā ir ne tikai demagoģija, bet arī viltus ziņu izplatīšana mūsu austrumu kaimiņvalstu stilā. Likums neko nemainīs pašreizējās imigrācijas sakarā. Tas attieksies tikai uz tiem cilvēkiem, kas jau ir piederīgi Latvijai. Šie bērni lielākoties dzīvo Latvijā jau trešajā paaudzē, un visbiežāk viņiem nav citas zemes, ko saukt par savām mājām. Tas attieksies uz tiem Latvijas bērniem, kuriem pases izsniedz mūsu valsts, tās ir nepilsoņu pases. Viņiem nav citu valstu pilsonības. Pagājušajā gadā piedzima 33 šādi bērni. Turklāt katru gadu skaits samazinās.

Nepilsoņa statuss Latvijā tika ieviests kā pagaidu risinājums pēc PSRS sabrukuma attiecībā uz tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuriem nebija Latvijas vai kādas citas valsts pilsonības. Un laikam jau taisnība tiem, kas apgalvo, ka nav nekā stabilāka par pagaidu risinājumiem.

Tāpēc aicinu atbalstīt šo likumprojektu, lai 27 gadus pēc PSRS sabrukuma nepilsonības institūtu mēs varētu vairs neattiecināt uz Latvijā jaundzimušajiem bērniem. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Andrejam Judinam.

A. Judins (JV).

Cienījamie kolēģi! Es vēlos jūs informēt, ka pirms divām nedēļām Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijā mēs organizējām likumprojekta apspriešanu, notika diskusijas, un komisijas vairākums atbalstīja tā pieņemšanu. Man gribētos pievērst jūsu uzmanību atsevišķiem aspektiem, atsevišķiem svarīgiem jautājumiem.

Es saprotu, ka viedokļi var būt dažādi un ir argumenti "par" un "pret". Man pirmām kārtām gribētos piekrist tiem, kas apgalvo, ka nepilsoņu bērnu reģistrācija nav sarežģīta. Mums tiešām ir liberāla pieeja. Es domāju, ka ikvienam cilvēkam, nepilsonim, nav nekādu grūtību reģistrēt savus bērnus kā pilsoņus. Un viņi to dara, viņi izvēlas. Bet vienlaikus redzam, ka ir vecāki (tādu gan nav daudz), kuri rīkojas citādāk, domājot par savām interesēm, domājot par to, kā viņiem būtu ērtāk.

Es atceros - mūsu komisijas sēdes laikā izskanēja viedoklis, kuram es pievienojos, proti: ja vecāki rīkojas pretēji bērna interesēm, vai mums vajadzētu vienaldzīgi to ignorēt? Vai mums tomēr ir pienākums rīkoties, lai bērna intereses būtu ievērotas?

Vienā no komisijas sēdēm mēs diskutējām arī par nepilsoņu rīcību saistībā ar naturalizāciju, un mums toreiz pētnieki stāstīja, kādi ir tie iemesli, kuru dēļ nepilsoņi nevēlas reģistrēt savus bērnus par pilsoņiem un nevēlas arī paši naturalizēties. Tagad es to stāstu vienkārši jūsu zināšanai... Kā atbild paši nepilsoņi (tas ir pētījums, tā nav vienkārši kaut kāda fantāzija!), daži gaida

atvieglojumus, citiem ir vieglāk ceļot uz Krieviju, citi nevar... viņi baidās, ka viņi nevarēs nokārtot eksāmenus. Daži atbildēja, ka viņiem nav laika ar to nodarboties. Tas principā nenozīmē neko citu kā vien to, ka viņi jau atrodas komforta līmenī un viņiem šis statuss nesagādā nekādas problēmas.

Jā, bija arī atbilde, ka nevēlas.

Daži uzskata, ka viņiem pienākas pilsonība automātiski. Viņi gaida, kad tas notiks.

Situācijas ir dažādas. Bet ir jāņem vērā, ka mēs tagad runājam par bērniem. Un pilnīgi pareizi tika norādīts arī šodien no šīs tribīnes (arī iepriekš citi kolēģi stāstīja), ka šis statuss, nepilsoņa statuss, bija domāts tikai uz īsu laiku, tikai kā pagaidu statuss.

Es gribētu jums nolasīt vienu normu no tā sauktā nepilsoņu likuma... nepilsonības likuma, proti, likuma "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības". Pašā sākumā, 1. panta pirmajā daļā, rakstīts, kas ir nepilsoņi. "Nepilsoņi ir tie Latvijas Republikā dzīvojošie, kā arī terminētā prombūtnē esošie bijušās PSRS pilsoņi un viņu bērni [..]." Bērni! Nav rakstīts - "mazbērni". Arī mazmazbērni nav minēti. Tātad 1. panta pirmajā daļā skaidri norādīts, ka likums ir attiecināms uz bijušās PSRS pilsoņiem un viņu bērniem. Bet skaidrs - kad parādījās mazbērni, problēma bija jārisina. Un likumam pielika 8. pantu ar nosaukumu "Nobeiguma noteikumi", un tur rakstīts, ka arī uz 1. pantā minēto personu bērniem attiecināms šis statuss. Tātad atrisinājām problēmu - mazbērni arī var iegūt statusu. Bet pēc gadiem septiņiem astoņiem jau būs mazmazbērni, un tad būs jāraksta vēl 9. pants (tātad likums būs jāpapildina), kur būs jānoteic, ka arī mazmazbērniem šis statuss ir garantēts.

Bet, kad es domāju par šo statusu, es saskatu risku. Dažiem šķiet: jā, būtu riskanti, ja viņi visi kļūtu par pilsoņiem. Jā, bet mēs nerunājam tagad par automātisko pilsonības piešķiršanu. Es redzu risku, ka ir cilvēki, kuri... No vienas puses, kad mēs runājam starptautiski, mēs stāstām, ka viņi ir pielīdzināti pilsoņiem, viņiem ir visas tiesības, izņemot tiesības vēlēt un... nu, varbūt arī atsevišķās profesijās viņi nevar strādāt. Bet starptautiski mēs uzsveram, ka cilvēka tiesības ir aizsargātas. Un, starp citu, tā ir taisnība. Ja paskatāmies tās aptaujas rezultātus, tad redzam, ka vairākums viņu atrodas komforta zonā. Nu, varbūt ir diskomforts saistībā ar to nosaukumu, bet, ja ir runa par tiesībām, par iespējām, - tās nav ierobežotas. Bet kāds ir jautājums? Faktiski tie cilvēki tomēr nav Latvijas pilsoņi, un mūsu komisijas sēdes laikā izskanēja viedoklis, ka vajadzētu pārskatīt šo statusu, vajadzētu, lai viņi kļūtu par pastāvīgiem iedzīvotājiem, piemēram, par bezvalstniekiem. Un šeit es redzu lielu risku. Ar tādām sarunām mēs varam veidot... Būtībā, ja to akceptētu, tad varētu izveidoties situācija, ka tie cilvēki tiešām var kļūt par citas valsts pilsoņiem; viņi dzīvos šeit, bet būs citas valsts pilsoņi. Jo ir valsts, kas, domāju, izmantos šo iespēju un piešķirs viņiem automātiski pilsonību. Mums to nevajag! Ja mēs paredzējām šo statusu kā īslaicīgu, tad, es domāju, mums ir jādomā par attiecīgā statusa izbeigšanu. Šis likumprojekts dod iespēju šo statusu izbeigt. Proti, ko paredz šis likumprojekts? Ka bērni, kas piedzims 2020. gadā, vairs nebūs nepilsoņi. Dažiem ir bailes, dažiem šķiet, ka tas var radīt riskus.

Bet, kolēģi, jāņem vērā, ka tie, kas piedzims 2020. gadā, tiesības vēlēt iegūs 2038. gadā, tātad 50 gadus pēc neatkarības atjaunošanas. Mums ir bažas, ka viņi var būt nelojāli.

Es ļoti ceru, ka mūsu izglītības reforma būs efektīva, situācija tiešām mainīsies un mēs atrisināsim problēmas, kas mums joprojām ir saistībā ar izglītību. Vai mēs pieļaujam, ka, latviešu valodā mācoties, bērns nevarēs uzzināt par Latviju, Latvijas vēsturi un viņš būs nelojāls? Es domāju, ka tādam pieņēmumam nav nekāda pamata. Mums ir jāstrādā, lai cilvēki kļūtu par Latvijas patriotiem, bet, lai to nodrošinātu, nevajadzētu viņus šķirot; vajadzētu pateikt, ka viņi ir mūsējie, ka viņi mums ir svarīgi, un, pat ja vecāki uzskata citādāk, mums ir jāgarantē bērniem, ka

viņiem būs pilsonība. Starp citu, mēs pilnībā neatņemam vecākiem iespēju izvairīties, ja tā var teikt, no Latvijas pilsonības. Ja vecāki var nodrošināt bērniem citas valsts pilsonību, lai viņi to pasaka. Bet mums nevajadzētu atražot nepilsoņa statusu.

Līdz ar to es aicinu, kolēģi, atbalstīt šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (AP!).

Kolēģi! Šodien mēs atzīmējam Eiropas dienu, bet pirms dažām dienām, 4. maijā, svinējām Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas dienu. Tā ir diena, kad pirms 29 gadiem Latvijas tauta pauda savu gribu neatzīt padomju okupāciju un atjaunot Latvijas neatkarību. Nepilsoņa statuss tika izveidots, kā jūs ļoti labi zināt, tiem PSRS pilsoņiem, kas tajā laikā dzīvoja Latvijas teritorijā un kam nebija tiesību uz atjaunotās Latvijas Republikas pilsonību. Ir pagājuši 29 gadi.

Divdesmit deviņi gadi ir gana ilgs pārejas periods, bet pārāk ilgs laiks pagaidu risinājumiem. Tie bērni, kas dzimst pašlaik, pat ja viņi piedzimst nepilsoņu ģimenēs, ir mūsu, Latvijas, bērni, jo ģimenēm ir noturīga saikne ar Latviju. Šie bērni vēl nav pieņēmuši savā dzīvē nekādus lēmumus, kas mums ļautu uzskatīt, ka viņi nav lojāli Latvijai un ka viņiem nav jābūt Latvijas pilsoņiem.

Kas attiecas uz vecāku gribu... jā, šis ir interesants jautājums. Šnores kungs pieminēja, ka mēs gribam šos bērnus padarīt par Latvijas pilsoņiem pret vecāku gribu. Bet ar vecāku gribu diemžēl ir tā, ka ne vienmēr arī citās situācijās vecāki rīkojas savu bērnu labākajās interesēs. Es gribētu pieminēt pretvakcinēšanas kustību (pasaulē diemžēl tā pašlaik ir diezgan spēcīga), kad vecāki pieņem lēmumu nevakcinēt savus bērnus, jo uzskata, ka tā viņiem būs labāk. Vai arī ideoloģisko apsvērumu dēļ. *(Starpsauciens: "Tas nav tas pats!")* Diemžēl zinātne nepierāda, ka tā ir labāk. Tieši pretēji. Tā pierāda, ka tas ir ļoti slikti, un gan bērniem, gan mums visiem kā sabiedrībai no tā draud sliktas sekas.

Vecāki, kas pieņem lēmumu nepieteikt savus bērnus kā Latvijas pilsoņus, nepieteikt viņiem arī citas valsts pilsoņa statusu, rīkojas pretēji šo bērnu labākajām interesēm. Starptautiskie tiesību akti norāda, ka gadījumos, kad vecāki rīkojas pretēji bērnu labākajām interesēm, mums jāaizstāv bērnu labākās intereses, nevis vecāku griba.

Tāpēc aicinu šodien, Eiropas dienā, izmantot vēsturisko iespēju izbeigt nepilsoņa statusa piešķiršanu jaundzimušajiem Latvijā, lai Latvijai un arī Eiropai šie cilvēki kļūtu par pilsoņiem.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Didzim Šmitam.

D. Šmits (KPV LV).

Kolēģi! Dāmas un kungi! Ja man būtu jāizvēlas tikai viena vienīga lieta, par ko pateikties esošajam Valsts prezidentam viņa kadences laikā, tad tā būtu šī likumprojekta atkārtota virzīšana. Viņš to darīja iepriekšējā Saeimā, tur tas tika noraidīts. Tagad mēs skatām vēlreiz.

Es domāju, ka šis ir vairāk simbolisks, ļoti, ļoti nokavēts - 28 gadus nokavēts! - solis un solījumu pildīšana. Daļēja - ļoti daļēja! - tās kļūdas labošana, kura tika pieļauta pirms 28 gadiem. Patiesībā droši vien būtu jāsaka - nevis kļūdas, bet zināmas nodevības labošana. Simboliska.

Par ko es runāju? Tad, kad bija barikāžu laiks, man bija nepilni 16 gadi. Mēs ar draugiem arī bijām uz barikādēm. Mūsu postenis, ja tā var teikt, bija Dzirnavu ielā pie telegrāfa, tur, kur tagad Berga bazārs. Mēs, puikas, protams, sēdējām pie ugunskura un klausījāmies pieaugušo runas par brīvību, par demokrātiju, par Latvijas laikiem, par padomju noziegumiem, par mūsu nākotni, par sapņiem... Klausījāmies arī sarunas par to, vai Krievijā izdosies demokrātiem uzvarēt, un arī par to, kas notiks ar mums, ja šī cīņa tiks zaudēta.

Es nezinu... varbūt tā bija kāda īpaša vieta Rīgā, es par citām tā īsti nevaru teikt. Varbūt tā bija atšķirīga. Proti, tajā konkrētajā vietā Dzirnavu ielā bija ļoti daudzu tautību cilvēki, ļoti daudzi, kurus mēs esam kādreiz dēvējuši par krieviski runājošajiem cilvēkiem. Viņi visi tur bija atnākuši. Es nezinu, vai viņi atnāca aizstāvēt Kārļa Ulmaņa autoritāro Latviju, ar kādu mēs aizgājām nebūtībā 1940. gadā, bet viņi noteikti nāca tur; par demokrātiju, par brīvību viņi bija gatavi atdot svarīgāko, kas cilvēkam ir, - savu dzīvību. Lai aizstāvētu to, par ko mēs visi cīnījāmies.

Vēl vairāk. Viņiem tika arī solīts. Solīt un nepildīt - tas diemžēl nav kaut kāds šodienas politikas jaunievedums. Tās saknes ir ļoti senas. Ja mēs runājam par šīs valsts laiku, atjaunotās Latvijas Republikas periodu, tad jāatceras, ka pirmā lielā nodevība ir jau Latvijas Tautas frontes programmas nepildīšana.

1991. gadā Latvijas Tautas fronte gāja uz Augstākās padomes vēlēšanām un uzvarēja, ieguva absolūtu pārsvaru *(Dep. A. Kiršteins: "Viņi gāja 1990. gadā!")* ar solījumu... jā, es atvainojos, varbūt par gadu kļūdījos... ar punktu, ka Latvijas Tautas fronte iestājas par to, ka pilsonību iegūst pastāvīgie Latvijas iedzīvotāji, kuri deklarē savu vēlēšanos iegūt Latvijas pilsonību un nepārprotami saista savu likteni ar Latvijas valsti.

Tad, kad augustā Boriss Jeļcins un demokrāti Krievijā uzvarēja un mūsu neatkarība *de iure* kļuva par neatkarību *de facto*, tie kungi un dāmas, kas bija pie ugunskuriem Dzirnavu ielā, tika aizmirsti. Pēkšņi izrādījās, ka Jānis Bērziņš (nosacītais), kurš varbūt bija sēdējis pie šņabja pudeles visu barikāžu laiku un varbūt pat nebija pamanījis, ka Latvijas Republikā, kā saka, bija barikādes... tikai tāpēc, ka viņa vecāmamma bija dzimusi līdz 1940. gadam un bija pilsone, pēkšņi viņš bija vērtīgāks un Latvijas valstij vajadzīgāks par tiem citu tautību cilvēkiem, kuri bija uz barikādēm.

Pēkšņi tāpat visi čekas aģenti un VDK štata darbinieki... Pietika tikai ar to, ka viņiem vecāmamma bija dzimusi Latvijā līdz 1940. gadam. Viņi visi pēkšņi bija labāki. Viņi ne tikai pilsonību varēja saņemt; kā mēs šodien zinām, viņi bija rektori, viņi bija pat premjeri. Veselai kaudzei viņu ir pasniegti Triju Zvaigžņu ordeņi.

Tas trakākais... Es gribu atgādināt, ka pirmie naturalizācijas noteikumi tika pieņemti 1995. gadā, četrus gadus vēlāk. Lai cik liels patriots kāds būtu, lai cik labi viņš zinātu latviešu valodu, Latvijas himnu, Satversmi, vēsturi, viņam nebija teorētiskas iespējas līdz 1995. gadam apliecināt savu lojalitāti un kļūt par Latvijas Republikas pilsoni.

Vēl vairāk! Pirmie naturalizācijas noteikumi paredzēja naturalizācijas logu principu, kas sadalīja nepilsoņus grupās pa vecumiem: pirmie bija Latvijā dzimuši bērni līdz noteiktam vecumam, tad - nākamie, tad - nākamie. Es tā drusku parēķināju, ka tiem vīriem, kas bija pie tā ugunskura, teorētiskā iespēja - teorētiskā iespēja! - iegūt Latvijas pilsonību un, kā saka, zvērēt uzticību Latvijai parādījās 1998. gadā. Pēc septiņiem gadiem.

Ko es gribu vēl pateikt noslēgumā? Par ko šodien balsoju... Es balsoju simboliski. Es atbalstu, protams, to, kas ir tiešā tekstā rakstīts likumprojektā par to, ka bērni automātiski ir pilsoņi. Ja

vecāki vai viņi paši vēlāk grib kaut ko lemt citādāk, viņiem ir tādas tiesības, bet nevienam nekas vairs šeit nav jālūdz.

Mans balsojums ir simbolisks. Vēlreiz atgriezīšos Dzirnavu ielā. Tur bija tāda epizode - atnāca ziņa, ka *OMON* uzbruks telegrāfam, tam postenim. Abus ielas galus, kur stāvēja lauksaimniecības tehnika, tajā brīdī aiztaisīja ciet, un bija skaidrs, ka tūlīt kaut kas būs. Skaidrs, ka mums, puikām, bija bail, bet tad pie mums pienāca viens no krieviski runājošiem cilvēkiem un teica: "Labi, puikas, jūsu laiks šeit ir beidzies, tagad sākas nopietnas lietas. Te jāpaliek pilngadīgiem vīriešiem, ejiet mājās." Viņš mūs pieveda pie vienas no ēkām, kur bija vertikālas ugunsdzēsēju kāpnes, un teica: "Kad sāksies, kāpiet augšā, ejiet pāri jumtam uz otru pusi. Tur ir tādas pašas kāpnes, kāpiet lejā. Ejiet mājās. Jūs Latvijai būsiet daudz vairāk vajadzīgi pēc šīs kaujas nākotnē."

Mums paveicās, jo uzbrukums nenotika. Vai nu tā bija viltus ziņa, kā tagad saka, vai arī tas tika atcelts, es nezinu. Mums paveicās, jo nebija jāizvēlas - palikt vai mukt. Un savā ziņā es šīsdienas balsojumu veltu tam kungam kā pateicību un kā zināmu atvainošanos, ka arī viņam teorētiski iespēja kļūt par Latvijas pilsoni, zvērēt uzticību valstij bija tikai pēc septiņiem gadiem.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Artūram Tomam Plešam.

A. T. Plešs (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Kolēģi! Šodien tik tiešām ir simboliska diena, kad mēs šo Valsts prezidenta iesniegto likumprojektu skatām pirmajā lasījumā.

Šodien visā Eiropā un arī mēs Latvijā svinam Eiropas dienu. Mēs svinam brīvību, mēs svinam demokrātiju, mēs svinam saliedētu sabiedrību. Un šajā kontekstā ir būtiski saprast to, ka saliedēta valsts, saliedēta sabiedrība, saliedēta tauta ir droša valsts. Lai gan šim likumprojektam ir vairākas šķautnes, šī, manuprāt, ir ļoti būtiska šķautne, ko šis likumprojekts mums dod, raugoties nākotnē, - saliedētu sabiedrību un drošu valsti.

Raugoties uz to, cik daudzi un dažādi apdraudējumi mums šobrīd ir gan šeit, Latvijā, dzīvojot, gan Eiropai kopumā... hibrīdapdraudējums, dažādu veidu citi apdraudējumi... mums ir jādomā par to, kā kompleksi stiprināms mūsu valsts drošību. Mēs esam ilgi ieguldījuši tajā, lai stiprinātu savas militārās aizsardzības spējas, mēs strādājam pie tā, lai Latvijā būtu visaptveroša valsts aizsardzība, mēs cīnāmies par to, lai mūsu sabiedrisko mediju telpa būtu droša, caurskatāma un tāda, kādai tai vajadzētu būt demokrātiskā valstī.

Vēl viens svarīgs moments, par ko mums jācīnās un jāiestājas, ir saliedēta sabiedrība, un šis likumprojekts, raugoties nākotnē, to mums sniedz.

Tāpēc, kolēģi, aicinu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Dombravam.

J. Dombrava (NA).

Godātie kolēģi! Visi cittautieši un arī visi nepilsoņi nav vienādi. Pavisam noteikti šodien ir kāda jauna nepilsoņu ģimene, kura, apkārusies ar Georga lentītēm, ar šņabja pudeli rokās dodas uz Pārdaugavu, uz kauna staba pusi, lai atzīmētu atkārtoto Latvijas okupāciju.

Brīdī, kad viņi iesils, viņi noteikti uzgavilēs, ja starp attēliem ieraudzīs Staļina portretu, viņi sarunās paudīs nožēlu, ka okupācijas laikā Staļins nenogalināja pietiekami daudz latviešu, neizsūtīja uz Sibīriju pietiekami daudz latviešu. Šādus cilvēkus mēs varam redzēt interneta komentāros, šādi cilvēki bieži vien aplaimo ar saviem "laipnajiem" tekstiem Latvijas pilsoņus. *(No frakcijas SASKAŅA: "Par tēmu var runāt?")* Valsts drošības dienests vai Valsts policija, kā kurā gadījumā, uzsāk izmeklēšanu...

Tas, ka mēs šodien nobalsotu par automātisku pilsonību nepilsoņu bērniem, nepadarītu šo manis minēto ģimeni lojālu pret Latvijas valsti. Viņi ir lojāli pilnīgi citai valstij. Mums ir jāatzīst šis fakts.

Mēs varam izlikties, ka ar skaistām integrācijas programmām šos cilvēkus izdosies integrēt, bet tie ir maldi, apmāns un meli. Šādas ģimenes nekad neintegrēsies Latvijas sabiedrībā. Viņi atklāti pasaka, ka viņi ar ieročiem rokās cīnītos pret Latvijas valsti, ja rastos tāda situācija.

Un arī šodien ir Saeimas deputāti, kas ir gatavi izpildīt politisko organizāciju apvienības "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā"... vēlāk tas bija arī sociāldemokrātiskās partijas "Saskaņa" un citu prokrievisku satelītpartiju programmas viens no primārajiem punktiem - piešķirt automātiski pilsonību nepilsoņiem. Jā, dažs teiks, ka te ir runa tikai par Latvijā dzimušajiem nepilsoņu bērniem, turklāt par tiem, kuri piedzimtu pēc 2020. gada 1. janvāra. Tā ir. Taču mēs jau droši varam prognozēt, ka otrajā lasījumā... būs deputāti, kas iesniegs priekšlikumu paplašināt šo normu un attiecināt to uz visiem, kuri ir līdz 18 gadu vecumam. Gobzema kungs pat ierosina paplašināt vēl vairāk - attiecināt uz visiem, kuriem ir aptuveni 30 gadu šobrīd, lai šiem cilvēkiem automātiski tiktu piešķirta Latvijas pilsonība.

Es uzskatu, ka šī ir absolūti kaitnieciska un bezatbildīga rīcība no Latvijas Valsts prezidenta Vējoņa puses. Absolūti kaitnieciska! Tā ir pati kaitnieciskākā, kādu vispār Latvijas Valsts prezidents ir ierosinājis Saeimā. Nevis tāpēc, ka ir šī iniciatīva par 2020. gadā dzimušiem bērniem, bet tāpēc, ka faktiski šī ir Pilsonības likuma atvēršana, lai automātiski piešķirtu pilsonību tiem, kuri nevēlas būt saistīti ar Latvijas Republiku, tiem, kuri izjūt nepatiku pret to. Tiem cilvēkiem tagad automātiski pilsonība tiks mesta pakaļ.

Ja Saeima vēlas rīkoties valstiski atbildīgi, tad, manuprāt, ir divi varianti. Viens variants ir noraidīt šo likumprojektu. Otrs variants ir uzsākt ļoti plašas debates par to, kā pārskatāmā nākotnē, triju vai piecu gadu laikā, nepilsoņu institūts varētu tikt izbeigts, bet noteikti tā izbeigšanas moments nedrīkst būt automātiska Latvijas pilsonības izdāļāšana visiem tiem, kas nav vēlējušies naturalizācijas kārtībā vai piesakoties kļūt par Latvijas pilsoņiem.

Šobrīd mēs riskējam ar to, ka uz otro lasījumu būs iesniegti dažādi priekšlikumi, kurus, emociju un utopisku sapņu vadīti, deputāti... deputātu vairākums vai nu noraidīs, vai atbalstīs.

Tā nav pareiza rīcība. Tā nav atbildīga rīcība attiecībā uz mūsu valsti. Mums jau ir šī sāpīgā pieredze - 2012. gadā 270 tūkstoši Latvijas pilsoņu, no kuriem absolūti lielākā daļa ir tie, kuri pilsonību ieguvuši naturalizācijas ceļā, nobalsoja pret latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Vai mēs vēlamies vēl kuplināt šo cilvēku pulku - tas ir tas pamatjautājums, par kuru ir izšķiršanās šobrīd. Nevis par tiem bērniem, kas 2020. gadā iegūs pilsonību.

Tiešām, šis balsojums ir par Pilsonības likuma faktisku atvēršanu.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ritvaram Jansonam.

R. Jansons (NA).

Godātie deputāti! Latvijas Pilsonības likums ir viens no liberālākajiem pilsonības likumiem Eiropas Savienībā un Eiropā. Līdz ar to mums pret pilsonību jāizturas kā pret vērtību. Šis prezidenta virzītais likumprojekts nav juridiski kvalitatīvs un nenosaka pilsonību kā vērtību.

Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijā, uzklausot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes viedokli par šī likumprojekta, ja tas stājas spēkā kā likums, ieviešanu praksē, parādījās vairākas problēmas, ko šis likumprojekts nerisina.

Pirmā - kas notiek tad, ja viens no bērna vecākiem ir citas valsts pilsonis un bērnam automātiski pienākas pilsonība? Kā tiek risināts šis jautājums? Šobrīd likumprojekts pasaka - vecāki savstarpēji vienojas. Bet, ja ir jau trešās valsts pilsonība, par kuru mūsu Pilsonības likums nosaka - mums nav pieļaujama dubultpilsonība ar trešo valsti, kā tad tiek risināta šī kolīzija? Kā tad notiek atteikšanās no trešās valsts pilsonības? Ja kāpjas atpakaļ uz 1990. gadu un piešķir pilsonību vēl lielākam personu lokam, tad šo dubultpilsoņu mums būs vairāk? Vai mēs viņus ar kaut kādu mehānismu piespiežam atteikties no dubultpilsonības? Kā tas viss tiek regulēts?

Likumprojekts, es domāju, arī apzināti nenosaka to, ka tie ir Latvijā dzimuši nepilsoņu bērni. Tātad tie varētu būt jebkur pasaulē dzīvojoši nepilsoņu bērni. Kā tādā gadījumā Latvijas valsts vispār zina, ka viņiem pienākas pilsonība? Kā šie bērni sasniedz Latvijas pilsonību? Pēc cik ilga laika tas ir pieļaujams, ja Latvijas pilsonību vecāks nav reģistrējis uzreiz? Tie ir neatbildētie jautājumi. Arī no šīs tribīnes izskanēja, ka citu valstu pilsoņi dabūs citu valstu pilsonību... un tas šo likuma grozījumu neskar... tā tas nav. Šie jautājumi ir jārisina juridiski korektā veidā.

Bet šādā veidā... Likumprojekts nav atbalstāms. Latvijas pilsonība ir vērtība.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Edvīnam Šnorem otro reizi.

E. Šnore (NA).

Šmita kungs šeit citēja LTF programmu... ka Latvijas Tautas fronte 1990. gadā solīja pilsonību... Varbūt ne visi dzirdēja, ko Šmita kungs citēja, es vēl vienu reizi nocitēšu tieši to pašu: "LTF iestājas par to, ka pilsonību iegūst pastāvīgie Latvijas iedzīvotāji, kas deklarē savu vēlēšanos iegūt Latvijas pilsonību [..]." Un mēs tieši par to arī šeit runājam - par vēlēšanos iegūt Latvijas pilsonību. Šis likumprojekts paredz, ka šo vēlēšanos neņem vērā.

Golubevas kundze minēja, ka ir runa par bērniem, kuri piedzimst nepilsoņiem, kuru ģimenes ir piederīgas Latvijai. Bet tad man ir jautājums - cik šiem nepilsoņiem ir gadu? Viņi ir samērā jauni cilvēki, kuriem tagad dzimst bērni. Kāpēc šie cilvēki ir nepilsoņi, ja viņi ir piederīgi Latvijai? Viņiem ir visas tiesības dabūt Latvijas pilsonību. Kāpēc viņi to neiegūst, ja viņi ir un jūtas piederīgi šai valstij?

Nākamais. Šmita kungs minēja arī par vietu Rīgā, kur 1991. gadā varēja redzēt, ka ne tikai latvieši iestājās par Latvijas neatkarību. Protams, vērojumi var būt dažādi. Es arī biju barikādēs. Bet gribētu parunāt par lietu, kas ir izmērāma skaitļos, ja reiz ir runa par šo tematu.

1991. gada 3. martā notika aptauja par Latvijas neatkarību. Tajā 411 tūkstoši nobalsoja pret Latvijas neatkarību. Toreiz Augstākā padome to organizēja un nosauca tieši par aptauju (nevis par referendumu!), tāpēc ka bija bažas - var nesavākt divas trešdaļas vēlētāju balsu. Un tas pēc

toreizējiem, PSRS, likumiem, kas gan varbūt... Jau Augstākā padome tos īsti neattiecināja uz Latviju... Bet katrā ziņā bija bažas, ka var nesavākt šīs balsis, un sakarā ar to tika nolemts: labāk lai nav saistoša referenduma un ir aptauja. Un tik tiešām šīs balsis neizdevās savākt! Neizdevās savākt divas trešdaļas no vēlētājiem. Līdz ar to mums bija... mums būtu ļoti gribējies, lai 1991. gadā nebūtu šie 400 tūkstoši... Un pat martā... bija otra aptauja pēc tam par tā saukto Savienības līgumu, un bija pusmiljons, kas nobalsoja pēc būtības pret Latvijas neatkarību. Mums tik ļoti būtu gribējies, lai šie cilvēki iestātos par Latviju, bet viņi neiestājās toreiz. Šī aptauja to labi parāda.

Tāpēc es gribētu aicināt... Šodien ir 9. maijs - Eiropas diena. Bet, kā mēs zinām, Latvijā 9. maijs lielākajai daļai... lielākā daļa šo cilvēku svin nevis Eiropas dienu, bet kaut ko citu. Tāpēc es aicinu šajā tiešām simboliskajā dienā nepieņemt lēmumu, kuram būtu negatīva ietekme uz Latvijas nākotni.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Es cienu diletantus, bet ne Latvijas Saeimā. Ir labi, ka te ir jauni deputāti, bet slikti, ka viņi neko nav dzirdējuši ne par Latvijas vēsturi, ne arī par spēkā esošo Latvijas likumdošanu.

Pirmā muļķība, kas te izskanēja, - ka barikāžu laikā esot solīts visiem piešķirt pilsonību... vai kaut kas tamlīdzīgs. Nu nav jau Šmita kungs vienīgais, kurš šīs blēņas stāsta. Visvairāk šo ideju propagandēja rakstniece Marina Kosteņecka. Kā varēja 1991. gadā solīt, ja Augstākā padome 1990. gada 4. maijā pieņēma deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu", kurā skaidri un gaiši ir paredzēts nepilsoņa statuss? Tur ir teikts, ka tiem, kas nebūs pilsoņi, ir paredzētas visas... kultūras un sociālās tiesības. Tur nav teikts: politiskās tiesības. Tur ir paredzētas tieši sociālās... un pārējās tiesības.

Otrs. Kāpēc tika ierakstīts konstitucionālajā aktā - 4. maija deklarācijā -, ka joprojām ir spēkā miera līgums starp Latviju un Krieviju, kā jūs domājat? Šmita kungs, vajag painteresēties, palasīt, ko Levits rakstīja! *(Dep. D. Šmits: "Es zinu, Kiršteina kungs!")* Tas tika ierakstīts tāpēc, ka tur ir noteikts, kas ir Latvijas pilsonis. Tas ir starptautisks līgums, Šmita kungs, un tur ir precīzi pateikts, ka Krievija un Latvija atzīst par Latvijas pilsoņiem tos, kuri Latvijas teritorijā ir dzīvojuši līdz Pirmā pasaules kara sākumam, un viņu pēcnācējus. Tātad - tikai no vecākiem...

Nākamais. Tika dota iespēja... vienu gadu bija tā saucamā optācija. Katrs Krievijā dzīvojošs cilvēks, tāpat kā katrs Latvijā dzīvojošs, vienu gadu varēja izvēlēties (jebkurš!), vai viņš grib būt Krievijas pilsonis vai Latvijas pilsonis. Un, starp citu, ir ļoti interesanti: Latvijā tajā laikā iebrauca nepilni 200 tūkstoši cilvēku, kuriem nebija nekāda sakara ar Latviju. Tie bija bagātie tirgotāji, kas jau... Čekas represijas jau bija sākušās, tātad, lai glābtu savu dzīvību, izbrauca baltgvardi. Latvijā bija arī šī... baltgvardu biedrība pirms kara. Izbrauca ebreju tirgotāji un tamlīdzīgi.

Kā jums liekas, vai pēc katras okupācijas mums ir jāizsludina jauna optācija un jādala šī pilsonība?

Nākamais. Par tā saucamajiem logiem. Latvija nekādus logus neizgudroja. Tiem, kuri nezina, sevišķi tiem, kuriem ir grūtības ar Latvijas vēsturi, atkārtoju vēlreiz: šos logus Latvijai uztiepa Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs Makss van der Stūls. Kāpēc? Viņa pamatojums bija tāds, ka ir vajadzīgs sadalīt grupās: jaunie cilvēki, kas nav sabojāti ar padomju propagandu, pirmie

iegūs šo pilsonību, pēc tam - tie, kas jau... it kā padomju skolās bijuši... un tā tālāk... nu, tie - pēc pāris desmitiem gadu... Pēc tam mēs atcēlām šos logus.

Nākamais. Šmita kungs, nav 28 gadi... jūs varbūt tiešām... jums bija 16 gadu barikāžu laikā, bet 2007. gadā jums jau vairs nebija 16 gadu... un jums vajadzētu vienu lietu atcerēties, ko ir aizmirsuši visi... šie pilsonības lūdzēji. Latvijā 2007. gada janvārī tika atcelts obligātais karadienests. Daudzi no tiem, kam Saeima deva iespēju kļūt par Latvijas pilsoņiem, pateica tā: "Jā, es pieteikšos, bet tikai tad, kad būs beidzies mana iesaukšanas laika termiņš un es sasniegšu attiecīgo vecumu." Divdesmit astoņi vai 30 gadi - es neatceros, kāds bija tajā laikā tas vecums, līdz kuram varēja iesaukt. Tāds ir patriotisms, ko izrādīja šie pilsonības ieguvēji.

Nākamais. Tātad latvieši... te arī teica, jā... paldies, ka te tika pateikts... ka visiem 10 tūkstošiem nākamais solis būs... un pēc tam arī visiem 270 tūkstošiem... vai cik tur referendumā nobalsoja... ka latviešu valodu neaizmirsīs. Pareizi. Latviešu valodu neaizmirsīs latvieši, bet latviešu valodu ir aizmirsuši... savu valodu ir aizmirsuši ukraiņi un latviski nav iemācījušies baltkrievi, ebreji un citi, kas ir pārkrievoti šajās skolās. Vēl jau šī izglītība nemaz nav sākusi normāli darboties.

Un pēdējais. Godājamie kolēģi! Pakaļ mesta dāvana ir nevērtīga. Es pateikšu divus piemērus (viens būs alegorisks, otrs - tāds vēsturisks) saistībā ar pilsonību.

Pēc boļševiku terora 20. gados viens ļoti slavens Krievijas gleznotājs (nesaukšu viņa vārdu, bet viņa gleznu, tos lācīšus, jūs zināt) dzīvoja Somijā. Somija viņam piešķīra patvēruma tiesības, un pateicībā par to, ka viņam ir Somijā radīti tik labi apstākļi, viņš gribēja uzdāvināt vienu gleznu Helsinkos esošajam mākslas muzejam. Kaut arī viņš bija slavens gleznotājs Krievijā, labs zīmētājs, somu mākslas padome konstatēja, ka somu tautas krāsas tomēr drusku atšķiras no krievu tautas krāsām. Nav tās krāsas tādas... Bet, būdami ļoti pieklājīgi, viņi nevarēja izdomāt, kā atteikties no tās gleznas, jo mākslinieks bija teicis, ka viņš gleznu atdod par simbolisku, ļoti labu maksu zem tirgus vērtības. Un tad viņam mākslas padome uzrakstīja vēstuli ar lielu pateicību, bet teica, ka diemžēl viņiem pašreiz nav naudas jaunu mākslas darbu iepirkšanai. Tad mākslinieks teica: labi, viņš esot gatavs to gleznu uzdāvināt par velti. Tas ir vēstures fakts. Tad somi ilgi gudroja un teica, ka glezna ir tik liela, ka viņiem muzejā nav brīvas vietas, kur to novietot. Tad mākslinieks teica, ka viņš ir gatavs gleznu pārgleznot mazākos izmēros. Nu tad nabaga somiem bija jāpasaka: "Diemžēl mums jūsu glezna neder kā tāda." Tātad ne vienmēr dāvanas tiek novērtētas.

Otrs piemērs ir Lihtenšteina, kur pilsonību var iegūt tikai no saviem vecākiem. Pēc Otrā pasaules kara vairāki tūkstoši Krievijas Atbrīvošanas armijas - *ROA* - karavīru, lai nekristu amerikāņu gūstā un netiktu izdoti Padomju Savienībai, iegāja Lihtenšteinas teritorijā un saņēma tur patvērumu. Viņi varēja palikt. Viena vācu žurnāliste izpētīja, cik daudzi pēc vairāk nekā 70 gadiem... no šiem vairākiem tūkstošiem cilvēku... cik ir viņu pēcnācēju, kuri ir dabūjuši Lihtenšteinas pilsonību. Un kā jūs domājat, cik? Viens. Vairāki desmiti gadījumu bija, kad Lihtenšteinas parlaments pieņēma lēmumu piešķirt šiem cilvēkiem pilsonību, bet firsts atcēla, jo tā ir konstitucionāla monarhija, - viņš neparakstīja šo aktu, un viņi par pilsoņiem nekļuva.

Godājamie deputāti! Nespļausim virsū Pilsonības likumam un būsim tikpat lepni par savu pilsonību kā somi par savu tautu vai lihtenšteinieši par savu pilsonību!

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Dagmārai Beitnerei-Le Gallai.

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Godātie kolēģi! Šodien izskanēja tik daudz labu ideju, humānistisku ideju, ka man gribas nākt šeit un atgādināt, ka jebkura ideja, ko ļoti konsekventi praktizē līdz galam, spēj iznīcināt pati sevi.

No Jaunās konservatīvās partijas pozīcijām es gribu atgādināt, ka pilsonība nav tikai pase kabatā, pilsonība ir kaut kas daudz, daudz vairāk. Un mums ir tiešām jābūt šajā brīdī ļoti, ļoti nopietniem, pieņemot šo lēmumu... atbalstot prezidenta otrreiz iesniegto likumprojektu, kas faktiski konfrontēsies ar Pilsonības likumu un, kā jau te minēja, konfrontēsies arī ar darba kārtību pilsonības un emigrācijas jautājumos.

Šeit izskanēja viedoklis, ka viņi ir lojāli, iespējams, pat tad, ja nav ieguvuši pilsonību. Kāpēc mēs par to nediskutējam? Kāpēc nav pasūtīti pētījumi par to iedzīvotāju grupu, kuri ir fertilajā vecumā - ir fertilajā vecumā! -, kuriem dzimst bērni? *(Dep. E. Papules starpsaucieni.)* Kāpēc viņi nav izdarījuši savu izvēli?

Tas, kas visbiežāk izskan attiecībā uz latviešu sabiedrību, Latvijas valstsnācijas situāciju un tiem pilsoņiem vai Latvijas... faktiski ne pilsoņiem, bet iedzīvotājiem, kuri nav izdarījuši savu izvēli *(Dep. E. Papules starpsaucieni.)*, - bailes. Šeit vairākkārt atskanēja bailes. Es lasu par latviešu bailēm arī teorētiskajos pētījumos. Taču gribu teikt un esmu dziļi pārliecināta, ka latviešu nācijai nav baiļu. Mēs esam no vēstures... ar visu mūsu sarežģīto vēsturi... esam bijuši vēstures uzvarētāji. Tās nav bailes! Mums rūp Latvijas valsts un attieksme pret Latvijas valsti. Bet bailes es gribu pāradresēt tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri nav izdarījuši savu izvēli, jo viņu portālos skan doma par to, ka ir bail asimilēties. Bailes ir tieši šajos mūsu līdzcilvēkos. Viņos ir bailes izdarīt savu galīgo izvēli, pamest komforta zonu, par kuru šeit runāja arī Judina kungs. Es gribu vēlreiz atgādināt, ka tās ir šīs sabiedrības daļas bailes nepieņemt sev ļoti svarīgu lēmumu. Tās, protams, skar arī viņu bērnus.

Gribu norādīt, ka Latvijas valsts ir devusi neskaitāmus labas gribas žestus, patiešām neskaitāmus! Un tas, ka mūsu valsts augstākie ierēdņi norāda, ka starptautiskās institūcijas mums aizrāda par nepilsoņa... teiksim, šī fenomena eksistenci mūsu valstī, liecina tikai par to, ka mēs vairāk ieklausāmies un vairāk respektējam starptautiskās organizācijas, bet ka šīs augstākās amatpersonas nevēlas redzēt mūsu valsts intereses pirmām kārtām. Tas ir, manuprāt, ļoti svarīgi - redzēt... Jo, pieņemdami šo likumprojektu, kuru jau otro reizi piedāvā Valsts prezidents Vējoņa kungs, mēs faktiski uzspiestu savu pilsonību.

Vēlreiz atgādinu, ka bērniņš, kas piedzims rīt, parīt un līdz 2020. gadam, un arī pēc tam, pilsonību iegūt var jau tagad. Ļoti lūdzu jaunākos deputātus (es domāju gados jaunākos deputātus) būt uzmanīgiem un saprast, ka šis ir jautājums, kuru nevajadzētu izlemt mums šeit, Saeimā. Es domāju, ka šis ir jautājums, kas ir jānodod referendumam. *(Starpsaucieni: "Ooo!")*

Es būtu priecīga, ja mēs tik aktīvi debatētu par jautājumu, kā likvidēt nabadzību Latvijā, nevis par šo jautājumu, kas skar valsts drošību.

Aicinu nepieņemt šo likumprojektu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Butānam.

J. Butāns (JK).

Godātie kolēģi! Gribu vērst jūsu uzmanību uz to, ka, manuprāt, šī ir viltus problēma, ko mēs mēģinām šeit risināt. Tas galvenais visu mūsu kopējais mērķis, kā jau izskanēja iepriekš, ir

saliedēta sabiedrība. Un saliedēta sabiedrība veidojas tad, ja mums ir kaut kas kopīgs. Šajā gadījumā tā ir latviešu valoda. Ne jau pilsoņa statusa piešķiršana ir tā, kas mūs vieno, bet tieši latviešu valoda.

Mēs labi redzam, ka pat pēc pilsoņa statusa saņemšanas izaug brīvajā Latvijā paaudze, kurai latviešu valoda sagādā grūtības. Un šis jautājums ir risināms citādi. Lai panāktu saliedētu sabiedrību, mums ir vajadzīga kopīga valoda - latviešu valoda. Panākt, lai visi to prastu, mēs varam, ieviešot to pilnībā ne tikai kā tagad - skolās, bet arī valsts un pašvaldību finansētajos bērnudārzos.

Tāpēc aicinu vairāk domāt tieši par to. Strādāsim visi kopā, lai izglītība Latvijā būtu pieejama latviešu valodā, sākot no maza bērna dienām!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Ievai Krapānei.

I. Krapāne (KPV LV).

Cienījamie kolēģi! Mēs runājam šodien par bērniem, kuru vēl nav. Es saprotu, ir mums tautiskās vērtības, ir valoda, ir viss. Šo bērnu vēl nav. Bet, kad viņi augs, ies mūsu skolās, bērnudārzos, iegūs izglītību un būs izcili sportisti, tad viņi mums būs vajadzīgi un mēs viņus sauksim par savējiem! Tad gan mēs skriesim uz komisijām un lūgsim, lai piešķir pilsonību, un sacensībās teiksim: tie taču ir mūsējie!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B. Cilevičs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Te izskanēja doma, ka mēs pārāk respektējam starptautisko organizāciju viedokļus. Gan cilvēktiesību aizstāvji, gan visas starptautiskās organizācijas - visas, kas pastāv, - gadu desmitiem norāda uz to, ka mūsu pilsonības regulējums pārkāpj bērnu tiesības, neatbilst Bērnu tiesību konvencijai, kas ir vispopulārākā konvencija pasaulē. Man ir liels prieks, ka beidzot Latvijas amatpersonas to sadzirdēja. Labāk vēlu, nekā nekad. Bet man tiešām ir kauns par dažām runām, kas šeit izskanēja no tribīnes. Kā var necienīt savu valsti līdz tādai pakāpei! Vai, kolēģi, jūs tiešām uzskatāt, ka pārdesmit jaundzimušajiem automātiski piešķirt pilsonību nozīmē apdraudēt valsti? *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Vai tiešām jūs uzskatāt, ka mūsu valsts ir tik vāja? To, kas šodien skanēja, es apzīmētu kā atklāta naida runu. Jā, Dombravas kungs, tas ir par jums! Un es jums ieteiktu palasīt mūsu Krimināllikuma 78. pantu. Protams, es nerakstīšu par jums sūdzības, bet... jūs tieši pārkāpjat naida runas aizliegumu. *(Starpsauciens: "Raksti!")*

Kiršteina kungs! Tas, ko jūs šeit teicāt, ir tipiskas viltus ziņas. Jūs izmantojat to, ka citi deputāti ir daudz jaunāki par jums un nevar to pārbaudīt, bet es ļoti labi atceros to situāciju. Atceraties, mēs ar jums sēdējām blakus Tautas frontes II kongresā. Un jūs pieminējāt van der Stūlu. Piedodiet, bet Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra amats toreiz vispār nepastāvēja! Van der Stūls pārstāvēja EDSO, nevis Eiropas Padomi. Un nevis viņš piedāvāja šo variantu ar logiem, bet tas bija kompromiss, jo toreiz pirmais pilsonības likums tika pieņemts ar kvotām, kas vienkārši nebija pieņemamas starptautiskajai sabiedrībai.

Gandrīz katrā vārdā jūs maldinājāt mūsu jaunākos kolēģus. *(Dep. E. Papule: "Tieši tā! Tieši tā!")* Bet, ja jums ir problēmas ar atmiņu, avoti ir pieejami, varbūt jūs vienkārši varētu šo to palasīt.

Kolēģi! Vai tiešām jūs uzskatāt jaundzimušos bērnus par ienaidniekiem un par apdraudējumu Latvijai? Nu, ja tā tas ir, diez vai mēs varam saukt sevi par demokrātiju...

Labāk vēlu, nekā nekad. Tas tiešām ir tikai pirmais solis, tas neatrisina šo samilzušo problēmu. Nepilsoņu esība ir nevis nepilsoņu pašu, bet Latvijas problēma, Latvijas demokrātijas problēma, jo ievērojama daļa iedzīvotāju, nodokļu maksātāju, ir izstumta no demokrātiska lēmumu pieņemšanas procesa. Ja mēs patiešām gribam panākt, ka Latvija ir demokrātiska valsts, mums būs jārisina šī problēma.

Aicinu nobalsot "par".

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam otro reizi.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Ir vairākas lietas, kuras, noklausījies citu debatētāju argumentāciju, es gribu pieminēt.

Pirmā lieta. Dombravas kungs! Piemērs par pudelēm... un tamlīdzīgi... Klasiska naida runa! Jo tādu pašu piemēru var minēt par pudelēm pie Brīvības pieminekļa 18. novembrī, Līgosvētkos, vienalga, kādos citos svētkos... Nevajag personificēt, attiecināt uz kaut kādu vienu vai diviem atsevišķiem, nezinu, indivīdiem! Jo katrā tautā, katrā nācijā, es atvainojos, ir cilvēki, kurus mēdz saukt par... dažos rupjos vārdos. Tas nevar būt arguments parlamentā, lai neatbalstītu.

No tā izriet otrs arguments, kas ir daudz būtiskāks. Ja Nacionālajai apvienībai ir tik ļoti bail par to, ka šeit nav... ar cilvēkiem nav notikusi integrācija un tamlīdzīgi, tad man jāteic, ka 28 gadus pēc neatkarības atgūšanas Latvijas izglītības sistēma... tad Nacionālā apvienība atzīst, ka Latvijas izglītības sistēma ir piedzīvojusi pilnīgu un totālu fiasko, ja 28 gadus pēc neatkarības atgūšanas cilvēki, kas ir piedzimuši brīvā Latvijā, ir Latvijai nelojāli, nemāk latviešu valodu, nav pabeiguši attiecīgas izglītības iestādes. Tātad ir skaidrs, ka Nacionālās apvienības savulaik izvirzītais izglītības un zinātnes ministrs arī ir to ministru skaitā, kuri noveduši izglītības sistēmu fiasko stāvoklī. Taču droši vien tik traki nav. Iespējams, ka tas ir vienkārši arguments, lai atkal manipulētu ar sabiedrību.

Trešā lieta. Beitneres-Le Gallas kundze runāja par tiesībām izvēlēties. Šeit neliela juridiska nianse - bērnam nav rīcībspējas, viņam nav tiesību izvēlēties. Viņš nevar izvēlēties. Un līdz ar to ir svarīgāk, kas izvēlas - izvēlas valsts vai kāds cits. Valstij prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības, jo saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. pantu prioritāras ir bērna tiesības, nevis vecāku tiesības izvēlēties, kādas būs bērna tiesības. Līdz ar to arī no šāda viedokļa tas ir valsts uzdevums - šo jautājumu atrisināt.

Un tas, ko gribu pateikt nobeigumā. Šī ļoti karstā diskusija... Vēlreiz uzsveru: šobrīd tas, ko ir iesniedzis Valsts prezidents... vispār runa ir par pārdesmit bērniem. Mums ir bail no pārdesmit vēl nedzimušiem bērniem Latvijā. Tas, kas būs priekšlikumos, ir jautājums par 10 tūkstošiem (maksimums!) Latvijā dzimušu, uzaugušu un Latvijas izglītības sistēmā izglītību ieguvušu cilvēku.

Jautājums ir par to, ka... Ir pilnīgi skaidrs, ka tajā brīdī, kad mēs nonāksim pie apvienotas sabiedrības, pie sabiedrības, kurā nav šķelšanās pazīmju, - tajā brīdī tāda politika, kas ir balstīta uz bailēm par to, ka nāk tur kāds un kaut ko apdraud, staigā ar pudelēm kaut kur un tamlīdzīgi, vienkārši Latvijā vairs objektīvi nebūs vajadzīga. Tajā brīdī iestāsies ļoti vienkārša politika. Un tā politika ir - cik bagāta būs mūsu valsts, kā mēs, kopā dzīvojoši Latvijas pilsoņi, neatkarīgi no tā, vai mums ir viena tautība vai cita tautība, - kā mēs sasniegsim rezultātu, lai Latvija kļūtu par vismaz desmito bagātāko valsti pasaulē. Tas ir galvenais uzdevums, nevis baidīties no pārdesmit zīdaiņiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debatēm atvēlētais laiks ir 15 minūtes.

Pimenova kungs, vai jums pietiktu ar piecām? Vai jums pietiktu?

Vārds deputātam Igoram Pimenovam.

I. Pimenovs (SASKAŅA).

Paldies.

Visu paspēsim izdarīt, godātie kolēģi, pirms pārtraukuma.

Īsa uzziņa, jo Kiršteina kungs jau ņēmās komentēt vēsturi. Latvijas Tautas frontes II kongress gan solīja, ka LTF iestājas par to, ka pilsonību iegūst pastāvīgie Latvijas iedzīvotāji, kuri deklarē vēlēšanos iegūt Latvijas pilsonību un nepārprotami saista savu likteni ar Latvijas valsti. Tas bija teikts 1989. gada oktobrī un tika izmantots LTF uzsaukumā Augstākās padomes vēlēšanās 1990. gada 18. martā.

Pirms tam bija arī LTF III kongress, kurš faktiski atcēla šo lēmumu un deleģēja Augstākajai padomei pildīt šos solījumus - pieņemt lēmumu par kārtību, kādā atjaunojama Latvijas Republikas pilsonība. Bet solījums jau bija dots, un visi vēlētāji zināja, ka Latvijas Tautas fronte garantēs pilsonību visiem, kas vēlēsies saistīt sevi ar Latviju. Tas solījums vienkārši netika izpildīts. Līdz ar to Šmita teiktais ir pareizs un tā ir pilnīga taisnība.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Danielam Pavļutam.

D. Pavļuts (AP!).

Labdien, kolēģi! Es domāju, šodien mēs esam redzējuši parlamentārās debates pilnā to krāšņumā.

Nav jau tā, ka mēs šeit mēģinātu cits citu pārliecināt. Mēs, protams, runājam savām auditorijām to, ko, mūsuprāt, mūsu vēlētāji vēlas dzirdēt, - vismaz, es domāju, mūsu konservatīvie kolēģi.

Redziet, es šodien nevaru nekāpt šajā tribīnē un nerunāt. Es šeit šodien atrodos tāpēc, ka mana mamma un viņas tēvs bija Latvijas Republikas pilsoņi. Un, protams, tad, kad dibināja Latviju, viņu senči arī bija dzīvojuši Latvijā līdz 1913. gadam. Un viņi kļuva par pilsoņiem toreiz, pirms 100 gadiem. Bet mans tēvs savukārt bija Latvijas Republikas nepilsonis. Un varbūt kādam šajā zālē liekas, ka man pat nebūtu šeit jāatrodas.

Taču es aicinu jūs visus atcerēties divas lietas tad, kad mēs balsosim.

Beitneres-Le Gallas kundze aicināja rīkot referendumu. Labi. Bet ņemsim vērā to, ka šādas aptaujas par Latvijas Republikas iedzīvotāju viedokli ir jau bijušas un sabiedrības vairākums atbalsta pilsonības piešķiršanu nepilsoņu bērniem!

Un otra lieta, kas šeit šodien ir izskanējusi. Mēs, tie, kas šo projektu atbalsta, runājam par nākotni, par bērniem, kuri vēl tikai piedzims, par mūsējiem, par mūsu Latvijas bērniem, nevis par pagātni, ar kuru daļa klātesošo vēl arvien netiek galā.

Es aicinu atbalstīt Valsts prezidenta iesniegto likumprojektu un balsot "par" nākotni, "par" Latvijas bērniem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Valaiņa kungs, vai jums debatēm pietiks ar divām minūtēm? Nekādi nepietiks? Acīmredzot debates jāturpina pēc pārtraukuma.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu reģistrācijas režīmu!

Reģistrācijas rezultātu nolasīšanai vārds Saeimas sekretāra biedrei.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Valērijs Agešins, Sergejs Dolgopolovs, Rihards Kols, Armands Krauze, Regīna Ločmele-Luņova, Igors Pimenovs, Ivars Puga, Dana Reizniece-Ozola, Ļubova Švecova un Jānis Urbanovičs. *(Starpsauciens.)*

Sēdes vadītāja. Pārtraukums līdz pulksten 13.30.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti! Aicinu ieņemt vietas Sēžu zālē! Turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā - likumprojekts "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem".

Turpinām debates.

Vārds deputātam Sandim Riekstiņam.

S. Riekstiņš (JK).

Labdien vēlreiz, kolēģi! Jā, daudz kas jau ir sarunāts. Es gribētu tomēr vienu lietu par tām bailēm pateikt.

Tiek pārmests, ka, nu, mēs tā kā baidāmies. Mēs visi zinām, ka, kandidējot vēlēšanās, anketā ir tāda opcija - tautības norādīšana vai nenorādīšana. Tā ir katra brīva izvēle. Viena daļa deputātu

nenorāda, un šie deputāti pēc tam stāsta kaut ko par bailēm. Ziniet, ja pašiem ir bail vai kauns par savu tautību, tad nav nekādu morālu tiesību lemt - dot vai nedot kādam automātiski pilsonību.

Es pastāstīšu no personīgās pieredzes, viesojoties ārzemēs - Eiropas Savienības valstī. Bija jauna ģimene, tūristi, kas arī stāstīja visiem, ka viņi ir no Latvijas, bet tajā pašā laikā abiem diviem bija mugurā sporta tērpu jakas, kurām uz muguras uzraksts "Rossija" (Krievija). Ziniet, es, Latvijas pilsonis, sajutos, maigi izsakoties, nožēlojami tajā brīdī.

Latvijas pilsonība ir jāgrib, jo tā ietver arī pienākumus un atbildību, un tā nav jādala visiem, kuri šeit piedzims.

Es aicinu neatbalstīt šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam otro reizi.

A. Kiršteins (NA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Tiešām... Jā, es atvainojos, Cileviča kungam taisnība, Makss van der Stūls bija EDSO komisārs... Savukārt Eiropas Padomē vienu brīdi cilvēktiesību komisārs bija Nils Muižnieks. Bet, ziniet, viņi bija kā divas ūdens piles. Un arī šīs abas organizācijas, kur no Eiropas... lielākā finansētāja bija Krievija... Faktiski tās bija kā divas ūdens piles, jo abu organizāciju vadība un vairākums būtu laimīgi, ja Latvijā Pilsonības likumā būtu pieņemts nulles variants. Abu organizāciju pārstāvji brauca šeit un visādos veidos centās mums to uzspiest.

Vēl divas trīs lietas es gribu pateikt.

Pirmām kārtām mēs neuzskatām šos bērnus par ienaidniekiem. Ja tā tas būtu, tad nebūtu likumā ierakstīts, ka no 16 gadu vecuma katrs pats varēs izvēlēties. Kāpēc ir jāizjauc šis trauslais politisko partiju vienošanās līdzsvars? Kāpēc ir jāizjauc trauslais līdzsvars starp vecāku un bērnu tiesībām? Jo šeit ir ļoti precīzi: vecākiem ir tiesības nepieņemt šo pilsonību, braukt ar atvieglojumiem uz Krieviju vai citām NVS valstīm. Un bērniem tiešām ir tiesības, bet šīs tiesības viņi tik un tā nevarēs realizēt ātrāk par 16 gadu vecumu vai ātrāk par 18 gadu vecumu, kad viņi varēs vēlēt. Tā ka, Pavļuta kungs, ja kāds gribēs nobalsot par "Attīstībai/Par!", ja viņa vecāki nebūs pilsonību piešķīruši, viņš taču varēs to saņemt pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.

Ja kādam nepatīk vēlētāju viedoklis būtiskos jautājumos, es... Tiešām piekrītu arī godājamai runātājai, kura teica, ka tādi jautājumi faktiski ir jāizšķir referendumā, nevis tā, ka mēs "aizstumjam" vienu pagastu pie otra vai kaut kā tamlīdzīgi. Šis ir būtisks jautājums visai Latvijai. Un, ziniet, uz ko tas velk? Ja nepatīk referendumi vai nepatīk tautas viedoklis, tad var patikt ārkārtas vēlēšanas. Ne vienmēr tiem, kas cer, ka viņi ārkārtas vēlēšanās vēlreiz sēdīsies baltā zirgā, šīs cerības piepildās.

Un pēdējais. Te daži runāja par lojalitāti. Vai tad tie, kas šodien veido milzīgo pūli Pārdaugavā pie okupantu armijas karaspēka monumenta, iedomājas, ka Staļina režīms divus gadus sadarbojās ar hitlerisko Vāciju? Gandrīz divus gadus - no 1939. gada augusta līdz 1941. gada jūnija beigām! Un mēs godinām, mēs nevaram nojaukt šo pieminekli bez okupantu atļaujas! Mēs pat nevaram Jēkabpilī noņemt Sarkanās armijas lielgabalu vai ložmetēju - to apzeltīto, kas uz postamenta. *(Dep. I. Pimenovs: "Aleksandr, par tēmu!")* Tagad jūs runājat par lojalitāti. Jums nav neērti? *(Starpsaucieni: "Nē!"; "Par bērniem!")* Par tiem bērniem, kas tur ratiņos aizvesti pie... Divus gadus ar hitlerisko Vāciju sadarbojās un tagad svin pie šī pieminekļa! Jūs vēl te nākat un runājat! *(Dep. I. Pimenovs: "Mēs runājam par bērniem!")*

Tāpēc, es domāju, nevajag izjaukt šo līdzsvaru starp vecāku un bērnu tiesībām, ja ir paredzētas abas iespējas. Un nenāciet un nestāstiet šeit, ka visi ir lojāli un ka viņiem ir kaut kādas citas tiesības! Visas tiesības jau ir paredzētas.

Paldies. Aicinu neatbalstīt.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Vai komisijas vārdā ir kas piebilstams, skaidrojams?

A. Kaimiņš. Maza piebilde. Komisijas sēdē Valsts prezidenta kancelejas padomnieks Jānis Pleps norādīja, ka Valsts prezidents piedāvā nepilsoņa statusa izbeigšanu noteikt īpašā likumā, nevis veikt grozījumus Pilsonības likumā.

Man, kolēģi, jums ir jāatgādina, ka arī valdības deklarācijā mēs esam parakstījušies par to, ka Pilsonības likumu vaļā nevērsim. Līdz ar to vēlreiz uzsveru, ka šeit ir runa tikai un vienīgi par bērniņiem, kuri vēl nav dzimuši un kuriem pilsonība tiks piešķirta. Pagājušajā gadā ir piedzimuši 33 mazuļi. Nākamgad, skatoties uz iepriekšējo gadu, šķiet, ka tendence būs šim skaitam samazināties. Līdz ar to es domāju, ka tie bēbji nav vainīgi, ka viņi piedzims ģimenēs, kurās vecāki nesaprot, kādā valstī viņi dzīvo.

Tāpēc es lūdzu jūs atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā. Šis likumprojekts nepārskata pilsonības pamatprincipus, jo tas ir speciāls regulējums vienai konkrētai situācijai.

Savukārt par bažām, kuras es šeit dzirdēju par to, ka būs likumprojekts, kuram deputāti varēs iesniegt jebkurus savus priekšlikumus... Es domāju, ka deputātiem arī ir galva uz pleciem, lai noraidītu absurdus, Latvijai un mūsu neatkarībai bīstamus priekšlikumus.

Līdz ar to Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā es aicinu atbalstīt likumprojektu "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem" (Nr. 274/Lp13) pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem" pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 62 *(Aplausi.)*, pret - 26, atturas - 1. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai.

A. Kaimiņš. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš otrajam lasījumam ir 10 dienas - šā gada 20. maijs.

Sēdes vadītāja. Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 20. maijs.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem"**, pirmais lasījums.

Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas vārdā - deputāts Raivis Dzintars.

R. Dzintars (NA).

Labdien, godātie kolēģi! Strādājam ar likumprojektu "Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem", skatām pirmajā lasījumā.

Komisija ir uzklausījusi augstskolas pārstāvjus un secinājusi, ka novērstas nepilnības, kuras iepriekš tika konstatētas. Izskatot šo jautājumu komisijas sēdē, secinājām, ka nav nekādu šķēršļu, lai strauji virzītos uz priekšu ar šo grozījumu apstiprināšanu.

Komisija aicina atbalstīt likumprojekta steidzamību.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 87, pret un atturas - nav. Likumprojekts ir atzīts par steidzamu.

R. Dzintars. Aicinu atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem" pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 87, pret un atturas - nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai un laiku izskatīšanai Saeimas sēdē.

R. Dzintars. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - rītdienas, 10. maija, pulksten 17.00. Un izskatīšana - 16. maijā.

Sēdes vadītāja. Līdz ar to priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 10. maija pulksten 17.00. Izskatīšana Saeimas sēdē - šā gada 16. maijā.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā"**, otrais lasījums.

Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas vārdā - deputāte Dace Bluķe.

D. Bluķe (AP!).

Labdien, godātie deputāti! Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā tika skatīti grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā.

Otrajam lasījumam tika iesniegti četri priekšlikumi.

1. - deputāta Valaiņa priekšlikums. Komisijā tika noraidīts.

Sēdes vadītāja. Tātad mēs skatām priekšlikumus.

1. priekšlikums, kuru iesniedza deputāts Viktors Valainis.

Uzsākam debates.

Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Priekšsēdētājas kundze! Kolēģi! Taupot laiku, runāšu par visiem četriem saviem priekšlikumiem uzreiz. Izstāstīšu būtību.

Ko es ierosinu tālāk darīt?

Manuprāt, šobrīd Saeimas vēlēšanu likums neatbilst tam, ko mūsu Satversmes tēvi bija domājuši, ierakstīdami Satversmē pantu par proporcionālām vēlēšanām. Un ir arī virkne lietu, kuras, manuprāt, būtu jāuzlabo.

Šie ir diezgan fundamentāli likuma grozījumu priekšlikumi. Izstāstīšu par katru priekšlikumu konkrētāk.

1. priekšlikums paredz noteikt, ka no Rīgas ievēlēto deputātu skaits nepārsniedz 30 deputātu mandātus.

Šāda pati kārtība pastāv arī gaidāmajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Arī Eiropas Parlamenta vēlēšanās, lai nodrošinātu to, ka balanss starp tām valstīm, kurās vairāk iedzīvotāju, un tām valstīm, kurās mazāks iedzīvotāju skaits, tomēr kaut kādā veidā darbotos, ir noteikts minimālais deputātu skaits. Piemēram, Maltai - seši deputāti, kaut gan iedzīvotāju skaits galīgi neatbilst tam, lai pienāktos seši deputāti. Un Vācija, kurai maksimālais skaits - 96, kaut gan, ja skatītos pēc iedzīvotāju skaita, pienāktos vairāk deputātu vietu.

Latvijā šādu ierobežojumu nav. Līdz ar to šobrīd... Pieņemsim, no Rīgas mums ir 35 ievēlēti deputāti. Ar katrām vēlēšanām šis no Rīgas ievēlēto deputātu skaits tikai pieaug un tādējādi veido Rīgas dominanci pār pārējiem reģioniem. Tomēr, kad Satversmē tika ierakstīts 6. pants, kas nodrošina proporcionālas vēlēšanas, šā panta mērķis tieši bija, lai reģioni tiktu proporcionāli pārstāvēti. Šobrīd šī proporcionalitāte netiek ievērota. Ja mēs skatāmies, cik tad būtu proporcionāli, tad no Rīgas būtu jāievēlē 27-29 deputāti. Protams, var skatīties šo matemātiku, bet pašlaik ārzemēs vēlētāji... šie mandāti visi automātiski tiek pielikti klāt Rīgai. Manuprāt, šī kārtība nav pareiza un ir pēdējais laiks Saeimā sākt par šiem jautājumiem domāt.

Otrā lieta, ko es iekļāvu, ir šāda. Kā mēs atceramies, agrāk bija tā sauktais lokomotīvju princips: varēja startēt no jebkura apgabala viens cilvēks, kurš varēja būt visos piecos apgabalos kā lokomotīve. Šis lokomotīvju princips tika pārtraukts, un tagad tā situācija ir tāda, ka... es nesaku, ka tas ir slikti, es saku, ka tas nav pareizi... jebkurš cilvēks var startēt no jebkura apgabala. Manuprāt, būtība ir tāda: lai no apgabala startētu tieši tā apgabala cilvēki... Mans priekšlikums ir par to, lai, pieņemsim, no Latgales apgabala startētu tie cilvēki, kas ir vismaz deklarēti Latgalē. Tādējādi vismaz censtos nodrošināt to, ka no Latgales tiek ievēlēti īsti Latgales cilvēki, piemēram, Aldis Adamovičs, kas dzīvo Latgalē un tiešām katru dienu pārstāv Latgali... *(Starpsauciens.)* Arī citi Latgales pārstāvji, bet ne visi. *(Starpsaucieni.)*

3. un 4. priekšlikums arī ir ļoti būtiski priekšlikumi, kas paredz to, ka ārzemēs dzīvojošie latvieši var izvēlēties, par kuru vēlēšanu apgabalu viņi balsos. Šobrīd ārzemēs dzīvojošiem latviešiem ir tikai viena iespēja - tā ir Rīga. Bet, ja mēs šo iespēju viņiem paplašinātu, es domāju, tas tikai veicinātu vēlētāju aktivitāti ārzemēs. Jo, ja paskatāmies migrācijas datus, tad redzam, ka uz ārzemēm aizbraukušie latvieši... lielākā daļa ir aizbraukuši tieši no reģioniem, un viņus uzrunāt reģionu cilvēkiem būtu vispareizāk. Es domāju, ne viens vien ir saskāries ar situāciju, kurā radi, draugi, paziņas, atbalstītāji, kas dzīvo ārzemēs, uzdod jautājumu: kāpēc par jums nevar nobalsot?

Šādu lēmumu Saeima savulaik pieņēma, un šeit ir deputāti, kas jau ir balsojuši par šādu priekšlikumu, tomēr prezidents to atgrieza atpakaļ otrreizējai caurlūkošanai.

Kāpēc es iesniedzu šo jautājumu vēlreiz? Jo no tā laika ļoti daudz kas ir mainījies, un to arī CVK atzina komisijas sēdē. Toreiz tas bija tiešām sarežģīts jautājums, to būtu grūti ieviest reālajā dzīvē, un tas radītu izmaksas. Bet šobrīd, kad mēs jau tūlīt pat... drīz sāksim darbināt vēlētāju reģistru, tas ir reāls priekšlikums...

Sēdes vadītāja. Valaiņa kungs, jūsu debašu laiks ir beidzies!

V. Valainis. Es varētu lūgt vēl divas minūtes, kolēģi?

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi pret debašu laika apvienošanu? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav.

V. Valainis. Šobrīd, ņemot vērā to, ka daudzi apstākļi ir mainījušies, šis priekšlikums ir vēlreiz skatāms. Arī komisijā runājot un debatējot, es par šiem priekšlikumiem esmu konsultējies ar Satversmes... ar konstitucionālo tiesību ekspertiem, un viedokļi ir dažādi.

Arī Saeimas Juridiskais birojs komisijā norādīja, ka šie priekšlikumi ir pārāk fundamentāli, lai tos apspriestu tagad, kad minēto likumprojektu skatām jau otrajā lasījumā.

Es ļoti augstu vērtēju esošo Satversmes tiesas priekšsēdētāju un visu Satversmes tiesas sastāvu, viņu lēmumus, kuri pieņemti pēdējā laikā. Viņi tomēr pievērš uzmanību jautājumiem, kas tiek iesniegti uz otro, trešo lasījumu un atgriež tos... noraida tieši procedūras neievērošanas dēļ. Un arī šajā gadījumā fundamentāli jautājumi... Es piekrītu, ja Saeimas Juridiskais birojs ir norādījis, ka šo jautājumu vajadzētu skatīt no tā sauktā nultā jeb nulles lasījuma. Kolēģi, aicinu jūs atbalstīt šos manus priekšlikumus un nodot tos komisijai, lai mēs komisijā varētu pēc būtības... vismaz tā sauktajā nulles lasījumā atbalstīt šos četrus priekšlikumus, kurus es tuvākajā laikā sagatavošu kā atsevišķu likumprojektu... ar visu anotāciju nodot atbildīgajai komisijai, lai mēs varētu... lai mums būtu iespēja šīs lietas izrunāt pēc būtības, piesaistot ekspertus, piesaistot zinātnes pārstāvjus, konstitucionālo tiesību ekspertus, un paskatīties uz to situāciju atbilstoši šodienas realitātei.

Vēlreiz uzsveru: manuprāt, šobrīd esošā vēlēšanu sistēma neatbilst tam, ko gribēja, ierakstot šo pantu Satversmē, mūsu Satversmes tēvi. Un tas noved pie tā, ka Rīgas dominance un reģionu cilvēku pārstāvniecības mazināšanās ar katrām vēlēšanām ietekmē arī visas valsts attīstību, manuprāt, ne pārāk veiksmīgā virzienā.

Kolēģi! Es šodien šos priekšlikumus atsaucu, bet aicinu jūs atbalstīt tos tad, kad es sagatavošu šādu likumprojektu. Lūdzu atbalstīt vismaz nodošanai komisijai. Ceru uz jūsu atbalstu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Tātad šie priekšlikumi, no 1. līdz 4., ir atsaukti.

D. Bluķe. Tātad deputāta Viktora Valaiņa priekšlikumi ir atsaukti.

Un tagad es aicinu balsot par likumprojektu kopumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā" otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 85, pret un atturas - nav. Likumprojekts otrajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai.

D. Bluķe. Termiņš priekšlikumu iesniegšanai ir 14. maijs.

Sēdes vadītāja. 11.?

D. Bluķe. 14. maijs.

Sēdes vadītāja. 14. maijs.

Paldies.

Līdz ar to priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 14. maijs.

Darba kārtībā - likumprojekts **"Grozījumi Imigrācijas likumā"**, otrais lasījums.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas vārdā - deputāts Aldis Blumbergs.

A. Blumbergs (KPV LV).

Cienītā priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Komisija skatīja uz otro lasījumu grozījumus Imigrācijas likumā.

Kopumā tika saņemti 17 priekšlikumi.

1. ir Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikums. Komisija to atbalstīja.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 2. ir Saeimas Juridiskā biroja priekšlikums. Tas tika atbalstīts komisijā.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 3. ir komisijas priekšlikums. Tas arī tika atbalstīts. *(Starpsauciens: "Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti vēlas balsot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. - Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 77, pret - 8, atturas - nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

A. Blumbergs. Tātad turpinu.

5. ir deputāta...

Sēdes vadītāja. 4.! 4. priekšlikums!

A. Blumbergs. Jā, 4., atvainojos. 4. ir pašas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 5. ir deputāta Edvīna Šnores priekšlikums. Tas komisijā netika atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Nav atbalstīts.

Uzsākam debates.

Vārds deputātei Lindai Ozolai.

L. Ozola (JK).

Godātie kolēģi! Šis priekšlikums, kā arī nākamais priekšlikums ir saistīts ar termiņuzturēšanās atļauju programmu, kuru, kā droši vien daudzi no jums atceras, Latvijā ieviesa 2010. gadā. Laikā, kopš šī programma pastāv, Latvijas ekonomikai esot piesaistīti 1,4 miljardi eiro, no kuriem 1,15 miljardus ir veidojuši ieguldījumi nekustamajā īpašumā. Tātad - absolūti lielākā daļa. Tikai 250 miljoni ir citas... cita veida investīcijas, kurās mēs varētu ieskaitīt arī atbalstu mūsu uzņēmējdarbības sektoram.

Bet ko nozīmē 1,15 miljardu ieguldījums tieši nekustamajos īpašumos? Mēs varam diezgan droši teikt, ka esam palīdzējuši nekustamo īpašumu projektu attīstītājiem, kas ir virzījuši uz augšu šo īpašumu tirgus cenas, kuras attiecīgi ir ietekmējušas kadastrālās vērtības (bieži vien mākslīgi sadārdzināti īpašumi, un tādējādi šīs vērtības ir kropļotas), un vienlaikus esam apgrūtinājuši mūsu pašu - Latvijas - ģimenes, kurās aug bērni, kurus mēs visi tik ļoti gribam redzēt kuplā skaitā. Mēs apgrūtinām viņu iespējas iegādāties nekustamos īpašumus... vai tā būtu Rīga, vai tā būtu Jūrmala, vai Pierīgas pašvaldības. Es domāju, daudzi no jums, kas Jūrmalai brauc cauri, ir pamanījuši lielā skaitā dārgus, ekskluzīvus īpašumus, kas bieži vien stāv tukši. Un vietējās ģimenes... Kāds ir tas vēstījums, ko mēs viņiem sakām? Tas ir jautājums, uz kuru mums jāatbild kopā. Kolēģi, ja tas nav arguments, es gribu atgādināt arī par drošības apsvērumiem.

Kāds teiks, ka pēdējos gados izsniegto termiņuzturēšanās atļauju skaits ir krietni samazinājies. Bet bieži vien pietiek tikai ar dažiem cilvēkiem, kas stratēģiskās vietās iegādājas nekustamos īpašumus. Pēdējā pusgada laikā, atcerieties, medijos skaļi izskanēja par kāda Krievijas militārās industrijas pārstāvja iegādāto īpašumu ļoti tuvu starptautiskajai lidostai "Rīga". Un Latvijas eksperti, kas tika aptaujāti, secināja, ka šī īpašnieka firmai varētu būt pieejamas gan spiegošanas tehnoloģijas, piemēram, sakaru signālu pārtveršana no radariem, gan tādas tehnoloģijas, kas ļauj raidīt viltus signālus un pat iejaukties navigācijas sistēmās. Tāpat eksperti ir norādījuši, ka šī nekustamā īpašuma tuvumā, ko iegādājies kāds Krievijas militārās industrijas pārstāvis, atrodas tādi mums svarīgi stratēģiski objekti kā "Latvijas Pasts", tā centrālais birojs, uzņēmumi, kas ir saistīti ar militāro industriju, un arī *Rail Baltica* atzars.

Ja kādam arī Latvijas drošība nešķiet svarīgs aspekts, aicinu apzināties mūsu atbildību Eiropas Savienības kontekstā. Vēl šā gada sākumā Eiropas Komisija ar paziņojumu aicināja netirgot tā sauktās zelta vīzas. Eiropas Komisijas tieslietu komisāre Vera Jurova īpaši uzsvēra, ka bieži vien par šīm "zelta vīzām" iegūtās naudas izcelsme, kas tiek piesaistīta attiecīgai valstij, būtībā nav zināma un nes sev līdzi attiecīgus riskus.

Latvija kopā ar Spāniju, Ungāriju, Portugāli un Lielbritāniju... ir viena no tām valstīm, kuras visvairāk tirgo šādas "zelta vīzas". No visiem ārvalstu pilsoņiem, kas tās ir iegādājušies Latvijā, 12 097 pilsoņi nāk no Krievijas. Ja mēs paskaitām Spānijas, Apvienotās Karalistes un Grieķijas piesaistītos Krievijas pilsoņus, to ir uz pusi mazāk nekā mūsu salīdzinoši nelielajā valstī. Ko nozīmē naudas izcelsme, kas nav pārbaudīta, mēs ļoti labi zinām, jo *Moneyval* ir vārds, ko šodien zina gandrīz katrs Latvijas iedzīvotājs. 2019. gada budžetā, atgādināšu, jau ir iezīmēti vairāk nekā 30 miljoni, kas jāvelta finanšu sistēmas sakārtošanai un ko mēs nevarējām novirzīt sociāli mazaizsargātām grupām (piemēram, minimālās pensijas paaugstināšanai). Uz to citstarp ir norādījis tiesībsargs, kurš ir autoritāte, es domāju, daudziem no mums, ja runa ir par Latvijas sociāli neaizsargātajām grupām un viņu interesēm.

Tā ka es tiešām aicinu atbildīgi izskatīt šo jautājumu un kontekstā analizēt TUA ietekmi uz mūsu valsti, sabiedrību un drošību.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Edvīnam Šnorem.

E. Šnore (NA).

Labdien, kolēģi! Šeit jau daļēji izskanēja tas, ko es arī gribēju teikt.

Proti, šī gada sākumā Eiropas Komisija tiešām vērsa uzmanību uz to, ka Eiropas Savienībā notiek termiņuzturēšanās atļauju tirgošana un ka tai ir riski. Es citēšu, kā Eiropas Komisija vērsās pie dalībvalstīm: "Termiņuzturēšanās atļauju tirgošanas shēmas rada riskus gan atsevišķām dalībvalstīm, gan Eiropas Savienībai kopumā, ieskaitot drošības, naudas atmazgāšanas, korupcijas un Eiropas Savienības noteikumu apiešanas riskus."

Mēs redzam, ka pēc būtības Eiropas Savienība gandrīz tiešā tekstā aicina dalībvalstis neizmantot šīs shēmas, jo to blaknes ilgtermiņā ir lielākas nekā potenciālie ieguvumi. Es domāju, nevienam šeit nav jāskaidro, ar kādām reputācijas problēmām Latvija jau tagad ir saskārusies saistībā ar skandāliem bankās un tā sauktajiem nerezidentu ieguldījumiem (galvenokārt, protams, no Krievijas) Latvijas bankās. Zaudējumi, ko vēl nesīs šī sākotnējā vēlme pēc ātrās naudas no Krievijas, ir milzīgi, un Latvijas reputācija ir būtiski iedragāta. Ilgtermiņā acīmredzot šie zaudējumi būs lielāki nekā tā peļņa, ko viena otra banka guva.

Jau tagad redzam, ka rietumvalstu investīcijas sarūk, un liela loma tajā ir Latvijas šaubīgajai reputācijai, proti, kā pelēkajai zonai, kurā valda Krievijas netīrā nauda un līdz ar to arī Krievijas tikumi. Un tik tiešām, kā jau es šeit minēju... un varu apliecināt, ka 90 procenti investoru šajā termiņuzturēšanās atļauju programmā nāk no Krievijas un NVS valstīm.

Latvijas drošības iestādes pašas ir atzinušas, ka tās nepārbauda izcelsmi naudai, kas tiek ieguldīta nekustamajos īpašumos. Ir kaut kāda kontrole pār tiem, kuri iegulda bankās, turpretim nekustamajos īpašumos izsekot šo naudu nevar, un tāpēc mēs nevaram izslēgt, ka pēc banku skandāla var sekot arī skandāls nekustamo īpašumu jomā.

Nobeigumā gribētu atgādināt, ka pirms deviņiem gadiem... šī programma - termiņuzturēšanās atļauju tirgošana - tika ieviesta kā krīzes, varētu teikt tā, pasākums 2010. gadā. Ekonomiskā ietekme tam bija varbūt sākumā, taču pēc 2014. gada, pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, kad šie noteikumi tika padarīti stingrāki, devums ekonomikā ir pavisam minimāls, un to uzsvēra arī Ekonomikas ministrija, kas mūsu komisijā sniedza atskaiti par to. Un daļēji to raksturo arī tas, ka vairāk nekā 10 procenti no ieņēmumiem, kuri ir no šīs programmas, aiziet tās administrēšanai. Tātad vairāki simti tūkstošu, piemēram, aiziet drošības iestādēm, lai izskatītu šos pieteikumus, kas tur ienāk tagad jau ļoti maz.

Savukārt valsts reputācijas riski, drošības riski saglabājas, tie arvien ir augsti.

Tāpēc es aicinu šādu programmu neatbalstīt un slēgt.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Es vēlētos atsaukties uz Šnores kunga runu par netīrās naudas ieplūšanu no Krievijas, par jautājumiem... kas ir noticis pēc iebrukuma Krimā.

Gribu izteikt tādu preţjautājumu: kāpēc jūs, Šnores kungs, nerunājat par to, ka pēc iebrukuma Krimā 2014. gadā jūsu koalīcijas vadītājs premjers Kariņš un viņa ģimene ir veikuši tieši tādus nekustamo īpašumu darījumus (par kuriem jūs runājāt savā runā) saistībā ar bijušā kinoteātra "Pionieris" ēku Rīgā, Skolas ielā 2? Tur caur ofšoriem no Kipras Latvijā ieplūst Maskavas mēra Lužkova vietnieka miljoni - it kā tādēļ, lai tiktu atjaunots kinoteātris "Pionieris". *(Starpsauciens: "Par tēmu!")* Mēs ļoti labi zinām, kādā stāvoklī šobrīd atrodas kinoteātra "Pionieris" ēka. Tā atrodas faktiski diezgan bēdīgā stāvoklī. Tajā it kā ir ieguldīti 6,5 miljoni eiro laika posmā, kad Kariņa ģimene šo īpašumu ļoti interesantā veidā ir atsavinājusi konkrētajiem cilvēkiem. Kur šīs saites ved? *(Starpsauciens.)* Uz Silkinu ģimeni.

Jums vajadzētu runāt par šo jautājumu šādā kontekstā, ka tā bīstamība sākas no premjera, kura valdībā jūs esat. Tas nebūtu divkosīgi. Tas būtu pēc būtības. Tas būtu pēc būtības! Taču jūs šādu situāciju pieļaujat, jūs neceļat trauksmi par šādu situāciju, ka jums ir premjers, kuram ir darījumi faktiski ar personām no Krievijas, lai, ļoti iespējams, atmazgātu un legalizētu naudas līdzekļus Latvijas nekustamajos īpašumos.

Tas ir tas, ar ko Nacionālajai apvienībai pēc būtības būtu jānodarbojas, - jāceļ trauksme. Mums ir arī Trauksmes celšanas likums. Jums kā nacionālo interešu aizsargātājiem būtu jānodarbojas ar šo jautājumu. Jūs ar to nenodarbojaties. Ļoti interesanti, kāpēc jūs taisāt tādu izņēmumu un attiecībā uz premjera ģimeni trauksmi neceļat... *(No NA frakcijas: "Tu jau cel!")* Tas ir ļoti interesanti. Līdz ar to jautājumus, kas skar visas pārējās ar imigrāciju saistītās problēmas, zināmā mērā var raksturot kā divkosību, jo patiesībā būtu jāsāk ar pašu svarīgāko amatpersonu valstī. Piekrītat, ja? Ar premjeru būtu jāsāk *(Starpsauciens: "Ar sevi!")*, un premjeram būtu jārāda piemērs, ka pēc iebrukuma Krimā nevajadzētu īpašumu ieguldīt pamatkapitālā, lai nebūtu jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, un nevajadzētu to pārdot personai, kurai amatpersonas deklarācijā vispār nav nekādu līdzekļu, lai šādu īpašumu nopirktu. *(Dep. J. Strīķe: "Par priekšlikumu! Runā par priekšlikumu!")*

Tāpēc es aicinu Šnores kungu nākamreiz, kad viņš runās par iebrukumu Krimā, par nelegāliem līdzekļiem un ieguldījumiem no Krievijas, it īpaši no Maskavas mērijas, pieminēt savā runā premjeru Kariņu, ar kuru koalīcijā jūs atrodaties. Tad tas nebūs divkosīgi, tad jūs būsiet tiešām nacionālo interešu aizsargātāji un būsiet tie, kas ceļ trauksmi par to, ka valsts augstākajām amatpersonām ir atļauts vairāk nekā parastiem iedzīvotājiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Iesalniekam. *(Starpsauciens: "Pacel trauksmi!")*

J. Iesalnieks (NA).

Trauksme bija jāceļ 2014. gadā un iepriekšējos gados, kad... Es atgādināšu, kāda situācija bija tajā laikā, kad uz Latviju milzīgā straumē plūda nezināmas izcelsmes nauda no Krievijas un NVS valstīm. Mēnesī tika izsniegts simtiem termiņuzturēšanās atļauju to pircējiem - tā sauktajiem Šlesera investoriem. Un tad, neraugoties uz lobiju milzīgo spiedienu, uz nomelnošanas kampaņu, kurā tika ieguldīti vairāki simti tūkstošu latu, nevis eiro un kura bija vērsta pret Nacionālo apvienību, - neraugoties uz visu to, mēs panācām 2014. gadā šos ierobežojumus, un no

2014. gada 1. septembra... Iepriekš tika izsniegti vairāki tūkstoši atļauju gadā, turpretim šobrīd šo atļauju skaits ir samazinājies vairāk nekā divdesmitkārtīgi.

Toreiz visas drošības iestādes brīdināja: ja tā sistēma turpināsies, tad vienkārši nespēs izkontrolēt, kas šeit, Latvijā, iebrauc un kādas naudas ieplūst. Toreiz mums izdevās to novērst tikai tāpēc, ka mēs, Nacionālā apvienība, bijām valdībā. Ja Nacionālā apvienība tobrīd nebūtu bijusi valdībā, tad, ņemot vērā, ka arī toreizējam premjeram bija personīgs bizness, intereses šajā biznesā, mēs, visticamāk, joprojām runātu par to, ka tiek izsniegts tūkstošiem investoru termiņuzturēšanās atļauju gadā.

Līdz ar to es aicinu termiņuzturēšanās tirgu slēgt kopumā un atbalstīt šo priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Vai komisijas vārdā ir kas piebilstams?

A. Blumbergs. Aicinu balsot.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. - deputāta Šnores iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 53, atturas - 8. Priekšlikums nav atbalstīts.

A. Blumbergs. Nākamais, 6., priekšlikums ir deputātu Kola, Dombravas, Iesalnieka, Rībenas un Jansona priekšlikums, kas nav atbalstīts. Tas būtībā ir saistīts ar iepriekšējo, 5., priekšlikumu... *(Starpsaucieni: "Balsojam!")* Balsojam!

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 6. - deputātu Kola, Dombravas, Iesalnieka, Rībenas un Jansona iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 47, atturas - 14. Priekšlikums nav atbalstīts.

A. Blumbergs. 7. ir minēto deputātu priekšlikums, kas būtībā arī ir ar iepriekšējo, 5., priekšlikumu saistīts. Komisijā nav atbalstīts. *(Starpsauciens: "Balsosim!")*

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 7. - deputātu Kola, Dombravas, Iesalnieka, Rībenas un Jansona iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 47, atturas - 14. Priekšlikums nav atbalstīts.

A. Blumbergs. 8. - Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāra Bergana-Berģa priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 9. - Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 10. - Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāra Blumberga priekšlikums. Komisijā nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

A. Blumbergs. 11. - Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikums. Daļēji atbalstīts, iekļauts 13. - komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

A. Blumbergs. 12. - Saeimas Juridiskā biroja priekšlikums. Komisijā atbalstīts, iekļauts 13. - komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

A. Blumbergs. 13. - pašas komisijas priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. 14. - Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikums.

Sēdes vadītāja. Komisijā atbalstīts. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. Tūlīt... jā. Man vienkārši... jā... Tātad atbalstīts.

Nākamais ir 15. - Saeimas Juridiskā biroja priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta 15. priekšlikumu.

A. Blumbergs. 16. - Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikums. Komisijā daļēji atbalstīts, ir iekļauts 17. - komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

A. Blumbergs. 17. - pašas komisijas priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

A. Blumbergs. Aicinu kolēģus balsot par likumprojektu kopumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Imigrācijas likumā" otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 89, pret - nav, atturas - 1. Likumprojekts otrajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai.

A. Blumbergs. Termiņš - šā gada 21. maijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - šā gada 21. maijs.

Darba kārtībā - deputātu pieprasījuma izskatīšana.

Par saņemto deputātu pieprasījumu.

Godātie deputāti! Esam saņēmuši deputātu Viktora Valaiņa, Ulda Auguļa, Armanda Krauzes, Danas Reiznieces-Ozolas, Alda Gobzema, Jūlijas Stepaņenko, Raimonda Bergmaņa, Janīnas Jalinskas, Gundara Daudzes un Jāņa Dūklava pieprasījumu vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Jurim Pūcem **"Par ministra rīcību, apturot pašvaldību aptaujas nolikumu darbību Ikšķiles un Jelgavas novados"**.

Iesniedzēji ir lūguši vārdu motivācijai.

Iesniedzēju vārdā - deputāts Viktors Valainis. *(Dep. S. Riekstiņš: "Visdzīvākais piemērs, kā biedrības strādā!")*

V. Valainis (ZZS).

Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika. Pašvaldības pilnīgi noteikti ir neatņemama sastāvdaļa.

Tas, ko šobrīd dara Ikšķiles un Jelgavas novads, ir tas veids... kādā saprast to, ko domā tieši novadu iedzīvotāji par administratīvi teritoriālo reformu, ko šobrīd ir pieteicis attiecīgais ministrs.

Pašvaldības... es domāju, varētu teikt, ka pilnīgi visas pašvaldības... diez vai izdosies atrast kaut vienu tādu pašvaldību, kurā ievēlētie deputāti, ejot uz pašvaldību vēlēšanām, būtu teikuši: "Mēs likvidēsim šo novadu." Es domāju, jūs tādu pašvaldību neatradīsiet. Arī manā rīcībā nav tādas informācijas. Bet šobrīd, kad apstākļi zināmā mērā ir mainījušies, ministrs piedāvā diezgan ambiciozu reformu.

Šobrīd šie pašvaldību pārstāvji, deputāti, likumīgā veidā vēlas noskaidrot iedzīvotāju viedokli. Un tas, ko šobrīd dara ministrs Pūce... viņš ar savu attieksmi, ar saviem instrumentiem pilnībā cenšas noraidīt jebkādu iespēju iedzīvotājiem izteikt savu viedokli, iespēju iedzīvotāju pārstāvjiem veikt aptaujas atbilstoši likumam. Ikšķiles novada iedzīvotāji jau, visticamāk, šodien pulksten 15.00 sanāks uz kopīgu sēdi un lems par to, lai šo ministra lēmumu apstrīdētu Satversmes tiesā.

Mēs esam sagatavojuši šo pieprasījumu ar vairākiem jautājumiem un pieprasām ministram atbildes uz tiem - kā tieši viņš vēlas noskaidrot iedzīvotāju viedokli, kas tieši nav pareizi pašvaldību aktivitātēs, kad tās cenšas noskaidrot iedzīvotāju viedokli. Nevis cenšas ietekmēt, bet vienkārši cenšas noskaidrot iedzīvotāju viedokli par šo jautājumu konkrētā teritorijā. Ja tas tiek apturēts, tas ir nepieņemami. Tas, ka ministrs izmanto galējo instrumentu, kas ir viņa rīcībā, - apturēt saistošos noteikumus -, ir nepieņemami. Ministram ir vēl virkne citu instrumentu, piemēram, iespēja aicināt uz sarunām, lūgt kaut ko labot, palīdzēt.

Šis ir tas īstais un vienīgais veids, kā noskaidrot pašvaldību iedzīvotāju patieso viedokli šajā jautājumā. Prasīt rīdziniekiem, ko viņi domā par iedzīvotājiem Zilupē, būtu tas pats, kas paprasīt Zilupē, ko viņi domā par rīdziniekiem. Nu tas taču nav normāli! Jāprasa konkrētiem iedzīvotājiem konkrētā vietā, un pašvaldības to var izdarīt vislabāk. Tas ir arī noteikts Eiropas vietējo pašvaldību hartā, ko Latvija ir ratificējusi, un Latvijai ir jārespektē starptautiski pieņemtās normas. Ministrs, mūsu ieskatā, šobrīd to nedara.

Aicinu šo pieprasījumu iespējami ātrā laikā izskatīt Pieprasījumu komisijā, lai ministrs sniegtu atbildes.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Pieprasījuma motivācijai laiks beidzies.

Godātie kolēģi! Šis pieprasījums ir pieejams visiem deputātiem, un nododam to Pieprasījumu komisijai.

Darba kārtībā - lēmuma projekta izskatīšana.

Lēmuma projekts **"Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" (Nr. 77/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2019. gada 31. maijam"**.

Uzsākam debates.

Vārds deputātam Ivaram Zariņam. *(Starpsauciens: "Anekdoti!")*

I. Zariņš (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Šis priekšlikums ir tiešā veidā saistīts ar Saeimas lēmumu par OIK, saistībā ar kuru mēs uzdevām Ekonomikas ministrijai nākt ar savu risinājumu - kā tā domā tikt galā ar šo stāstu. Pagāja noteiktais termiņš, pienāca marta beigas, bet Ekonomikas ministrija nespēja sagatavot šādu priekšlikumu. Pareizāk sakot, sagatavoja tādu priekšlikumu, kuru ieraugot valdība aizliedza iesniegt to Saeimai.

Tad mēs, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija, kā pārraugošā komisija šim procesam uzaicinājām Ekonomikas ministriju pie sevis un lūdzām sniegt paskaidrojumus - kas tad īsti notiek un kā ministrija plāno tālāk risināt šo jautājumu. Ekonomikas ministrija mums apsolīja, ka mēneša laikā tā varētu sagatavot savu priekšlikumu. Šis mēnesis pagāja, pēc mēneša mēs atkal uzaicinājām Ekonomikas ministriju un tā prezentēja savu skatījumu.

Šoreiz atšķirībā no tā pirmā priekšlikuma, kuru Ekonomikas ministrija bija sagatavojusi un kurš līdz Saeimai nemaz nenonāca, šinī priekšlikumā tik tiešām jau bija racionāls, reāls virziens, kādā varētu sakārtot OIK nozari.

Konkrēti runa ir par to, ka vajadzētu sakārtot kontroles sistēmu, ka vajadzētu paskatīties, kā tad īsti šie komersanti, kuriem pienākas atbalsts, pilda atbalsta nosacījumus, kā arī būtu jāpārrēķina atbalsta apmērs, lai tas būtu samērīgs, nevis pārmērīgs. Jāizdara daudzas tiešām nepieciešamas lietas.

Bet kāda ir lietas būtība? Ir pagājuši trīs mēneši, pēc tam vēl mēnesis pagājis, tagad Ekonomikas ministrija saka, ka mēneša laikā varētu nākt jau ar konkrētiem priekšlikumiem, kā visas šīs lietas īstenot. Ekonomikas ministrija lūdza mūs dot iespēju... lūdza pagarināt priekšlikumu iesniegšanas termiņu likumprojektam "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā", kas atrodas pie mums otrajā lasījumā, lai ministrija varētu iesniegt priekšlikumus.

Kas ir mazliet mulsinoši visā šinī stāstā? Ka principā šinī likumprojektā visi šie grozījumi jau ir ietverti. Visas tās lietas, par kurām runā Ekonomikas ministrija, jau sen ir šajā likumprojektā, kuru skatīja jau iepriekšējā Saeima. Mēs tikām līdz otrajam lasījumam. Šī Saeima pārņēma šo likumprojektu, un tad tas nez kāpēc pēkšņi iestrēga. Es ļoti ceru, ka šī Ekonomikas ministrijas iniciatīva tik tiešām... ka viņi tiešām vēlas iesniegt priekšlikumus, kas palīdzēs sakārtot šo nozari, un ka šis nav vienkārši izmisīgs mēģinājums kaut kādā veidā tās lietas, ko Ekonomikas ministrija visu laiku sola, bet nedara... veids, kā atkal to visu torpedēt. Proti, Ekonomikas ministrija prasīja vispār gandrīz vai jūnija vidu kā termiņu, līdz kuram vajadzētu iesniegt... lai dotu viņiem iespēju iesniegt šādus priekšlikumus. Bet kas notiek, ja mēs iedodam tik garu termiņu priekšlikumu

iesniegšanai? Tas nozīmē to, ka ar šo likumprojektu mēs vispār reāli netiksim galā šīs sesijas laikā. Tas nozīmē, ka tas viss atkal ievilksies līdz rudenim, bet rudenī, protams, atkal kaut kas būs mainījies. Un tā šis bezgalīgais stāsts atkal turpināsies. Atkal turpināsies šie tukšie solījumi, šīs runas par to, ko un kā varētu darīt, un atkal nekas netiks reāli darīts.

Ekonomikas ministrijai mēs esam devuši šādu iespēju. Esam noteikuši, ka termiņš ir 31. maijs. Ceram, ka Ekonomikas ministrija tiešām iesniegs šādus priekšlikumus. Ceram, ka tas nebūs Ekonomikas ministrijas mēģinājums torpedēt šo procesu un mēģināt veidot jaunu piesegu šai afērai.

Es aicinu, kolēģi, atbalstīt šo priekšlikumu un pēc tam ļoti raiti izskatīt šos grozījumus, lai mēs vēl šīs sesijas laikā... Aizejot vasaras brīvdienās, mums būtu viena labi padarīta darba sajūta.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" (Nr. 77/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2019. gada 31. maijam"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 85, pret un atturas - nav. Lēmums pieņemts.

Darba kārtībā - patstāvīgā priekšlikuma izskatīšana.

Lēmuma projekts **"Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai"**.

Ārlietu komisijas vārdā - deputāts Kaspars Ģirģens.

K. Ģirģens (KPV LV).

Labdien vēlreiz, cienījamie kolēģi! Runājot par Saeimas lēmuma projektu "Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai", vēlos komisijas vārdā teikt sekojošo. Pagājušais gadsimts bija nežēlīgs. Teju visām pasaules tautām ir savas 20. gadsimta traģēdijas, ko pieminēt. Arī mums.

Tas, ko Padomju Savienības varas iestādes īstenoja no 1944. gada 18. maija līdz 20. maijam, bija kas prātam neaptverams.

1944. gada 18. maijā visus Krimas tatārus, ieskaitot sievietes, bērnus, sirmgalvjus un kareivjus, kuri atgriezās no frontes, rītausmā pamodināja viņu mājās ienākušie PSRS Iekšlietu tautas komisariāta karavīri. Krimas tatāri tika sadzīti lopu vagonos un aizvesti galvenokārt uz Uzbekistānas teritoriju. Pamatojums: apsūdzība valsts nodevībā, sadarbībā ar nacistiem.

Arī latviešu tauta ir piedzīvojusi deportācijas. Atšķirība vien tā, ka Krimas tatārus izveda pilnībā un pavisam. Krimas tatāri zaudēja trešo daļu tautas. Ja tagad, nedaudz vairāk nekā nedēļu pirms Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas pieminēšanas, būtu jāraksturo šie notikumi, šeit reti kurš izvēlētos citu vārdu kā "genocīds". Ukrainas Augstākā rada deportācijas ir atzinusi par genocīdu pret tatāriem. Deklarācijā par Latvijas okupāciju arī uzsvērts, ka okupācijas laikā PSRS ir īstenojusi Latvijā genocīdu.

Esam nostiprinājuši savu neiecietību un nosodījumu pret jebkurām nacionālās diskriminācijas izpausmēm, esam nosodījuši genocīdu un uzsvēruši tā nepieļaujamību. Latvijai pēc visa, kas 20. gadsimtā ir noticis ar mūsu valsti un tautu, ir jābūt starp tām valstīm, kuras stingri iestājas par faktu un patiesās vēstures nostiprināšanu, īpaši laikā, kad notiek mēģinājumi to pārrakstīt.

Krievija pirms pieciem gadiem prettiesiski anektēja Krimu, un vēsture sāk atkārtoties. Tie Krimas tatāri, kuri atsakās pieņemt Krievijas pilsonību un neatzīst Krimas prettiesisko aneksiju, saskaras ar diskrimināciju. Viņiem tiek liegta pieeja izglītībai, medicīniskajai aprūpei, tiek liegta iespēja lietot dzimto valodu, kopt tradīcijas un savu kultūru. Ir neiedomājami, ka Krimas tatāri jau otro reizi 75 gadu laikā tiek vardarbīgi apspiesti, vajāti un ir spiesti pamest savu dzimteni. Tāpēc mums ir politiski skaidri jāpasaka, ka tas bija genocīds, ko padomju režīms, sistemātiski izmantojot administratīvās metodes, īstenoja pret Krimas tatāriem un arī citām tautām, kas dzīvoja PSRS okupētajās teritorijās. Mums tas ir jādara arī tādēļ, lai starptautisko sabiedrību tuvinātu izpratnei par šādu noziegumu neaptveramo mērogu.

Godājamie kolēģi! Lēmuma projekts tapa, sadarbojoties gan ar ukraiņiem, gan Krimas tatāru pārstāvjiem, gan arī, protams, vietējā līmenī, izzinot notikušo un pasaules valstu sabiedrisko domu šajā jautājumā.

Ārlietu komisija savā sēdē pieņēma šo paziņojumu... šo lēmuma projektu ar septiņām balsīm "par" un vienu - "pret". Minētajā komisijas sēdē savu viedokli, savu vēsturisko pieredzi un redzējumu mums sniedza Krimas tatāru Medžlisa priekšsēdētājs un Ukrainas Augstākās radas deputāts Refats Čubarovs, kurš augstu novērtēja Latvijas atbalstu Ukrainai un Krimas tatāriem.

Komisijas vārdā aicinu jūs atbalstīt šo paziņojumu... šo lēmuma projektu, tādā veidā vēlreiz skaļi pasakot, ka nekas tāds vairs nedrīkst atkārtoties.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Uzsākam debates.

Frakcijas SASKAŅA vārdā - deputāts Vjačeslavs Dombrovskis.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Augsti godātie deputāti! Daudzi no jums ir dzirdējuši un, es pieļauju, daži pat ir lasījuši Džordža Orvela slaveno grāmatu "1984". Orvela izdomātās Okeānijas sabiedrības iedzīvotāji katru dienu pulcējās uz divu minūšu naida sesiju, kurā viņiem bija pienākums izteikt savu naidu pret partijas ienaidniekiem. Pēc Orvela domām, šādu divu minūšu naida mērķis bija novirzīt iedzīvotāju iekšējo neapmierinātību no Okeānijas valdības uz partijas ārējiem un iekšējiem ienaidniekiem.

Augsti godātie kolēģi! Tieši šādas paralēles rodas, redzot kārtējo Nacionālās apvienības inspirēto rezolūciju. Ir pilnīgi skaidrs, ka šīs rezolūcijas īstais mērķis nav pieminēt Krimas tatāru deportācijas. Ir vērts atzīmēt, kolēģi, ka Krimas tatāru deportāciju piemiņas diena ir 18. maijs, nevis 9. maijs. Ir absolūti skaidrs, ka deklarācijas mērķis nav palīdzēt Ukrainas jaunajam prezidentam risināt ar Krimas aneksiju saistītos jautājumus. Ir absolūti skaidrs, ka deklarācijas mērķis nav palīdzēt Krimas tatāriem.

Augsti godātie kolēģi! Mēs visi ļoti labi zinām, ka Nacionālās apvienības mērķis nav un nekad nav bijis pieminēt tatāru, čečenu, ebreju, indiešu, pakistāņu, meksikāņu un citu tautu deportācijas. Es pat domāju tā - ja Nacionālajai apvienībai būtu reāla iespēja, viņi paši labprāt deportētu dažu tautību pārstāvjus. Šai rezolūcijai nav nekāda sakara ar ārpolitiku. Tā ir paredzēta iekšējai lietošanai, un tās mērķis ir konkrēta Latvijā dzīvojoša tautība. Ar šīs rezolūcijas projektu Nacionālā apvienība paziņo par kārtējās naida sesijas sākumu. Bez šādām regulārām naida sesijām valstī taču, nedod Dievs, varētu iestāties saskaņa.

Mēs nepiedalīsimies ne šajā, ne nākamajās naida kurināšanas sesijās. Mēs neatbildēsim uz naidu ar naidu. Mēs nepiedalīsimies debatēs un nepiedalīsimies balsojumā.

Nacionālās apvienības deputāti, mēs labprāt piedalīsimies diskusijās un arī atbalstīsim jūs - jā! -, ja jūs piedāvāsiet rezolūciju, kā veicināt dzimstību, ja jūs iesniegsiet rezolūciju, kā apturēt cilvēku aizbraukšanu, ja jūs iesniegsiet rezolūciju par darba vietu radīšanu. Bet naidā jūs varat vārīties paši.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Dombrovska kungs, esmu spiesta jums atgādināt Saeimas deputātu ētikas kodeksu un tā 7. pantu, kas noteic: "Deputāts publiskos izteikumos [..] balstās uz faktiem, to godīgu interpretāciju un argumentāciju." *(Dep. V. Dombrovskis: "Paldies par atgādinājumu!")*

Turpinām debates.

Vārds deputātam Jānim Iesalniekam.

J. Iesalnieks (NA).

Esmu jauns deputāts šajā Saeimā, tāpēc varbūt kaut ko nesaprotu, bet... Es tiešām nesaprotu, kā var no Latvijas Republikas Saeimas tribīnes aizstāvēt, attaisnot kādas tautas genocīdu. *(Starpsauciens.)*

Manuprāt, pret jebkuru tautu vērsts genocīds pelna nosodījumu. Ir kauns, ka no frakcijas SASKAŅA puses... ka jūs šādā veidā no Latvijas Republikas Saeimas tribīnes realizējat Krievijas Federācijas ārpolitiku šeit. *(Starpsaucieni. Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Adamovičam.

A. Adamovičs (JV).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! 25. aprīlī dažiem deputātiem, kuri pārstāv Latvijas parlamenta deputātu grupu sadarbības veicināšanai ar Ukrainas parlamentu (Ukrainas Augstāko radu), bija tikšanās gan ar jauno Ukrainas vēstnieku, gan arī ar Krimas tatāru Medžlisa vadītāju Refatu Čubarova kungu, kas līdz deviņdesmito gadu sākumam ir dzīvojis arī Rīgā, un, uzklausot viņu, tapa šis paziņojums... šis lēmuma projekts.

Es, protams, aicinu jūs šodien to atbalstīt, jo Krievija patlaban pārveido Krimu par savu militāro cietoksni. Tas ir Krievijas priekšpostenis NATO dienvidu flangā, un tā ir liela telpa, kas saistīta ar Melnās jūras un Azovas jūras reģionu. Lai sasniegtu šos mērķus, Krievija maksimāli izspiež tos iedzīvotājus, kuri tai nav lojāli, kuri atklāti nostājas pret okupāciju, kuri nenoliec galvu pat okupācijas apstākļos. Krimas tatāri šajā teritorijā ir dzīvojuši gadsimtiem ilgi. Šobrīd Krimas tatāru skaits... Šobrīd ir aptuveni 300 tūkstoši tatāru Krimas pussalā. Protams, šobrīd Krievija

izmitina Krimā savus pilsoņus, un, pēc pieticīgākajām aplēsēm, tur to jau šobrīd ir apmēram 500 tūkstoši.

Medžliss, kas ir tatāru pārstāvniecības orgāns Krimā, ir aizliegts, Krimas tatāru telekanāls ir slēgts, Krimas tatāri ir palikuši, tā teikt, bez balss, un turpinās represijas, kas liek daudziem pamest Krimas teritoriju.

Liela daļa Krimas tatāru tiek apsūdzēti ekstrēmistiskās un teroristiskās aktivitātēs, taču paradokss ir tas, ka, 23 gadus dzīvojot Ukrainas teritorijā, Ukrainas faktiskās un juridiskās suverenitātes apstākļos neviens terorakta gadījums nav bijis.

Un varētu turpināt uzskaitījumu...

Es jūs šodien aicinu... Kā jau jūs dzirdējāt, 18. maijs ir lielas traģēdijas diena Krimas tatāriem. Aicinu šīs dienas priekšvakarā pieņemt šo paziņojumu par atbalstu Krimas tatāriem.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Nikolajam Kabanovam.

N. Kabanovs (SASKAŅA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Kolēģi deputāti!

Adamoviča kungs! Jūs diemžēl nebijāt Ārlietu komisijas sēdē *(Dep. A. Adamovičs: "Biju!")*... Jūs bijāt, bet... Jums vajag atcerēties, ka vispirms bija apspriešana, bet pēc tam uzstājās Ukrainas vēstnieks Miščenko kungs... Un tas viss izpaužas kā mūsu, Latvijas deputātu, atskaite pie Ukrainas vēstnieka... ka it kā mēs pieņemam šo nosodošo rezolūciju... Un, lūk, ir dokuments...

"Apspriežamā lēmuma projekta temats patiešām ir svarīgs. Es nosodu genocīdu. Krimas tatāru tautas liktenis 20. gadsimtā bija patiešām grūts un traģisks."

Bet es ļaušu mazliet paplašināt šā stāstījuma laika ietvarus... Šī dokumenta iniciatori pagarina represijas pret Krimas tatāriem - attiecina uz 21. gadsimtu, Putina Krieviju.

Es uzdrīkstēšos uzdot jautājumu: kā uzradās Krimā vispār sarkanais terors? Kas to īstenoja, kas to tur atnesa pirms 100 gadiem?

Tāpēc es atgriežos atpakaļ pagātnē. Krievijas impērijas sastāvā Krimas tatāri pirms 1917. gada revolūcijas bija jau pusotru gadsimtu. Pēc cara krišanas viņi izveidoja savu tautas padomi jeb kurultaju, kas pasludināja Krimas suverenitāti. Tas nozīmē, ka Krimas suverenitāte bija pasludināta gadu pirms Latvijas neatkarības pasludināšanas. Krimai pat bija sava gvarde. Bet 1917. gada decembrī Sevastopoles revolucionāro komiteju vadīja kāds Juris Gavens (īstajā vārdā - Jānis Daumanis), kurš dzimis Iecavas pagastā. Pēc tam Krimu boļševiki pilnībā iekaroja 1920. gada novembrī. Šajā operācijā aktīvi piedalījās Sarkanās armijas latviešu divīzija. Pēc tam nāvessodus bez tiesas un izmeklēšanas vadīja starptautiskie avantūristi Bēla Kuns un Rozālija Zemļačka. Bet Taurijas Republikas (tolaik tā sauca Krimu) Centrālās izpildkomitejas priekšsēdētājs bija Žanis Millers (īstajā vārdā - Jānis Šepte).

Kāpēc es tagad nosaucu šos vārdus, kurus jūs diemžēl nezināt? Tāpēc, ka nevajag šaut uz pagātni ar bisi, jo tā var atbildēt ar lielgabalu.

Un mazliet par šābrīža notikumiem Krimā. Paldies Dievam, šajā pussalā vairs nav ne karu, ne asins izliešanu, bet galvenais - Latvijai tagad nav morālu tiesību runāt par skolu slēgšanu, jo skolas ar Krimas tatāru valodu Krimā patiešām ir. To ir maz, bet tās ir. Bet Latvijā mazākumtautību skolu drīz nebūs. Arī Latvijā notiek politiski motivēti aresti, aizturēšanas, krimināllietas, un jūs lieliski to zināt. Man šķiet, ka nevajag šeit cilāt šo jautājumu, pirms mēs neesam kļuvuši par cilvēktiesību čempioniem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Uldim Budriķim.

U. Budriķis (JK).

Dombrovska kungs, paldies! Ja jau mēs sākam citēt Orvelu, tad gribu atgādināt, ka "Karš ir miers", "Brīvība ir verdzība", "Nezināšana ir spēks". *(Starpsauciens.)*

Jā, mums 50 gadus... mums ir bijušas gan deportācijas, gan apspiestība. Un tas pats notiek arī tagad. Un jums, sarkanajiem mūsu draugiem, tiešām jāpadomā, kurā parlamentā jūs atrodaties. *(Dep. E. Papule: "Naudas cietumiem pietiks?")* Jo šeit tiešām nav Krievija. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Nu tikko dzirdējām Krievijas vēstniecības ikru ēdāja viedokli. *(Aplausi.)*

Zemļačka un Bēla Kuns nebija latvieši. Kabanova kungs jau labi zina, kādas tautības tiem bija. Un čekisti.

Latvijas valsts nekad nav piedalījusies nekādā terorā Krimā, Kabanova kungs. Tā ka atsaucieties uz savas tautas brāļiem un nemaisieties tur, kur jūs neko nesaprotat. *(Dep. N. Kabanovs: "Es to neteicu!")* Jūs tieši nosaucāt latviešu strēlniekus. Kāds viņiem sakars ar Latvijas valsti? *(Starpsauciens: "Nekāds!")*

Tātad - šis ir Latvijas valsts dokuments. Pareizi? *(Starpsauciens: "Pareizi!")* Un mēs nosodām šo teroru. Un pašreiz tur nav nekādu tiesību atrasties ne Krievijai, ne krievu karaspēkam.

Un pēdējais. Jūs minējāt par skolām. Kabanova kungs, jūs esat ļoti viltīgs! Ne velti jūs jau agrāk no Ārlietu komisijas skrējāt uz Krievijas vēstniecību un regulāri stāstījāt. Mēs zinām, kas jūs esat. Neizplatiet šeit provokācijas, it kā jūs nezinātu, kas ir teritoriāla mazākumtautība! Krimas tatāri dzīvo savā teritorijā, tāpat kā dzīvo savā teritorijā zviedri Olandes salās Somijā, un tur ir divas valodas. Bet kur ir jūsu teritorija? Kur ir krievu teritorija Latvijā, kur viņi vēsturiski dzīvojuši?

Tā ka nenāciet šeit un nemuļķojiet ar savām provokācijām.

Aicinu atbalstīt šo lēmuma projektu un neklausīties Krievijas vēstniecības ikru ēdāju vaimanās.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jutai Strīķei.

J. Strīķe (JK).

Jūs ļoti ilgi neatzināt, ka Latvija ir bijusi okupēta, jūs arī pašlaik nespējat to skaļi pateikt. Un tagad, kad notiek karš starp Ukrainu un Krieviju, reāls karš, kur iet bojā cilvēki, kur daļa Ukrainas ir okupēta, jūs nostājaties asiņainā Putina un asiņainās Krievijas pusē. *(Dep. E. Papules starpsaucieni.)* Man kauns, ka Latvijas parlamentā tiek aizstāvētas Putina un Krievijas intereses. Man kauns arī ukraiņu priekšā par visu to, ko es te dzirdēju no Dombrovska un Kabanova puses.

Aicinu atbalstīt.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Ģirģena kungs, komisijas viedokli!

K. Ģirģens. Vēlos vērst jūsu uzmanību uz to, ka Ārlietu komisijā tika nobalsots šādi: par - 7, pret - 1.

Ārlietu komisijas vārdā aicinu atbalstīt šo lēmuma projektu. *(Starpsauciens.)*

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 71, pret - 2, atturas - nav. Lēmums ir pieņemts.

Godātie kolēģi! Sēdes darba kārtība izskatīta.

Vēlos jūs informēt saistībā ar šodien paredzēto atbilžu sniegšanu uz deputātu jautājumiem.

Par deputātu Reiznieces-Ozolas, Auguļa, Čakšas, Kučinska un Dūklava jautājumu labklājības ministrei **"Par uzlabojumiem asistentu pakalpojuma apmaksas un atskaišu kārtībā"**. Saņemtā rakstveida atbilde iesniedzējus neapmierina. Ministre informē, ka nevarēs ierasties uz mutvārdu atbildes sniegšanu pulksten 17.00. Līdz ar to paredzētā atbilžu sniegšana uz deputātu jautājumiem šodien izpaliek.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu reģistrācijas režīmu!

Godātie kolēģi! Šodien dzimšanas dienu svin mūsu kolēģis deputāts Gundars Daudze *(Starpsaucieni: "Ooo!")*, un mēs viņu sveicam! *(Aplausi.)*

Vārds deputātam Ojāram Ērikam Kalniņam **paziņojumam**.

O. Ē. Kalniņš (JV).

Godātie kolēģi! Mēs nupat nobalsojām... un runājām par Latvijas okupāciju. Es aicinu visus nākt uz blakustelpu, lai dibinātu deputātu grupu Latvijas Okupācijas muzeja atbalstam.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Valērijs Agešins, Sergejs Dolgopolovs, Artuss Kaimiņš, Rihards Kols, Armands Krauze, Regīna Ločmele-Luņova, Romāns Naudiņš, Ivars Puga, Karina Sprūde un Ļubova Švecova.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Sēdi slēdzu.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas pavasara sesijas 4. sēde
2019. gada 9. maijā

Klusuma brīdis, pieminot bojā gājušo virsleitnanti Zarifi Hasanaju

Par darba kārtību

Informācija par piešķirto neapmaksāto atvaļinājumu deputātei Janīnai Kursītei Pakulei šā gada 8. maijā
(Dok. Nr. 880)

Par neapmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu deputātam Reinim Znotiņam šā gada 15. un 16. maijā
(Dok. Nr. 882)

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu""**
(Nr. *288/Lp13*) (2.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 749B)

Ziņo - dep. A. Judins

Debates - dep. R. Jansons

Likumprojekts **"Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā"** (Nr. *61/Lp13*)
(3.lasījums)
(Dok. Nr. 883)

Ziņo - dep. I. Ikstena

Debates - dep. M. Bondars
- dep. A. Gobzems

Likumprojekts **"Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā""** (Nr. *303/Lp13*) (1.lasījums)
(Dok. Nr. 810, 873)

Ziņo - dep. J. Strīķe

Debates - dep. J. Stepaņenko

- dep. A. Kaimiņš
- dep. A. Gobzems
- dep. A. Blumbergs
- dep. D. Šmits
- dep. S. Riekstiņš
- dep. A. Zakatistovs
- dep. J. Butāns
- dep. V. Valainis
- dep. A. Gobzems
- dep. K. Ģirģens
- dep. A. Krauze
- dep. L. Ozola
- dep. K. Feldmans
- dep. M. Kučinskis
- dep. J. Strīķe
- dep. J. Stepaņenko

Paziņojumi

- dep. V. A. Tērauda
- dep. V. Valainis
- dep. K. Feldmans

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva

Likumprojekts **"Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem"** (Nr. *274/Lp13*) (1.lasījums)
(Dok. Nr. 715, 874)

Ziņo - dep. A. Kaimiņš

Debates
- dep. A. Gobzems
- dep. E. Papule
- dep. E. Šnore
- dep. D. Bluķe
- dep. A. Judins
- dep. M. Golubeva
- dep. D. Šmits
- dep. A. T. Plešs
- dep. J. Dombrava
- dep. R. Jansons
- dep. E. Šnore
- dep. A. Kiršteins
- dep. D. Beitnere-Le Galla
- dep. J. Butāns
- dep. I. Krapāne
- dep. B. Cilevičs

- dep. A. Gobzems
- dep. I. Pimenovs
- dep. D. Pavļuts

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva

Debašu turpinājums - dep. S. Riekstiņš
- dep. A. Kiršteins

Likumprojekts **"Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem"** (Nr. *297/Lp13*) (1.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 797, 877)

Ziņo - dep. R. Dzintars

Likumprojekts **"Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā"** (Nr. *289/Lp13*) (2.lasījums)
(Dok. Nr. 878)

Ziņo - dep. D. Bluķe

Debates - dep. V. Valainis

Likumprojekts **"Grozījumi Imigrācijas likumā"** (Nr. *208/Lp13*) (2.lasījums)
(Dok. Nr. 884)

Ziņo - dep. A. Blumbergs

Debates - dep. L. Ozola
- dep. E. Šnore
- dep. A. Gobzems
- dep. J. Iesalnieks

Par deputātu pieprasījumu **vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Jurim Pūcem "Par ministra rīcību, apturot pašvaldību aptaujas nolikumu darbību Ikšķiles un Jelgavas novados"** (Nr. *10/P13*)
(Dok. Nr. 902)

Motivācija - dep. V. Valainis

Lēmuma projekts **"Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" *(Nr. 77/Lp13)* otrajam lasījumam līdz 2019. gada 31. maijam"** (Nr. *159/Lm13*)
(Dok. Nr. 890)

Debates - dep. I. Zariņš

Lēmuma projekts **"Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu**

Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai" (Nr. *158/Lm13*)
(Dok. Nr. 887)

Ziņo - dep. K. Ģirģens

Debates
- dep. V. Dombrovskis
- dep. J. Iesalnieks
- dep. A. Adamovičs
- dep. N. Kabanovs
- dep. U. Budriķis
- dep. A. Kiršteins
- dep. J. Strīķe

Informācija par atbilžu sniegšanu uz deputātu jautājumiem

Paziņojums
- dep. O. Ē. Kalniņš

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva

Balsojumi

Datums: 09.05.2019 09:04:57 bal001
Par - 84, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 86)
Balsošanas motīvs: Par neapmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu deputātam Reinim Znotiņam šā gada 15. un 16. maijā

Datums: 09.05.2019 09:12:14 bal002
Par - 86, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 88)
Balsošanas motīvs: Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu" (288/Lp13), 2.lasījums, steidzams

Datums: 09.05.2019 09:19:41 bal003
Par - 29, pret - 44, atturas - 9. (Reģistr. - 88)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.1. Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā (61/Lp13), 3.lasījums

Datums: 09.05.2019 09:21:21 bal004
Par - 87, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 89)
Balsošanas motīvs: Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā (61/Lp13), 3.lasījums

Datums: 09.05.2019 10:27:58 bal005
Par - 80, pret - 4, atturas - 2. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" (303/Lp13), 1.lasījums

Datums: 09.05.2019 10:28:35 bal006
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 09.05.2019 12:28:50 bal007
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 09.05.2019 13:40:32 bal008
Par - 62, pret - 26, atturas - 1. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem (274/Lp13), 1.lasījums

Datums: 09.05.2019 13:42:01 bal009
Par - 87, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 91)
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta atzīšanu par steidzamu. Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem (297/Lp13), 1.lasījums

Datums: 09.05.2019 13:42:23 bal010
Par - 87, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 91)
Balsošanas motīvs: Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem (297/Lp13), 1.lasījums

Datums: 09.05.2019 13:51:38 bal011
Par - 85, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā (289/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 13:53:15 bal012
Par - 77, pret - 8, atturas - 0. (Reģistr. - 89)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.3. Grozījumi Imigrācijas likumā (208/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 14:09:23 bal013
Par - 26, pret - 53, atturas - 8. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.5. Grozījumi Imigrācijas likumā (208/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 14:10:05 bal014
Par - 26, pret - 47, atturas - 14. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.6. Grozījumi Imigrācijas likumā (208/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 14:10:41 bal015
Par - 26, pret - 47, atturas - 14. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.7. Grozījumi Imigrācijas likumā (208/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 14:12:55 bal016
Par - 89, pret - 0, atturas - 1. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Grozījumi Imigrācijas likumā (208/Lp13), 2.lasījums

Datums: 09.05.2019 14:21:42 bal017
Par - 85, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" (Nr.77/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2019.gada 31.maijam (159/Lm13)

Datums: 09.05.2019 14:40:27 bal018
Par - 71, pret - 2, atturas - 0. (Reģistr. - 89)
Balsošanas motīvs: Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai (158/Lm13)

Datums: 09.05.2019 14:41:26 bal019
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

09.05.2019. 9.00 11.00 13.30

Sēdes videotranslācija	**09.05.2019**	9.00	11.00	13.30

1. pl. 9:00 – 1 h 30 min stg 536 sēde Nr.4-pavasara-sesija-1-daļa Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190509110002_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 11:00 – 1 h 27 min stg 536 sēde Nr.4-pavasara-sesija-2-daļa Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190509123901_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 13:30 – 1 h 10 min stg 536 sēde Nr.4-pavasara-sesija-3-daļa Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190509145801_saeima.lv.1_0_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība
zemāk – frakciju viedokļi

* * * *

4

	Sēdes video translācija	09.05.2019	9.00	11.00	13.30	FRA

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/536
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=3798c3ab-094a-4137-aa8f-fd78e3164d0f

---

09.05.2019. 13.Saeima ceturtā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2019.gada 9. maija sēde sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 14:42, sēdes ilgums- 5 h 42 minūtes / 4 h 07 min -darbs sēdē

PIEBILDE: 9. maijā notiek viena sēde nr.4 -trīs daļas (pavasara sesija).
LABOT KĻŪDU: nav ievietota saite stenogrammā, uz sēdes video ierakstu e-arhīvā Saeimā *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas Saeimas
2019.gada 9.maija
kārtējās sēdes darba kārtība 09:00

	I. Prezidija ziņojumi	
	1. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi	
	10. Lēmuma projekts **Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai** *(158/Lm13)* (Dok. Nr. 887) **Iekļauts darba kārtības beigās** Ārlietu komisija (Referents: Kaspars Ģirģens)	
	2. Par atvaļinājuma piešķiršanu	
	1. 1. Par piešķirto neapmaksāto atvaļinājumu deputātei Janīnai Kursītei Pakulei šā gada 8. maijā (Dok. Nr. 880) Piešķirts	
	2. 2. Par neapmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu deputātam Reinim Znotiņam šā gada 15. un 16. maijā (Dok. Nr. 882)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 0 Piešķirts	
	II. Likumprojektu izskatīšana	
	3. 1. Likumprojekts Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu" *(288/Lp13)*	

		(2. lasījums) (Steidzams) (7 priekšlikumi) (Dok. Nr. 749B)Balsojums: par 86, pret 0, atturas 0 Likums Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Andrejs Judins) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	4.	2. Likumprojekts **Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā** *(61/Lp13)* (3. lasījums) (9 priekšlikumi) (Dok. Nr. 883)Balsojums: par 87, pret 0, atturas 0 **Likums** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Inese Ikstena) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	5.	3. Likumprojekts **Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"** *(303/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 810, 873)Balsojums: par 80, pret 4, atturas 2 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Juta Strīķe) ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	6.	4. Likumprojekts **Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem** *(274/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 715, 874)Balsojums: par 62, pret 26, atturas 1 **Pieņemts** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Artuss Kaimiņš) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	7.	5. Likumprojekts **Par Ventspils Augstskolas Satversmes grozījumiem** *(297/Lp13)* (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 797, 877)Balsojums: par 87, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Izglītības, kultūras un zinātnes komisija (Referents: Raivis Dzintars) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	8.	6. Likumprojekts **Grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā** *(289/Lp13)* (2. lasījums) (4 priekšlikumi) (Dok. Nr. 878)Balsojums: par 85, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Dace Bluķe) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	9.	7. Likumprojekts **Grozījumi Imigrācijas likumā** *(208/Lp13)* (2. lasījums) (17 priekšlikumi) (Dok. Nr. 884)Balsojums: par 89, pret 0, atturas 1 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Aldis Blumbergs) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	III. Deputātu pieprasījumu izskatīšana		
	1. Par saņemtajiem deputātu pieprasījumiem		
	13.	Pieprasījums vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Jurim Pūcem "Par ministra rīcību, apturot pašvaldību aptaujas nolikumu darbību Ikšķiles un Jelgavas novados" *(10/P13)* (Dok. Nr. 902) Nodots Pieprasījumu komisijai Deputāti Viktors Valainis, Uldis Augulis, Armands Krauze, Dana Reizniece-Ozola, Aldis Gobzems, Jūlija Stepaņenko, Raimonds Bergmanis, Janīna Jalinska, Gundars Daudze, Jānis Dūklavs ↗ Debates	
	IV. Lēmumu projektu izskatīšana		
	11.	Lēmuma projekts Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" (Nr.77/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2019.gada 31.maijam *(159/Lm13)* (Dok. Nr. 890)Balsojums: par 85, pret 0, atturas 0 Pieņemts	

		Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija ↗ Debates	
		V. Patstāvīgo priekšlikumu izskatīšana	
	12.	Lēmuma projekts **Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai** *(158/Lm13)* (Dok. Nr. 887)Balsojums: par 71, pret 2, atturas 0 **Paziņojums** Ārlietu komisija (Referents: Kaspars Ģirģens) ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 09.05.2019 14:42		

* * * *

4

	Sēdes video translācija	09.05.2019	9.00	11.00	13.30	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/536
https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/13-saeimas-frakciju-viedokli/27941-frakciju-viedokli-2019-gada-9-maija

09.05.2019. 13.Saeima ceturtā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Frakciju viedokļi 2019.gada 9.maijā
(13.05.2019.)

Vadītāja. Esiet sveicināti, cienījamie radioklausītāji! Jūs klausāties pārraidi "Frakciju viedokļi" no Saeimas nama Sēžu zāles. Turpmākajās minūtēs frakciju pārstāvji jums pastāstīs par šodienas Saeimas sēdē skatītajiem jautājumiem un pieņemtajiem lēmumiem.

Pirmajam šodien vārds frakcijas SASKAŅA deputātam Jānim Tutinam. Lūdzu!

J. Tutins (SASKAŅA).

Labdien, godātie radioklausītāji un videotranslācijas skatītāji! Gribu pievērst uzmanību šodien Saeimas sēdē pieņemtajam lēmumam "Par Krimas tatāru deportāciju 75. gadskārtas piemiņu un atbalstu Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politikai".

Daudzi ir dzirdējuši un, iespējams, pat lasījuši Džordža Orvela slaveno romānu "1984". Orvela izdomātās Okeānijas sabiedrības iedzīvotāji katru dienu pulcējās uz tā saucamo divu minūšu naida sesiju, kurā viņiem bija pienākums izteikt savu naidu pret partijas ienaidniekiem. Pēc Orvela domām, šādas divu minūšu naida sesijas mērķis bija novirzīt iedzīvotāju iekšējo neapmierinātību ar Okeānijas valdību uz ārējiem un iekšējiem partijas ienaidniekiem.

Šīs deklarācijas mērķis nav palīdzēt Ukrainas jaunajam prezidentam risināt ar Krimas aneksiju saistītos jautājumus vai palīdzēt Krimas tatāru problēmu risināšanā. Mēs nepiedalījāmies šajā, ne arī, iespējams, nākamajās naida kurināšanas sesijās. Mēs neatbildēsim uz naidu ar naidu. Mēs nepiedalījāmies debatēs un nepiedalījāmies arī balsojumā. Mēs labprāt Saeimā piedalītos diskusijās un, ja tiktu piedāvātas rezolūcijas, arī atbalstītu, kā veicināt dzimstību, kā apturēt cilvēku aizbraukšanu, kā radīt jaunas darbavietas mums, mūsu iedzīvotājiem. Naidā vārīties mēs negribam un to nedarīsim. Bet mēs nosodām genocīdu kā tādu jebkurā tā izpausmē.

Izmantojot iespēju, gribu sveikt visus Latvijas iedzīvotājus vakar svinētajā Nacisma sagrāves dienā un Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienā un šodien svinamajā Eiropas dienā un ļoti daudziem – arī uzvaras svētkos. Karš – tas ir ļoti slikti un ļoti nepareizi. Es novēlu jums un mums visiem, lai ne mēs, ne mūsu bērni, ne mazbērni nekad nepiedzīvotu kara radītās šausmas. Paldies, un visu labu!

Vadītāja. Paldies frakcijas SASKAŅA deputātam Jānim Tutinam.
Nākamais runās Nacionālās apvienības frakcijas deputāts Aleksandrs Kiršteins. Lūdzu!

A. Kiršteins (NA).

Labdien! Vakar mēs atzīmējām Otrā pasaules kara beigas. Bet jautājums ir interesants, jo, piemēram, Kurzemes cietoksnis sešās Staļina lielkaujās... Staļina sūtītā karaspēka uzbrukuma lielkaujās tā arī netika ieņemts. Kā tad ir iespējams, ka karš ir beidzies? Atbilde ir ļoti vienkārša. Karš ir beidzies starp lielvalstīm politkorektās mācību grāmatās. Latvijai nekāds karš nebija beidzies, jo 12 gadus turpinājās nacionālpartizānu cīņa. Jo, ja karš būtu beidzies, tad nebūtu 2500 kritušo, vairāk nekā 5500 arestēto. Ja karš būtu beidzies 1945. gadā, tad šodien Rīgā nestāvētu tās armijas piemineklis, kura divus gadus sadarbojās ar hitlerisko Vāciju un tagad uzdodas par brīvības cīnītāju. Ja karš būtu beidzies, tad Jēkabpilī nestāvētu apzeltīts Sarkanās armijas lielgabals uz postamenta. Karš vienkārši pašreiz ir pārgājis ideoloģiskā cīņā jeb hibrīdkara formā.

Un sakarā ar to šodien tika atbalstīta arī deklarācija, kas nosoda Krimas tatāru deportāciju, un ir pārsteidzoši jeb... faktiski nav nekas jauns, ka Krievijas vēstniecības ikru ēdāji aktīvi protestēja pret to, izdomādami visādas pasakas, ka tur esot latviešu sarkanie strēlnieki un nezin kas, kam nav nekāda sakara ar Latvijas valsti.

No šodien pieņemtajiem lēmumiem un dokumentiem varbūt ir svarīgs likumprojekts par to, ka valsts amatpersonas vairs nevarēs... varēs strādāt biedrībās, dažādās iestādēs, bet amatpersonas nedrīkstēs saņemt atalgojumu, jo ir ārkārtīgi kuriozi, ka, piemēram, kādā domē deputātam alga varbūt ir vairāki simti vai pāris simti eiro, bet no dažādām biedrībām viņš gadā var saņemt pat 100 tūkstošus eiro, kā mēs dzirdējām. Tas ir klajš interešu konflikts, protams, un lobisms, un ir gandarījums, ka beidzot Saeima ir ķērusies pie šī jautājuma atrisināšanas.

Otrs garo diskusiju temats bija prezidenta ierosinātais likumprojekts par nepilsoņa statusa piešķiršanas pārtraukšanu, un te komentārs ir ļoti vienkāršs: kādam noteikti vajag sagraut šo trauslo līdzsvaru, kas ir panākts arī kompromisu rezultātā, starp bērnu tiesībām un vecāku tiesībām. Bērna tiesības ir paredzētas likumā: sasniedzot 16 gadu vecumu, viņš var kļūt par Latvijas pilsoni. Ja viņš nav to izdarījis 16 gadu vecumā, bet viņam parādās interese, piemēram, piedalīties Saeimas vēlēšanās, tad viņš to var izdarīt arī 18 gadu vecumā. Un vecāku tiesības savukārt, jo bērni nav valsts privātīpašums... viņu tiesības ir, piemēram, cerēt, ka bērni varbūt būs... darbosies kaut kādā uzņēmējdarbībā un bez dažādām vīzu pieprasīšanām varēs brīvi braukāt uz Krieviju, varbūt viņiem nākotnē ir doma vispār aizbraukt uz kādu citu valsti. Mums ir jārespektē arī vecāku tiesības. Mēs arvien vairāk pārvēršamies par totalitāru valsti, kur valsts mēģina uzspiest dažādus priekšstatus.

Un pēdējais – par grozījumiem Saeimas vēlēšanu likumā un grozījumiem Imigrācijas likumā. Joprojām notiek uzturēšanās atļauju tirgošana, kas Nacionālajai apvienībai nav nepieņemama... kas ir nepieņemama, un, runājot par vēlēšanu likumu, varbūt tiešām ir būtiski padomāt par divām lietām.

Viena ir: vai ārzemēs dzīvojošie pilsoņi tiešām nevarētu izvēlēties Latgali vai Kurzemi, vai Vidzemi, nevis Rīgu, kur viņiem ir pašreiz jābalso. Un otra lieta, ko savulaik izteica prezidenta amata kandidāts Levits: varbūt vajag atgriezties pie četriem procentiem. Tas šeit nav iestrādāts, bet tas varbūt paplašinātu to pilsoņu loku, kuri nezaudētu savu balsi. Ja viņi nobalso par četriem procentiem, viņi zaudē savu balsi. Tās vietas tiek sadalītas citām lielākajām partijām. Tie ir tie galvenie uzdevumi, kurus mēs pašreiz apspriežam.

Paldies par uzmanību, un patīkami nosvinēt Eiropas dienu šodien visiem!
Vadītāja. Paldies Nacionālās apvienības frakcijas deputātam Aleksandram Kiršteinam.
Nākamā runātāja ir Jauno konservatīvo frakcijas deputāte Dagmāra Beitnere-Le Galla. Lūdzu!

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Labdien, cienījamie radioklausītāji un video skatītāji! Sveiciens arī no manis Eiropas dienā! Vakar mēs atzīmējām Otrā pasaules kara beigu dienu. Un šodien mūsu sēde sākās faktiski ar vēl vienu piemiņas brīdi, un tas bija ļoti sāpīgs, jo... Mums ar pateicību jāsaka – ir NATO karaspēks, bet Ādažos militāro mācību laikā gājusi bojā Albānijas seržante Zarife Hasanaja. Ļoti skaista, jauna sieviete, un mēs ar klusuma brīdi viņu pieminējām. Tas ir sāpīgs brīdis un kā atgādinājums 8. un 9. maija sakarā... Eiropas drošība, Otrā pasaules kara beigas. Vēsture nav nemaz tik tālu. Un mēs dzīvojam valstī, kurā ir atmiņu kari. Ir 16. marts, ir 9. maijs, ir atmiņu kari, un izpratne par vēsturi turpinās arī, protams, mūsu Saeimas sēdēs.

Es gribētu varbūt pakavēties pie divām tēmām, par kurām mēs šodien runājām, jo ir ļoti svarīgi... Es būtu priecīga, ja mums būtu vairāk iespēju detalizēti un gari diskutēt, kā samazināt nabadzību Latvijā, bet mums kā likumdevējam ir nepastarpināta iespēja tieši iespaidot nabadzību. Mēs ar likumiem varam to ietekmēt, un es domāju, ka viens tāds neliels solis šodien tika sperts, kad mēs pirmajā lasījumā apstiprinājām virzīto likumprojektu... caurspīdību, lai, teiksim, kaut vai Saeimas līmenī deputāti nesaņemtu papildu maksājumus par darbību biedrībās, tā teikt, necaurskatāmos procesos ar, teiksim, tādiem lieliem finanšu papildinājumiem. Saeima būtu pati pirmā, kas parādītu labo gribu un caurspīdību savos ienākumos. Jo mana dziļa pārliecība ir, ka patiešām reālas pārmaiņas sākas tur un tad, kad tie cilvēki, kas ir varas pozīcijā, ar savu piemēru demonstrē to, ko mēs gribētu redzēt pārējā sabiedrībā.

Un, protams, šodien visgarākās diskusijas bija jautājumā par prezidenta jau otrreiz iesniegto likumprojektu, atsevišķu likumprojektu par nepilsoņa statusa pārtraukšanu bērniņiem, kas piedzims no 2020. gada 1. janvāra. Mēs šodien noklausījāmies ļoti daudz tādu pozitīvu uzrunu ar skatu uz nākotni... un jauno deputātu, gados jauno deputātu, ļoti lielu vēlmi skatīties nākotnē.

Es gribu paust savas frakcijas viedokli, jo mēs ar Nacionālo apvienību balsojām "pret" šo prezidenta piedāvāto likumprojektu. Tas iet kā atsevišķs likuma piedāvājums, kas, tuvākā vai tālākā nākotnē pieņemts, konfrontēsies ar pārējo likumu paketi un netieši tomēr skars arī Pilsonības likumu. Domāju, ka tas ir ļoti nopietns jautājums, kuru tomēr vajadzētu pāradresēt visai sabiedrībai. Es ieteiktu par to rīkot referendumu.

Tā kā no šīs tribīnes vairākkārtīgi... un arī pētījumos parādās tādi uzsvari, ka latviešu nācija ir bailīga, ka tā baidās, ka baidās piešķirt, teiksim, vēl nedzimušiem bērniņiem pilsonību, es gribu šeit vēlreiz jums apliecināt, ka latvieši kā valstsnācija nebaidās. Mēs esam atnākuši no vēstures, sevi saglabājuši, un mēs esam vēstures uzvarētāji lielā ziņā un nozīmē. Tieši tāpēc mēs gribētu norādīt, ka šīs bailes ir tai ļaužu grupai, kura baidās iekļauties Latvijas sabiedrībā. Bailes no asimilācijas, jo kulturāli visā pasaulē asimilācija nozīmē lojalitāti un piederību tai valstij, kas netraucē pilsoņiem saglabāt savu kulturālo identitāti ar savu etnisko piederību. Tātad bailes nav latviešos, bet bailes ir citā grupā jāmeklē pašiem pie sevis. Un es domāju, ka mums tomēr vajadzētu daudz nopietnāk izturēties pret tādu jautājumu kā pilsonība, jo tā sabiedrības daļa, kurai dzims bērniņi no 2020. gada 1. janvāra, tomēr ir fertila vecuma... jauna paaudze... cilvēki, kuriem būtu faktiski jāatbild sabiedrībai vai pašiem sev vispirms, kāpēc viņi nav izdarījuši šo izvēli, jo, manuprāt, tā ir viņu izvēle un arī viņu komforta zona, kāpēc viņi šo izvēli nav izdarījuši vēl līdz šim.

Domāju, ka mūsu augstākajām amatpersonām, kuras mums vienmēr uzsver, ka EDSO vai, teiksim, Eiropas augstākās institūcijas norāda uz šo nepilsoņu ieilgušo statusu, ka mums daudz vairāk būtu jāskatās uz Latvijas valsts interesēm, jo Latvija, manuprāt, ir vienīgā zeme Eiropā, kas ir piedzīvojusi tādu demogrāfisko disbalansu, kādu nav piedzīvojusi neviena zeme Eiropā pēc Otrā pasaules kara. Un es tāpēc aicinu pret šo likumprojektu tomēr būt uzmanīgiem.
Paldies.
Vadītāja. Paldies Jauno konservatīvo frakcijas deputātei Dagmārai Beitnerei-Le Gallai.
Nākamā runātāja ir frakcijas KPV LV deputāte Iveta Benhena-Bēkena. Lūdzu!

I. Benhena-Bēkena (KPV LV).

Labdien, dārgie radioklausītāji! Vēlos sveikt ikvienu Eiropas dienā. Šajā dienā pirms 68 gadiem tika parakstīta Šūmana deklarācija, kuras vienošanās pamatā bija vēlme nosargāt pasaules mieru. Šī vēlme ir aktuāla arī šodien. Tuvojas Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kuru rezultāts noteiks nākamā perioda politisko virzienu. Esmu pārliecināta, ka vēlēšanu rezultātā tiks deleģēti mūsu labākie politiķi, tāpēc aicinu ikvienu būt aktīvam un iesaistīties politiskajos procesos, lai veicinātu sabiedrības kopējo labklājību Eiropā.

Šajā svētku gaisotnē Saeimas plenārsēdē tika pieņemti grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā, kas paredz, ka personas apliecība būs obligāta visiem Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem, kuri ir sasnieguši 15 gadu vecumu. Un pase turpmāk būs kā izvēles personu apliecinošs dokuments vai kā ceļošanas dokuments uz valstīm, kurās eID karte netiek atzīta.

Tāpat tika pieņemti grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu", lai varētu publiskot Latvijas Nacionālā arhīva rīcībā esošās Latvijas PSR Valsts drošības komitejas papildu kartotēkas un citus dokumentus.

Vēl starp jautājumiem Saeimas sēdes dienaskārtībā bija iekļauti grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā, kuri paredz iespēju Saeimas vēlēšanās izvirzītajiem kandidātiem apstrīdēt balsu skaitīšanas rezultātus. Šobrīd Saeimas deputātu amata kandidātiem nav iespējas iepazīties ar balsu skaitīšanas protokoliem un nav dota iespēja vērsties tiesā, ja vēlēšanu procesā nepamatoti tiek traucētas un aizskartas kandidāta tiesības. Šie grozījumi nodrošinās vienādu pieeju gan Saeimas, gan pašvaldību deputātu amata kandidātiem.

Tāpat pirmajā lasījumā tika atbalstīts grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", kurš deputātiem liedz saņemt atalgojumu no biedrībām un sabiedriskajām organizācijām, veicot amata pienākumus kā Saeimas deputātam. Līdzšinējā prakse rāda, ka bieži deputāts saņem lielāku atalgojumu, darbojoties biedrībās, nekā strādājot Saeimā, tas veicina interešu konfliktu.

Liels paldies, ka atvēlējāt laiku, lai iedziļinātos Saeimas darbā. Tāpat vēlos pateikt paldies ikvienam, kurš iesūta savas iniciatīvas likumdošanas pilnveidei mūsu e-pastā *kpvlv@saeima.lv*. Ar jūsu atbalstu mēs spēsim paveikt iecerēto. Lai mums izdodas!
Paldies. Jūsu Iveta.

Vadītāja. Paldies frakcijas KPV LV deputātei Ivetai Benhenai-Bēkenai.
Nākamais runātājs ir frakcijas JAUNĀ VIENOTĪBA deputāts Arvils Ašeradens. Lūdzu!

A. Ašeradens (JV).

Labdien, cienījamie radioklausītāji! Arī manas frakcijas vārdā un no manas puses sveicieni visiem Eiropas dienā. Un jāteic, ka Eiropa mums vairāk asociējas kā miera projekts, bet Saeimā šodien galīgi nebija mierīgi. Sākumā izskatījās, ka būs īsa darbdiena, bet bija tāda pamatīga, un bija daudz debašu. No visiem izskatītajiem likumprojektiem gribētu atzīmēt trīs.
Pirmais bija likumprojekts "Grozījums likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"". Saeima virzās uz to, lai ierobežotu iespēju deputātiem saņemt atalgojumu dažādās biedrībās vai nevalstiskajās... varētu teikt, nevalstiskajā sektorā. Manuprāt, tā ir ļoti laba virzība, jo līdz ar to mēs pievienotos tādai Ziemeļeiropas parlamentu saimei, kur deputātam tiešām nav iespējas saņemt nekādus citu veidu ienākumus kā tikai tādus, kas iegūti no zināmā mērā trastā nodotiem, respektīvi, kāda pārvaldībā nodotiem līdzekļiem, un līdz ar to nodrošinātu tikai to un vienīgi to, ka viņš pārstāv savu politisko partiju un formulē savu personīgo politiķa un politiskās partijas viedokli, bet viņš nepārstāv kādas sabiedriskās organizācijas viedokli, kas ir atšķirīgs no šīs... bieži vien var būt atšķirīgs no partijas viedokļa. Liekas, ka tas ir saprātīgi. Un arī JAUNĀ VIENOTĪBA atbalstīja šādu rīcību.

Tad bija ļoti interesantas debates par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem. Šī ir prezidenta iniciatīva, kā tas jau ir minēts. Jāsaka, JAUNĀ VIENOTĪBA līdz šim bija ļoti atturīga šī jautājuma risināšanā. Taču iepriekšējās Saeimas pieņemtais lēmums par to, ka Latvijā ir paredzēta un patiesībā ir uzsākta pāreja uz izglītību valsts valodā vidējās izglītības posmā un līdz ar to ir radīts ļoti skaidri saprotams integrācijas mehānisms, ļāva JAUNAJAI VIENOTĪBAI mainīt pozīciju. Un šodien mēs balsojumā atbalstījām prezidenta iniciatīvu. Jāsaka, tas ir simbolisks solis, ka tagad, pēc 30 gadiem, šādam likumam stājoties spēkā, mēs pēc būtības sākam terminēt nepilsoņa statusu, vismaz jaundzimušajiem bērniem to nepiešķirot. Jāsaka arī, ka šis apjoms nav liels: kā jau šodien debatēs minēts, šādu bērnu vismaz iepriekšējos gados nav bijis vairāk kā 30, 40. Un liekas, ka tas rāda vienas nobriedušas un saprātīgas nācijas risinājumu šai problēmai.

Lielas debates izraisīja diskusija par grozījumiem Imigrācijas likumā. Protams, joprojām milzīgu uztraukumu rada tas, ka var saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā, veicot ieguldījumus... finanšu ieguldījumus vai iegādājoties nekustamo īpašumu. Taču, jāsaka, šis nav jauns jautājums. Un tātad šobrīd, ja mēs skatāmies, Latvija atrodas relatīvi salīdzināmā stāvoklī pret Eiropas valstīm. Ja mēs salīdzinām situāciju, Latvijā šīs investīcijas ir būtiski augstākas nekā citās valstīs – vismaz par trešdaļu. Tas ir būtiski samazinājis investoru interesi par Latviju, taču, jāsaka, šāda interese saglabājas relatīvi nelielā līmenī, bet kas ir ļoti svarīgi Latvijai – šie visu veidu iekasētie līdzekļi par šo naudu liek darbināt Latvijas valstij tā saucamo dzīvokļu programmu, kas ir būtisks atbalsts jaunajām ģimenēm, kur ALTUM programmām... domāju, šis skaitlis jau tuvojas... izsniegtās valsts garantijas jaunajām ģimenēm mājokļa iegādei būs tuvu sešiem tūkstošiem. Un šodien Saeima neatbalstīja Nacionālās apvienības un Jaunās konservatīvās partijas iesniegtos priekšlikumus par šīs programmas pārtraukšanu, un tas, manuprāt, ir ļoti labi, jo ļaus turpināt valdībai šo programmu un atbalstīt jaunās ģimenes un viņu iespējas iegādāties mājokļus.

Kā pēdējo gribētu pieminēt dokumentu, kas tika saistīts ar Krimas tatāru deportācijām un šī notikuma 75. gadadienu. Visu cieņu – parlaments pieņēma šo deklarāciju vienbalsīgi. Tā ka šodien bija ražīga darbdiena. Nobeigumā gribu teikt, ka koalīcijas deputāti sāka šo dienu ar to, ka koalīcijas pārstāvji... 10 koalīcijas pārstāvji parakstīja iesniegumu Eiropas tiesas tiesneša Levita kunga virzīšanai par Valsts prezidentu, un šobrīd mums ir jau... zināms, ka ir vismaz divi kandidāti. Izskatās, ka sagaidāms vēl trešais. Tātad 29. ... cik nu zināms, 29. maijā ir plānotas prezidenta vēlēšanas, un būs spraiga cīņa.

Paldies, cienījamie radioklausītāji! Līdz nākamajai tikšanās reizei!
Vadītāja. Paldies frakcijas JAUNĀ VIENOTĪBA deputātam Arvilam Ašeradenam.

Nākamais runātājs ir Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas deputāts Viktors Valainis. Lūdzu!

V. Valainis (ZZS).

Labdien, augsti godātie radioklausītāji un visi, kas seko līdzi raidījumam "Frakciju viedokļi"! Arī pievienojos – sveicieni visiem šodien Eiropas dienā!
Šodien no plenārsēdes gribētu izcelt divus jautājumus. Tie ir grozījumi Saeimas vēlēšanu likumā un pieprasījums vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Jurim Pūcem.

Par pirmo. Šodien bijām iesnieguši priekšlikumus grozījumiem Saeimas vēlēšanu likumā, kas paredzētu mainīt Saeimas vēlēšanu kārtību, ļoti būtiski mainīt Saeimas vēlēšanu kārtību, pirmām kārtām paredzot to, ka no Rīgas nevar ievēlēt vairāk kā 30 deputātus. Tāpat no reģioniem, lai startētu, kandidātam jābūt vismaz deklarētam attiecīgajā reģionā, no kura viņš vēlas startēt, un divi priekšlikumi bija par... saistīti ar to, lai iedzīvotājiem, kas mīt ārpus Latvijas, Latvijas iedzīvotājiem būtu iespēja nobalsot ne tikai par Rīgu, galvaspilsētu, bet arī par jebkuru citu reģionu, kuru viņi izvēlētos.

Priekšlikuma jēga un būtība ir samazināt no Rīgas ievēlēto deputātu dominanci, jo, mūsu ieskatā, tas, ka ar katru gadu Rīgas ievēlēto deputātu skaits pieaug un reģionos samazinās, noved pie tā, ka jūk ārā balanss, kuru savulaik, rakstot Satversmi, Satversmes tēvi bija ierakstījuši: proporcionālas vēlēšanas, lai tiktu pārstāvēti visi reģioni proporcionāli. Šobrīd no Rīgas ir 35 deputāti. Ja mēs skatītos proporcionāli, tad tie būtu 27 vai 28 deputāti, ne vairāk. Un tieši tas, ka ārzemēs dzīvojošos latviešus pieskaita klāt, arī šo balansu jauc, un tas atspoguļojas arī lēmumos. Pieņemsim, satiksmes ministrs šobrīd bez jebkādas liekas ažiotāžas valdošajā koalīcijā var paziņot, ka viņu nesatrauc reģionālie ceļi, ka viņu nesatrauc grants ceļu stāvoklis, ka tam jābūt pašvaldību rūpei, un tajā pašā laikā ar otru roku, apstiprinot valdības budžetu, pašvaldībām tiek samazināts finansējums.

Mūsuprāt, tās ir sekas šādai fundamentālai proporcijas neatbilstībai, kas neatbilst arī Satversmei. Šodien šos priekšlikumus mēs atsaucām no Saeimas sēdes, deputāti par tiem nebalsoja, jo šķita, ka tik fundamentāli priekšlikumi ir jāiesniedz kā atsevišķs likumprojekts, kam mēs arī piekrītam. Mēs to noteikti izdarīsim.

Par priekšlikumu... pieprasījumu ministram Pūcem... Mēs, konsultējoties ar saviem kolēģiem reģionos, divās pašvaldībās, kur Pūces kungs ir noraidījis... atcēlis saistošos noteikumus, ar kuriem viņi ir rosinājuši veikt iedzīvotāju aptaujas... Mūsuprāt, tas nav pieņemami un tas neatbilst Latvijas starptautiski uzņemtām saistībām, pašvaldību... vietējo pašvaldību hartai, kur pašvaldībām ir pienākums konsultēties ar iedzīvotājiem šādos jautājumos. Un tas veids, kādā ministrs šajos jautājumos iesaistās, aicinot... vēršoties policijā, kā mēs publiskajā telpā esam lasījuši... tad sanāk, ka ministrs pat sāk cīnīties pret tiem, kas atļaujas veikt kaut kāda veida aktivitātes, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli.

Atgādināšu, ka no Latvijā ievēlētajām 119 pašvaldībām būtu neiespējami atrast kaut vienu, kura būtu gājusi uz vēlēšanām konkrētā novadā un teikusi: mēs šo novadu likvidēsim, pievienosim otram novadam. Tādu situāciju nebija, un tas ir pilnīgi loģiski un saprotami, ka iedzīvotāju pārstāvji deputāti konkrētā vietā vēršas pie saviem iedzīvotājiem likumiskā veidā, lai noskaidrotu viņu viedokli. Šobrīd tas tiek apkarots. Mūsu ieskatā, tās ir bailes no patiesības, un mēs noteikti iestāsimies par to, lai šīs aptaujas, referendumi, vienalga kādā formātā, notiktu un lai iedzīvotāju viedoklis dominētu kā galvenais, veidojot šo administratīvi teritoriālo reformu. Un, protams, neaizmirst: lai administratīvi teritoriālā reforma sasniegtu efektu, mums jādomā arī par veselību,

izglītību, ceļu tīklu un daudziem citiem jautājumiem, kuri šobrīd no valdošās koalīcijas diemžēl neizskan. Tā ir viņu lielākā kļūda šajā pieejā attiecīgajai reformai.
Tas bija Zaļo un Zemnieku savienības viedoklis.
Paldies.

Vadītāja. Paldies Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas deputātam Viktoram Valainim.
Pēdējā šodien runās frakcijas "Attīstībai/Par!" deputāte Marija Golubeva. Lūdzu!

M. Golubeva (AP!).

Frakcijas "Attīstībai/Par!" vārdā sveicu klausītājus Eiropas dienā!
No šodien Saeimā diskutētajiem likumprojektiem es kā pirmo gribētu nosaukt Valsts prezidenta iesniegto likumprojektu "Par nepilsoņa statusa piešķiršanas izbeigšanu bērniem", kas tika pieņemts pirmajā lasījumā. Mūsu frakcija, tāpat kā vairākums Saeimas deputātu, nobalsoja "par" šo likumprojektu. Nepilsoņa statuss savulaik tika ieviests kā pagaidu risinājums. Ir pagājuši 29 gadi kopš Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas, un tas ir pietiekami ilgs pārejas periods un pārāk garš laiks pagaidu risinājumiem.

Šie bērni, kas piedzimst Latvijā pašlaik, pat ja viņi piedzimst nepilsoņu ģimenēs, pēc būtības ir mūsu bērni, Latvijas bērni, un mums jādod viņiem arī iespēja dzīvot kā Latvijas pilsoņiem. Ir arī starptautisko tiesību regulējums, kas paredz: ja vecāki neievēro bērnu labākās intereses, valstij ir pienākums iejaukties un nodrošināt, ka bērna intereses tiek ievērotas, jo, kā es teicu šodien debatēs, diemžēl ir gadījumi, piemēram, jautājumā par vakcinēšanu, kad vecāki ne vienmēr izvēlas to, kas ir vislabāk bērnam. Un šajā gadījumā valstij būtu tiesības nodrošināt bērnam labvēlīgāku risinājumu. Tātad mēs esam par to, lai izbeigtu nepilsoņa statusa piešķiršanu jaundzimušajiem Latvijā no nākamā gada janvāra.

Vēl šodien Saeima nobalsoja par lēmumu par Krimas tatāru genocīda piemiņu un Krimas aneksijas neatzīšanu. Latvijas parlaments konsekventi neatzīst Krimas aneksiju no Krievijas Federācijas puses, kas notika 2014. gadā, un šodien, Eiropas dienā, ir diezgan simboliski, ka Saeima nobalsoja par šo lēmumu, jo kā šodienas publikācijā teica Eiropā slavens domātājs un vēsturnieks Timotijs Gārtons Ešs: "Pasaki man, kāda ir tava Eiropa, un es pateikšu, kas tu esi." Mūsu Eiropa balstās cilvēka cieņā, brīvībā, demokrātijā, tāpēc mēs nobalsojām arī par šo lēmumu.

Vadītāja. Paldies frakcijas "Attīstībai/Par!" deputātei Marijai Golubevai.
Līdz ar to šodienas pārraide "Frakciju viedokļi" ir izskanējusi. Paldies, ka klausījāties, un visu labu!

---

* * * *